

Raport z realizacji w latach 2022-2023
„Programu Ochrony Środowiska
dla Gminy Miasto Stargard na lata 2018-2021
z perspektywą na lata 2022-2025”

Zamawiający:

Gmina Miasto Stargard
ul. Hetmana Stefana Czarnieckiego 17
73-110 Stargard

Wykonawca:

Kamil Nabagło o środowisku
61-558 Poznań
ul. Wierzbęcice 37a/6
www.osrodowisku.com

Raport z realizacji w latach 2022-2023 **„Programu Ochrony Środowiska** **dla Gminy Miasto Stargard na lata 2018-2021** **z perspektywą na lata 2022-2025”**

2024 r.

SPIS TREŚCI

1	WSTĘP.....	4
1.1	PODSTAWA PRAWNA I ZAKRES OPRACOWANIA.....	4
1.2	PODSTAWOWE DANE O GMINIE MIASTO STARGARD.....	5
2	OCENA STANU ŚRODOWISKA W GMINIE MIASTO STARGARD W LATACH 2022-2023.....	8
2.1	JAKOŚĆ POWIETRZA	8
2.2	ZAGROŻENIA HAŁASEM	14
2.3	POZIOM PÓL ELEKTROMAGNETYCZNYCH	19
2.4	JAKOŚĆ WÓD POWIERZCHNIOWYCH I PODZIEMNYCH	22
2.5	GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA.....	31
2.6	ZASOBY GEOLOGICZNE – ZŁOŻA KOPALIN I WIELKOŚĆ WYBOYCIA.....	39
2.7	JAKOŚĆ GLEB NA PODSTAWIE BADAŃ Z LAT 2022-2023	40
2.8	GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW.....	43
2.9	ZASOBY PRZYRODNICZE I GOSPODARKA LEŚNA.....	48
2.10	ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI	54
3	WYKAZ ZREALIZOWANYCH W LATACH 2022-2023 ZADAŃ SŁUŻĄCYCH REALIZACJI CELÓW ZAWARTYCH W PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA	54
3.1	ZREALIZOWANE ZADANIA ZWIĄZANE Z OSIĄGNIĘCIEM I UTRZYMANIEM OBOWIĄZUJĄCYCH STANDARDÓW JAKOŚCI POWIETRZA NA TERENIE GMINY	55
3.2	ZREALIZOWANE ZADANIA ZWIĄZANE Z POPRAWĄ KLIMATU AKUSTYCZNEGO I OCHRONĄ MIESZKAŃCÓW GMINY PRZED NADMIERNYM HAŁASEM.....	67
3.3	ZREALIZOWANE ZADANIA ZWIĄZANE Z OCHRONĄ PRZED SZKODLIWYM DZIAŁANIEM PÓL ELEKTROMAGNETYCZNYCH	69
3.4	ZREALIZOWANE ZADANIA ZWIĄZANE Z OSIĄGNIĘCIEM DOBREGO STANU EKOLOGICZNEGO WÓD POD WZGLĘDEM JAKOŚCIOWYM I ILOŚCIOWYM NA TERENIE GMINY	71
3.5	ZREALIZOWANE ZADANIA ZWIĄZANE Z ROZWOJEM GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ NA TERENIE GMINY	73
3.6	ZREALIZOWANE ZADANIA ZWIĄZANE Z OCHRONĄ ZASOBÓW GEOLOGICZNYCH WYSTĘPUJĄCYCH NA TERENIE GMINY	75
3.7	ZREALIZOWANE ZADANIA ZWIĄZANE Z OCHRONĄ GLEB PRZED DEGRADACJĄ NA TERENIE GMINY.....	76
3.8	ZREALIZOWANE ZADANIA ZWIĄZANE Z UTRZYMANIEM FUNKCJONALNEGO SYSTEMU GOSPODARKI ODPADAMI NA TERENIE MIASTA	77
3.9	ZREALIZOWANE ZADANIA ZWIĄZANE Z OCHRONĄ OBIEKTÓW CENNYCH PRZYRODNICZO ORAZ WALORÓW KRAJOBRAZU	84
3.10	ZREALIZOWANE ZADANIA ZWIĄZANE Z OGRANICZANIEM RYZYKA WYSTĄPIENIA POWAŻNYCH AWARII PRZEMYSŁOWYCH ORAZ MINIMALIZACJA ICH SKUTKÓW	87
3.11	ZREALIZOWANE ZADANIA ZWIĄZANE ZE ZWIĘKSZENIEM ŚWIADOMOŚCI EKOLOGICZNEJ MIESZKAŃCÓW.....	87
4	PODSUMOWANIE STOPNIA REALIZACJI ZADAŃ PRZEWIDZIANYCH W „PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY MIASTO STARGARD NA LATA 2018-2021 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2022-2025” W LATACH 2022-2023. WNIOSKI KOŃCOWE.....	88

1 WSTĘP

1.1 PODSTAWA PRAWNA I ZAKRES OPRACOWANIA

Prowadzenie skutecznej polityki ochrony środowiska na szczeblu gminnym zgodnie z prawem odbywa się za pomocą strategii rozwoju oraz programów i dokumentów programowych, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (t.j. Dz. U. 2024 poz. 324). Polityka ochrony środowiska jest prowadzona również za pomocą wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska. Programy ochrony środowiska są bowiem wymaganym dokumentem, zgodnie z brzmieniem art. 14. ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. 2024 poz. 54).

Uchwałą Nr II/19/2018 Rady Miejskiej w Stargardzie z dnia 18 grudnia 2018 r. przyjęto do realizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Miasto Stargard na lata 2018-2021 z perspektywą na lata 2022-2025”.

W oparciu o art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska organ wykonawczy gminy sporządza co dwa lata raport z wykonania programu ochrony środowiska (zwany dalej Raportem), który przedstawia radzie gminy. Po przedstawieniu Raportu dokument ten ustawowo zostaje przekazany organowi wykonawczemu powiatu. Zgodnie z art. 25 ust. 1 pkt. 8a) ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. 2023 poz. 1094 ze zm.) opracowany Raport podlega również zamieszczeniu w Biuletynie Informacji Publicznej.

Niniejszy dokument – **Raport z realizacji w latach 2022-2023 „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Miasto Stargard na lata 2018-2021 z perspektywą na lata 2022-2025”** – stanowi realizację ustawowego obowiązku okresowej sprawozdawczości z obowiązującego programu ochrony środowiska z ostatnich dwóch lat. Zakres niezbędnych informacji, jakie zawiera Raport odpowiada treści przyjętego i obowiązującego Programu. W dokumencie przedstawione są postępy z wykonania zadań wytyczonych w Programie ochrony środowiska, zarówno w zakresie zadań własnych Gminy Miasto Stargard, jak i zadań koordynowanych (monitorowanych – realizowanych przez inne podmioty). Dokument zawiera także ocenę stanu środowiska Gminy w latach 2022-2023. Raport określa stopień realizacji przyjętych założeń i planowanych przedsięwzięć.

Raport został opracowany na podstawie danych i informacji uzyskanych od jednostek, które były wskazane w POŚ jako jednostki odpowiedzialne za realizację poszczególnych celów ekologicznych i zadań. Ankiety z prośbą o udostępnienie danych zostały wysłane do:

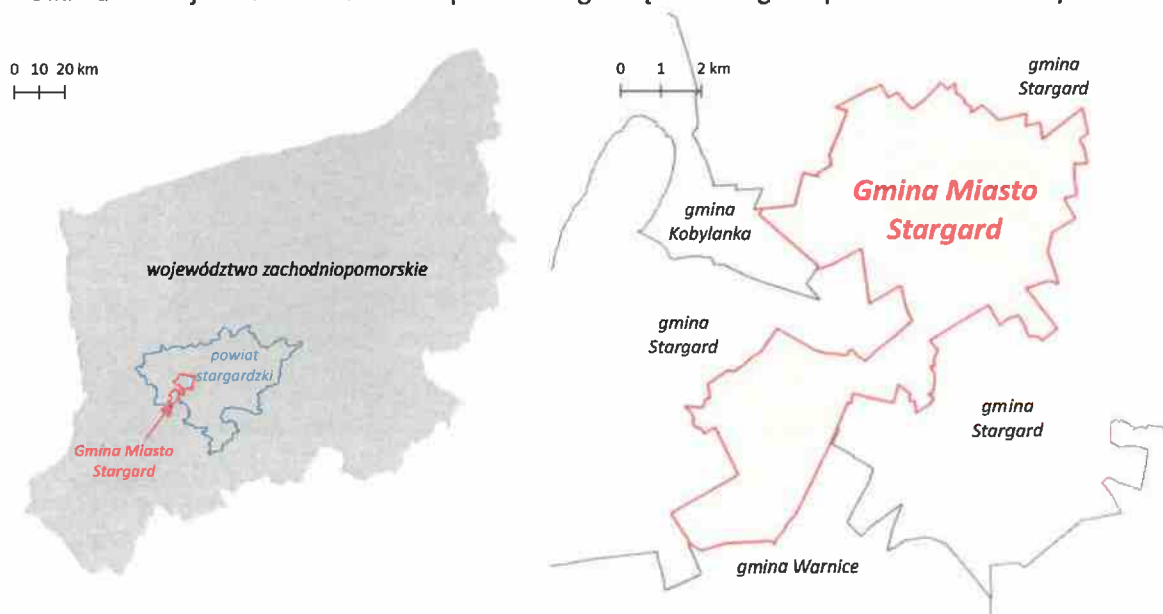
- Urzędu Miejskiego w Stargardzie,
- Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Szczecinie,
- Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Szczecinie,
- Starostwa Powiatowego w Stargardzie,
- Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad (oddział w Szczecinie),
- Zachodniopomorskiego Zarządu Dróg Wojewódzkich w Koszalinie,
- Polskiej Spółki Gazownictwa Sp. z o.o. (oddział Zakład Gazowniczy w Szczecinie),
- Nadleśnictwa Dobrzany,
- Nadleśnictwa Kliniska,
- Okręgowej Stacji Chemiczno – Rolniczej w Szczecinie,

- Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie,
- Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Stargardzie,
- Zarządu Usług Komunalnych w Stargardzie,
- BIO STAR Sp. z o.o.,
- Wód Miejskich Stargard Sp. z o.o.,
- MPK SP. Z O.O. w Stargardzie,
- Ośrodka Sportu i Rekreacji OSiR Stargard Sp. z o.o.,
- G-TERM ENERGY Sp. z o.o.,
- Zarządu Dróg Powiatowych w Stargardzie.

Przy opracowaniu skorzystano również z danych statystycznych GUS, Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska czy Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego (PIG-PIB).

1.2 PODSTAWOWE DANE O GMINIE MIASTO STARGARD

Gmina Miasto Stargard jest gminą miejską położoną w północno-zachodniej Polsce, w województwie zachodniopomorskim, w powiecie stargardzkim. Miasto jest również siedzibą powiatu stargardzkiego oraz gminy wiejskiej Stargard. Opisywany teren zajmuje powierzchnię 48 km² (4 808 ha). Jako jednostka administracyjna graniczy z następującymi gminami: Stargard (gmina wiejska), Warnice (gmina wiejska) oraz Kobylanka (gmina wiejska). Miasto jest częścią Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego (SOM) z wojewódzkim miastem rdzeniowym – Szczecinem i silnie powiązany z nim funkcjonalnie otoczeniem obejmującym m.in. obszar Stargardu, który jest jednym z największych i najprężniej rozwijających się gospodarczo miast regionu. Położenie omawianej jednostki na tle województwa zachodniopomorskiego i sąsiednich gmin przedstawiono na rysunku 1.

Rysunek 1 Położenie Gminy Miasto Stargard na tle województwa zachodniopomorskiego i sąsiednich gmin

Źródło: opracowanie własne

Zgodnie z danymi GUS liczba ludności zamieszkująca opisywany teren według stanu na 31.12.2023 r. wynosiła 66 604 osób. Stargard jest pod względem liczby ludności trzecim (po Szczecinie

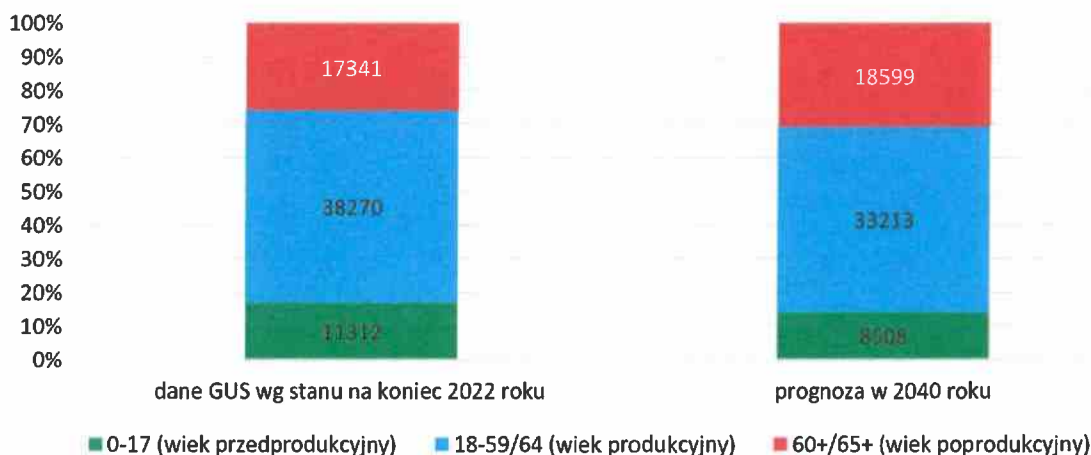
oraz Koszalinie) miastem w województwie zachodniopomorskim. Porównując dane zaprezentowane na wykresie 1 należy zauważyć tendencję zmniejszającej się liczby mieszkańców.

Wykres 1 Ludność Gminy Miasto Stargard w latach 2020-2023

Źródło: opracowanie własne, dane GUS

Prognozy demograficzne do roku 2040¹ zakładają dalszy spadek liczby mieszkańców. Przewidywana liczba mieszkańców na koniec 2040 roku to 60 320 osób (spadek o 10% w stosunku do 2022 roku²). Zmiany demograficzne w Gminie Miasto Stargard w najbliższych latach dotyczyć będą nie tylko spadku ogólnej liczby mieszkańców, ale również związane będą z przebudową struktury ekonomicznej. Wg stanu na 2022 rok ludność w wieku poprodukcyjnym (60+/65+ lat) stanowiła około 26% ogólnej liczby mieszkańców, natomiast w 2040 roku przewiduje się, że osoby takie stanowiąc będą już ponad 30% mieszkańców. Procentowy udział osób w wieku przedprodukcyjnym do końca przyszłej dekady zmniejszy się do poziomu około 14% (w 2022 roku – 17%). Dane GUS za 2022 rok oraz prognozę w 2040 roku zobrazowano na wykresie 2. Społeczność miasta Stargard będzie się w najbliższych latach gwałtownie starzeć.

Wykres 2 Struktura ekonomiczna mieszkańców Gminy Miasto Stargard na koniec 2022 roku oraz prognoza demograficzna na 2040 rok

Źródło: opracowanie własne, dane GUS

¹ publikacja GUS pn. „Prognoza ludności dla gmin 2023-2040”, dostępna pod adresem internetowym <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludnosc/prognoza-ludnosci/prognoza-ludnosci-na-lata-2023-2060.11.1.html>

² rok wykonania prognozy

Jak wspomniano wcześniej, Stargard jest dużym ośrodkiem gospodarczym regionu. Stargard jest usytuowany w tzw. bramie wjazdowej do zespołu wielkomiejsko-portowego Szczecina. W mieście funkcjonują dwa parki przemysłowe, w których zlokalizowanych jest kilkadziesiąt firm. Stargardzki Park Przemysłowy oraz Park Przemysłowy Nowoczesnych Technologii – w tych dwóch lokalizacjach skupia się duża część stargardzkiej gospodarki, wśród nich giganci tacy jak produkujący opony Bridgestone, wytwarzający urządzenia dźwigowe Cargotec, dostawca produktów medycznych Radiometer czy dostarczający elementy branży motoryzacyjnej Klippan Safety. Swoje magazyny ma tu także sieć sklepów spożywczych Lidl oraz sieć sprzedaży artykułów pierwszej potrzeby Tedi. W parkach przemysłowych produkuje się także kompaktowe łazienki EcoReadyBath oraz produkty branży hydraulicznej w przedsiębiorstwie Hydrolina. Swoją działalność prowadzą również mniejsze podmioty, np. firma z branży logistycznej TR AK Logistics, firma z branży kosmetycznej Bielun & Bielun, firma świadcząca usługi przemysłowej obróbki powierzchni FSP Steel Painting czy firma z branży konstrukcji stalowych Svetsteel.

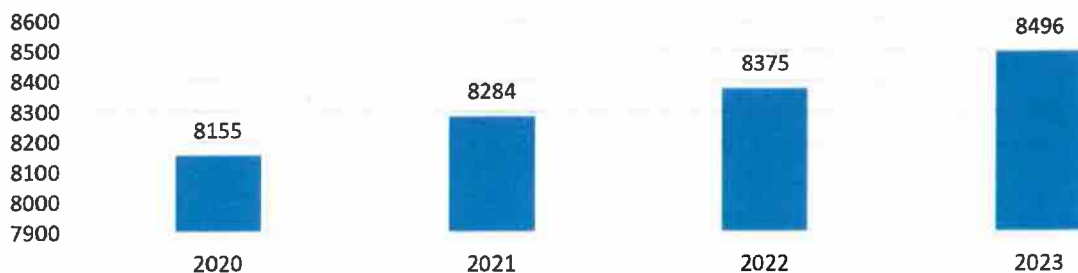
Zakład Bridgestone oraz Cargotec są zakładami mogącymi potencjalnie stwarzać szczególne zagrożenie dla środowiska z uwagi na swoją kwalifikację:

- Bridgestone Stargard Sp. z o.o. z siedzibą przy ul. Most Kamienny nr 7, 73-110 Stargard, REGON 320226297 stanowi zakład dużego ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej,
- CARGOTEC POLAND Sp. z o.o. z siedzibą przy ul. Metalowej 2, 73-110 Stargard to potencjalny sprawca poważnej awarii z wyłączeniem zakładów dużego ryzyka i zakładów zwiększonego ryzyka.

Biorąc pod uwagę dane dotyczące działalności gospodarczej wg stanu na koniec 2023 roku na omawianym terenie zarejestrowanych było 8 496 podmiotów gospodarczych (Wykres 3), z czego zdecydowaną większość stanowiły mikro-przedsiębiorstwa (8 251 podmiotów), a następane w kolejności były:

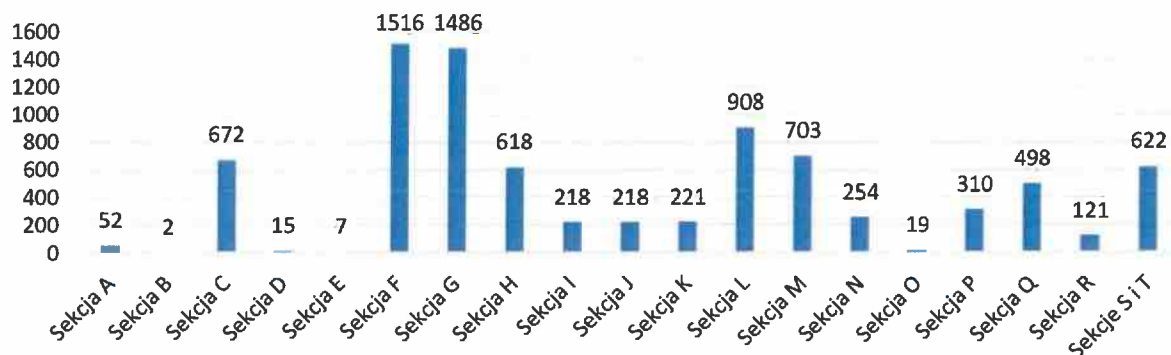
- małe przedsiębiorstwa zatrudniające od 10 do 49 pracowników – 198 podmiotów,
- średnie przedsiębiorstwa zatrudniające od 50 do 249 pracowników – 43 podmioty,
- duże przedsiębiorstwa zatrudniające powyżej 250 pracowników – 4 podmioty.

W mieście dominują podmioty związane z budownictwem (sekcja „F” Polskiej Klasyfikacji Działalności [PKD] – 1 516 podmiotów) oraz handlem hurtowym i detalicznym oraz naprawą pojazdów samochodowych (sekcja „G” PKD – 1 486 podmiotów).

Wykres 3 Liczba podmiotów gospodarczych na obszarze Gminy Miasto Stargard w latach 2020-2023

Źródło: opracowanie własne, dane GUS

Wykres 4 Podmioty wg sekcji i działań PKD 2007 w Gminie Miasto Stargard w 2023 roku³

Źródło: opracowanie własne, dane GUS

2 OCENA STANU ŚRODOWISKA W GMINIE MIASTO STARGARD W LATACH 2022-2023

W niniejszych podrozdziałach zawarto informacje o stanie środowiska w Gminie Miasto Stargard uwzględniając 10 obszarów: ochrona klimatu i jakości powietrza, zagrożenia hałasem, pola elektromagnetyczne, gospodarowanie wodami, gospodarka wodno-ściekowa, zasoby geologiczne, gleby, gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów, zasoby przyrodnicze oraz zagrożenia poważnymi awariami.

2.1 JAKOŚĆ POWIETRZA

Jakość powietrza jest jednym z elementów determinujących jakość i długość życia. Badania wskazują, że zanieczyszczenie powietrza wpływa na wzrost ryzyka zachorowań – w szczególności na choroby nowotworowe, sercowo-naczyniowe, mózgowo-naczyniowe i układu oddechowego. Pomimo znacznego zmniejszenia zanieczyszczenia powietrza na przestrzeni ostatnich kilkudziesięciu lat jakość powietrza w Polsce wciąż dalece odbiega od przyjętych w Unii Europejskiej standardów⁴.

Ocena jakości powietrza jest prowadzona wg kryteriów określonych w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 roku w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy oraz dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2004/107/WE z dnia 15 grudnia 2004 r. w sprawie arsenu, kadmu, niklu, rtęci i wielopierścieniowych węglowodorów

³ A – rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo, rybactwo, B – górnictwo i wydobywanie, C - przetwórstwo przemysłowe, D – wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych, E - dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją, F – budownictwo, G - handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle, H – transport, gospodarka magazynowa, I – działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi, J – informacja i komunikacja, K – działalność finansowa i ubezpieczeniowa, L – działalność związana z obsługą rynku nieruchomości, M – działalność profesjonalna, naukowa i techniczna, N – działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca, O – administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne, P – edukacja, Q – opieka zdrowotna i pomoc społeczna, R – działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją, S – pozostała działalność usługowa, T - gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby

⁴ Informacja o wynikach kontroli „OCHRONA POWIETRZA PRZED ZANIECZYSZCZENIAMI”, Najwyższa Izba Kontroli, 2018 rok

aromatycznych w otaczającym powietrzu. Obecnie pod kątem ochrony zdrowia ocenie podlega 12 substancji: dwutlenek siarki (SO₂), dwutlenek azotu (NO₂), tlenek węgla (CO), benzen (C₆H₆), ozon (O₃), pył drobny PM₁₀ (o średnicy do 10µm), pył drobny PM_{2,5} (o średnicy do 2,5 µm), metale ciężkie: ołów (Pb), arsen (As), nikiel (Ni), kadm (Cd) oznaczane w pyłe PM₁₀ oraz benzo(a)piren oznaczany w pyłe PM₁₀. Ze względu na ochronę roślin ocenie podlegają 3 substancje: dwutlenek siarki (SO₂), tlenki azotu (NO_x) i ozon (O₃). Dla każdego z wymienionych zanieczyszczeń określone są stężenia w powietrzu, które nie powinny być przekraczane.

Zgodnie z przepisami, na terenie województwa zachodniopomorskiego wydzielono 3 strefy oceny jakości powietrza – aglomeracja szczecińska (PL3201), miasto Koszalin (PL3202) oraz strefa zachodniopomorska (PL3203). Obszar Gminy Miasto Stargard zlokalizowany jest w strefie zachodniopomorskiej. Na obszarze nie ma zlokalizowanej stacji pomiarowej jakości powietrza, z której wyniki są wykorzystywane w rocznych ocenach jakości powietrza w całej strefie. Najbliżej granic miasta zlokalizowane są stacje w Szczecinie oraz Myśliborzu.

Poniżej przedstawiono jakość powietrza w latach 2022-2023 w strefie oceny jakości powietrza, w której zlokalizowany jest Stargard.

OCENA WYKONANA ZE WZGLĘDU NA OCHRONĘ ZDROWIA LUDZI

Wynikiem oceny dla wszystkich substancji podlegających ocenie ze względu na ochronę zdrowia ludzi na terenie strefy jest zaliczenie jej do odpowiedniej klasy. Wynik oceny i klasyfikacji strefy dla danego zanieczyszczenia zależy od stężeń tego zanieczyszczenia występujących na terenie strefy – zwykle w rejonach o najwyższym stopniu zanieczyszczenia daną substancją. Uzyskany wynik przekłada się na określone wymagania w zakresie działań na rzecz poprawy jakości powietrza (w przypadku, gdy nie są spełnione odpowiednie kryteria) lub na rzecz utrzymania tej jakości (jeżeli spełnia ona przyjęte standardy):

- Klasa A – poziom stężeń zanieczyszczenia nie przekracza poziomu dopuszczalnego/docelowego,
- Klasa B – poziom stężeń zanieczyszczenia przekracza poziom dopuszczalny, lecz nie przekracza poziomu dopuszczalnego powiększonego o margines tolerancji,
- Klasa C – poziom stężeń zanieczyszczenia przekracza poziom dopuszczalny/docelowy,
- Klasa D1 – poziom stężeń zanieczyszczenia nie przekracza poziomu celu długoterminowego (dotyczy tylko ozonu),
- Klasa D2 – poziom stężeń zanieczyszczenia przekracza poziom celu długoterminowego (dotyczy tylko ozonu),
- Klasa A1, C1 – dodatkowe klasy stref dla pyłu PM_{2,5} określane w oparciu o poziom dopuszczalny dla fazy II (A1 – nie przekracza poziomu dopuszczalnego dla fazy II, C1 – przekracza poziom dopuszczalny dla fazy II).

Podsumowanie wyników oceny jakości powietrza dla strefy zachodniopomorskiej ze względu na ochronę zdrowia za lata 2022-2023 zawarto w tabeli 1.

Tabela 1. Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi – klasyfikacja podstawowa (klasy: A, C oraz A1, C1 dla pyłu zawieszonego PM_{2,5}) – strefa zachodniopomorska

Zanieczyszczenie	Przekroczenia wg rodzajów zanieczyszczeń	
	2022 rok	2023 rok
SO ₂ (dwutlenek siarki)	A	A
NO ₂ (dwutlenek azotu)	A	A
CO (tlenek węgla)	A	A
C ₆ H ₆ (benzen)	A	A
PM 2,5 (pył zawieszony) – I faza	A	A
PM 2,5 (pył zawieszony) – II faza	A1	A1
PM 10 (pył zawieszony)	A	A
B(a)P (benzo(a)piren)	A	A
As (arsen)	A	A
Cd (kadm)	A	A
Ni (nikiel)	A	A
Pb (ołów)	A	A
O ₃ dc (ozon – poziom docelowy)	A	A
O ₃ dt (ozon – poziom długoterminowy)	D2	D2

Źródło: Roczne oceny jakości powietrza w województwie zachodniopomorskim za 2022 i 2023 rok

W latach 2022-2023 w ocenie jakości powietrza strefa zachodniopomorska nie uzyskała dla żadnego zanieczyszczenia klasy C ze względu na kryteria określone pod kątem ochrony zdrowia ludzi. Jest to druga z rzędu ocena jakości powietrza w województwie zachodniopomorskim, która wykazała całkowity brak przekroczeń poziomów dopuszczalnych i docelowych badanych substancji w powietrzu. Niewątpliwym wpływem na taką sytuację miały warunki meteorologiczne. Biorąc pod uwagę średnią roczną temperaturę, na terenie większości naszego kraju lata 2022-2023 były ekstremalnie ciepłe, co wyrażało się dużo mniejszym zapotrzebowaniem na ciepło.

W obu latach zarejestrowano jedynie przekroczenia poziomów określonych dla celu długoterminowego dotyczących ozonu (ocena D2) – tabela 1, ostatni wiersz. W odniesieniu do celu długoterminowego stwierdzono przekroczenie wartości normatywnej 120 µg/m³. W oparciu o wyniki obiektywnego szacowania, wyznaczono na terenie województwa obszary przekroczeń obejmujące znaczną część strefy zachodniopomorskiej – 93,2% powierzchni w 2022 roku i 98,7% powierzchni w 2023 roku. Jako przyczynę przekroczeń stężeń poziomu celu długoterminowego dla ozonu wskazuje się emisję prekursorów ozonu, zwłaszcza z sektora transportu samochodowego oraz warunki meteorologiczne sprzyjające formowaniu się ozonu w powietrzu atmosferycznym (wysoka temperatura i duże nasłonecznienie). Obszar przekroczeń celu długoterminowego dla ozonu w latach 2022-2023 obejmował również strefę zachodniopomorską, w tym Stargard – rysunek 2.

Rysunek 2 Zasięg obszarów przekroczeń poziomu celu długoterminowego dla ozonu określonego ze względu na ochronę zdrowia ludzi w województwie zachodniopomorskim w latach 2022-2023

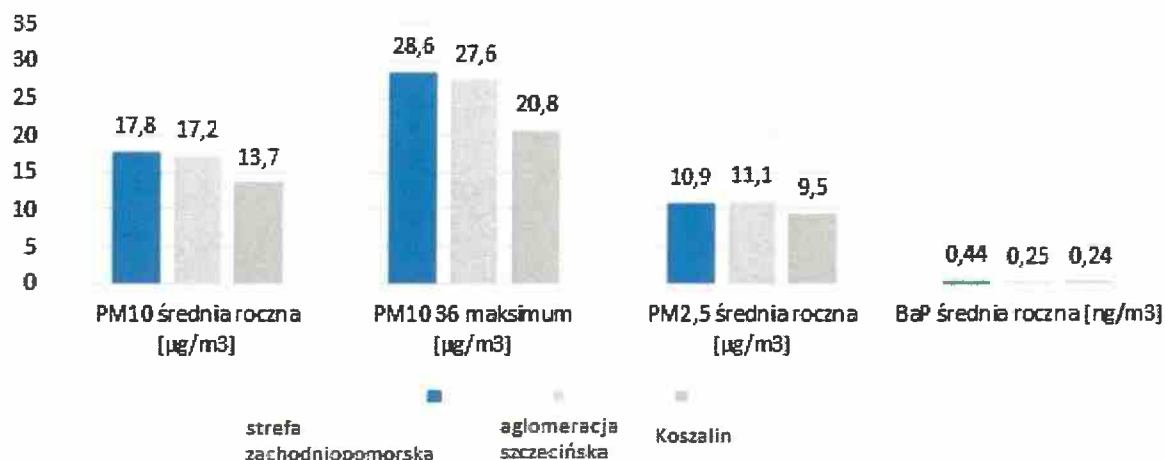
Źródło: opracowanie własne

W województwie zachodniopomorskim wyznaczono trzy strefy: aglomeracja szczecińska, miasto Koszalin oraz zachodniopomorska, w której znajduje się Miasto Stargard. W celach porównawczych, w kolejnej tabeli oraz na wykresach zobrazowano statystyki stężeń dla wybranych zanieczyszczeń w strefie zachodniopomorskiej, Szczecinie oraz Koszalinie zestawione na podstawie wyników obiektywnego szacowania wykonanego w oparciu o wyniki modelowania jakości powietrza dla roku 2023 wykonanego przez IOŚ-PIB. Spośród porównywanych miast to Koszalin charakteryzują najmniejsze stężenia zanieczyszczeń w powietrzu. Statystyki dla strefy zachodniopomorskiej w tym miasta Stargard i aglomeracji szczecińskiej są podobne.

Tabela 2. Statystyki stężeń dla wybranych zanieczyszczeń w strefie zachodniopomorskiej, aglomeracji szczecińskiej oraz Koszalinie zestawione na podstawie wyników obiektywnego szacowania wykonanego w oparciu o wyniki modelowania jakości powietrza dla roku 2023 wykonanego przez IOŚ-PIB

Rok	Miasto	PM ₁₀ średnia roczna (µg/m ³)*	PM ₁₀ 30 maksimum (µg/m ³ **	PM _{2,5} średnia roczna (µg/m ³ ***	SO ₂ średnia roczna (µg/m ³ ****
2023 rok	Strefa zachodniopomorska, w tym Stargard	17,8	28,6	10,9	0,44
	Agglomeracja szczecińska	17,2	27,6	11,1	0,25
	Koszalin	13,7	20,8	9,5	0,24
objaśnienia:					
*	poziom dopuszczalny max. 40 µg/m ³				
**	poziom dopuszczalny nie więcej niż 35 stężeń 24-godz. > 50 µg/m ³				
***	poziom dopuszczalny I fazy wynoszący 25 µg/m ³ , poziomy dopuszczalny II fazy wynoszący 20 µg/m ³				
****	poziom docelowy < 1 µg/m ³				

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie zachodniopomorskim w 2023 roku

Wykres 5 Statystyki wybranych zanieczyszczeń w strefie zachodniopomorskiej, w tym Stargard – porównanie z aglomeracją szczecińską i Koszalinem

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie zachodniopomorskim w 2023 roku

Zgodnie z Uchwałą Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego Nr XVI/206/20 z dnia 04 czerwca 2020 r. w sprawie określenia programu ochrony powietrza oraz planu działań krótkoterminowych dla strefy zachodniopomorskiej (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego z dnia 30 czerwca 2020 roku, poz. 3126) wyznaczono m.in. zadania naprawcze krótkoterminowe dla miast zlokalizowanych w tej strefie, w tym dla miasta Stargard.

Wg ww. Programu dla Gminy Miasto Stargard wartość redukcji emisji benzo(a)pirenu do powietrza

powinna wynieść :

- w roku 2022: 0,0049 Mg/rok   uzyskano: 100%

- w roku 2023: 0,0061 (po aktualizacji Programu 29.09.2023r. 0,0135 Mg/rok) uzyskano: 78%.

OCENA WYKONANA ZE WZGLĘDU NA OCHRONĘ ROŚLIN

Podobnie jak w przypadku oceny wykonanej ze względu na ochronę zdrowia ludzi, wynikiem oceny wykonanej ze względu na ochronę roślin jest zaliczenie jej do odpowiedniej klasy. W kolejnej tabeli zaprezentowano wyniki oceny za lata 2022-2023.

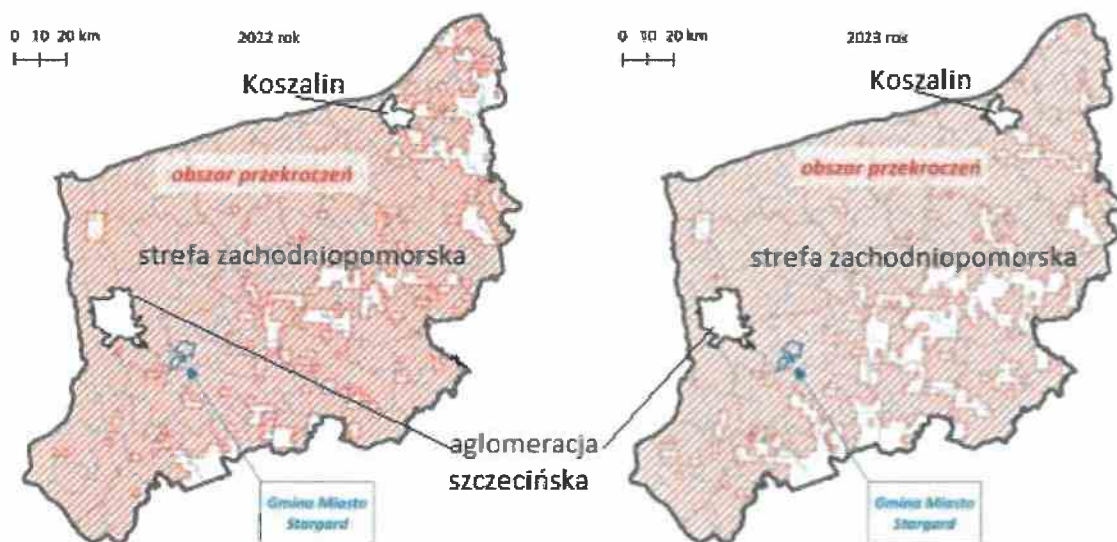
Tabela 3. Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin – strefa zachodniopomorska

Zanieczyszczenie	Klasa strefy wg rodzajów zanieczyszczeń	
	2022 rok	2023 rok
SO ₂ (dwutlenek siarki)	A	A
NO _x (tlenki azotu)	A	A
O _{3 dc} (ozon – poziom docelowy)	A	A
O _{3 dt} (ozon – poziom długoterminowy)	D2	D2

Źródło: Roczne oceny jakości powietrza w województwie zachodniopomorskim za 2022 i 2023 rok

Zgodnie z wynikami, na niemal całym obszarze strefy zachodniopomorskiej (w tym na obszarze Stargardu) i w obu latach pomiarowych doszło do przekroczenia poziomu celu długoterminowego dla

ozonu (ocena D2) – rysunek 3. Powyższy wskaźnik przekraczany jest każdego roku pomiarowego obejmując około 80% powierzchni strefy. Osiągnięcie w kolejnych latach wartości poniżej poziomu celu długoterminowego (tj. $\leq 6\ 000\ \mu\text{g}/\text{m}^3\text{h}$) wydaje się mało prawdopodobne. Emisja prekursorów (tj. związków chemicznych, z których powstaje ozon – NO_x , NMLZO, CO, CH_4) utrzymuje się wciąż na wysokim poziomie.

Rysunek 3 Zasięg obszarów przekroczeń poziomu celu długoterminowego (wskaźnika AOT40) dla O_3 ustanowionego ze względu na ochronę roślin w województwie zachodniopomorskim w latach 2022-2023

Źródło: opracowanie własne

PODSUMOWANIE I KOMENTARZ

Jak podaje „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miasto Stargard na lata 2018-2021 z perspektywą na lata 2022-2025” w strefie zachodniopomorskiej, w której znajduje się Gmina Miasto Stargard, w 2016 roku przekroczone zostały dopuszczalne poziomy zanieczyszczeń dla:

- pyłu PM_{10} ,
- pyłu $\text{PM}_{2,5}$ (dla fazy II),
- benzo(a)pirenu,
- ozonu (według poziomu celu długoterminowego).

Główną przyczyną wystąpienia przekroczeń pyłu zawieszonego oraz benzo(a)pirenu była emisja z indywidualnego ogrzewania budynków (w okresie zimowym) oraz natężenie ruch samochodowego (w okresie letnim). Ponadto, do czynników sprzyjających, zaliczyć można emisję wtórną zanieczyszczeń pyłowych z powierzchni odkrytych (np. dróg, chodników) oraz niekorzystne warunki meteorologiczne, występujące podczas powolnego rozprzestrzeniania się emitowanych lokalnie zanieczyszczeń, w związku z małą prędkością wiatru (poniżej 1,5 m/s).

Porównując informacje zebrane w POŚ z informacjami przedstawionymi w niniejszym raporcie, należy dostrzec dużą zmianę. W latach 2022-2023 strefa zachodniopomorska nie uzyskała dla żadnego zanieczyszczenia klasy C ze względu na kryteria określone pod kątem ochrony zdrowia ludzi czy roślin (przekraczane były tylko poziomy celu długoterminowego dla ozonu).

Choć niewątpliwie wpływ na taką sytuację miały warunki meteorologiczne, nie sposób nie zauważyć, że są one również skutkiem działań w zakresie poprawy jakości powietrza poprzez realizację programu ochrony powietrza (POP). W Gminie Miasto Stargard obowiązuje aktualnie „Aktualizacja Programu ochrony powietrza wraz z planem działań krótkoterminowych dla strefy zachodniopomorskiej”⁵. Od 2018 roku na terenie województwa zachodniopomorskiego obowiązuje także tzw. Uchwała Antysmogowa⁶. Zgodnie z Uchwałą:

- a) do końca 2023 roku należało wymienić tzw. kopciuchy – czyli stare pozaklasowe piece centralnego ogrzewania na węgiel lub drewno, które nie spełniają wymogów dla klas 3, 4 lub 5 według normy: PN-EN 303-5:2012,
- b) do końca 2027 roku należy również wymienić kotły i piece na węgiel lub drewno spełniające podstawowe wymagania emisyjne – klasy 3 lub 4 PN-EN 303-5:2012.

Wykaz zrealizowanych zadań wykonanych w latach 2022-2023 służących poprawie jakości powietrza w mieście zawarty jest w rozdziale 3.1 ZREALIZOWANE ZADANIA ZWIĄZANE Z OSIĄGNIĘCIEM I UTRZYMANIEM OBOWIĄZUJĄCYCH STANDARDÓW JAKOŚCI POWIETRZA NA TERENIE GMINY.

2.2 ZAGROŻENIA HAŁASEM

HAŁAS DROGOWY

Hałas drogowy jest najpowszechniejszym typem hałasu. Na obszarach miejskich hałas drogowy jest związany z siecią ulic, zwłaszcza głównych. Ze względu na przebieg, natężenie ruchu oraz funkcję tranzytową najważniejszymi szlakami komunikacyjnymi w Gminie Miasto Stargard są:

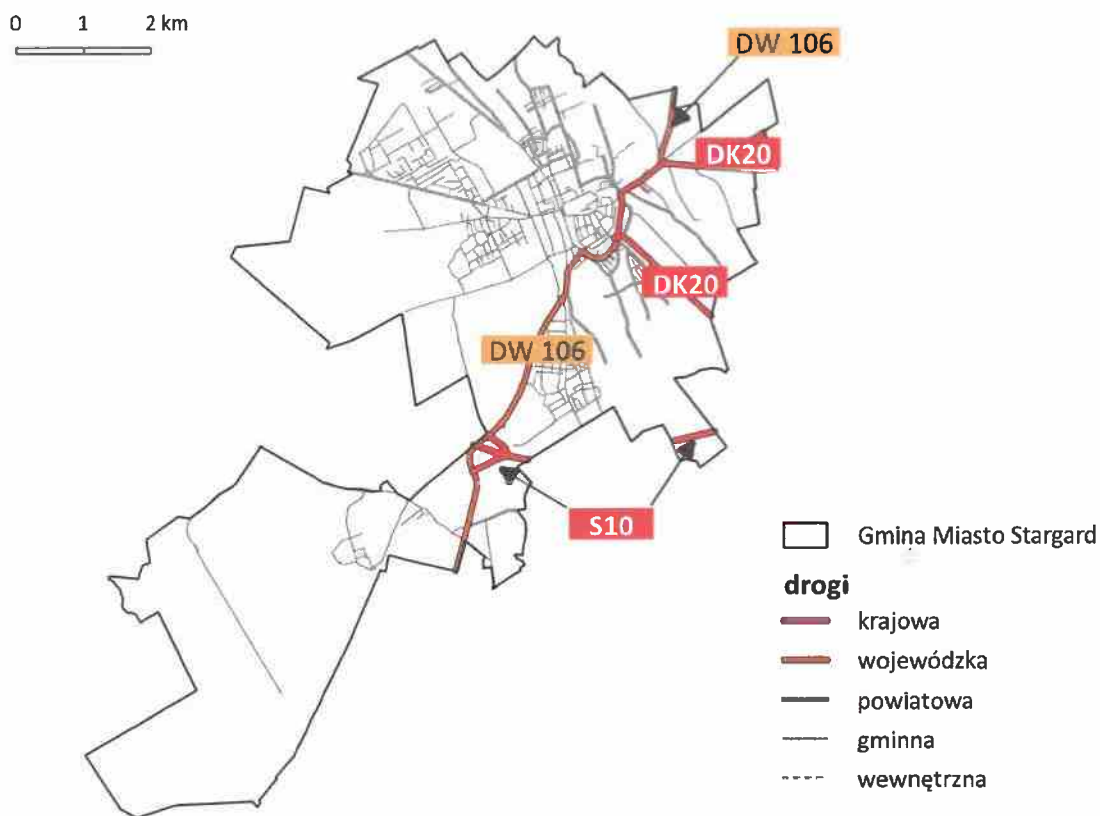
- a) droga krajowa nr 20 – droga krajowa łącząca Pomorze Zachodnie z Pomorzem Gdańskim i dalej pośrednio z Warmią i Mazurami, przez co stanowi szlak turystyczny,
- b) droga ekspresowa S10 – w *trakcie budowy* – o docelowej długości około 400 km, która będzie łączyła zespół portów morskich Szczecin-Świnoujście poprzez Piłę, Bydgoszcz i Toruń z Obwodnicą Aglomeracji Warszawskiej w okolicach Naruszewa, odcinek przebiegający przez obszar miasta jest już w fazie eksploatacji,
- c) droga wojewódzka nr 106 – droga wojewódzka klasy G łącząca wieś Rzewnowo (gmina Kamień Pomorski) z Pырzycami.

Drogi gminne oraz powiatowe również stanowią ważną oś komunikacyjną miasta, ale znaczenia lokalnego. Sieć drogową Stargardu przedstawiono na rysunku 4.

---

⁵ Uchwała Nr XLV/540/23 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 14 września 2023 r. w sprawie określenia Aktualizacji Programu ochrony powietrza wraz z planem działań krótkoterminowych dla strefy zachodniopomorskiej (<https://e-dziennik.szczecin.uw.gov.pl/legalact/2023/5048/>)

⁶ Uchwała nr XXXV/540/18 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 26 września 2018 roku w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa zachodniopomorskiego ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw

Rysunek 4 Główna sieć drogowa Gminy Miasto Stargard

Źródło: opracowanie własne

Na terenie kraju co 5 lat GDDKiA przeprowadza Generalny Pomiar Ruchu (GPR), który obejmuje drogi krajowe oraz wojewódzkie. Ostatni GPR został przeprowadzony w 2020 roku⁷. Głównym celem pomiarów jest uzyskanie, na podstawie przeprowadzonych bezpośrednich pomiarów, zasadniczych parametrów i charakterystyk ruchu dla wszystkich odcinków sieci dróg krajowych i wojewódzkich przebiegających przez obszar Polski. Na podstawie wyników GPR dla odcinków dróg o największym natężeniu ruchu (tj. powyżej 3 mln/rok [8 200/dobę]) sporządzane są mapy akustyczne obrazujące m.in. natężenie emisji hałasu do środowiska.

WYNIKI GENERALNEGO POMIARU RUCHU 2020/2021

Zgodnie z wynikami GPR 2020/2021 przez omawiany obszar przebiegają odcinki dróg o natężeniu ruchu pojazdów silnikowych powyżej 3 mln/rok (tj. 8 200/dobę), których eksploatacja może powodować negatywne oddziaływanie akustyczne na znacznych obszarach oraz dla których wymagane jest sporządzenie map akustycznych:

- droga krajowa nr 20 – STARGARD /PRZEJŚCIE: UL. BYDGOSKA - UL. SZOSA MASZEWSKA (DW106)/ - blisko 6 mln pojazdów rocznie,

⁷ ze względu na pandemię COVID-19 i związane z nią ograniczenia wydłużono okres realizacji pomiarów na drogach krajowych na rok 2021, publikacja w 2022 roku

- b) droga wojewódzka nr 106 – STARGARD /PRZEJŚCIE: DK20 - GR. MIASTA/ - ok. 4,5 mln pojazdów rocznie,
- c) droga ekspresowa S10 – W. STARGARD PŁD. /UL. BRONIEWSKIEGO (DW106)/ - W. STARGARD WSCH. /DK20/ - około 3,5 mln pojazdów rocznie z dużym udziałem ruchu ciężarowego.

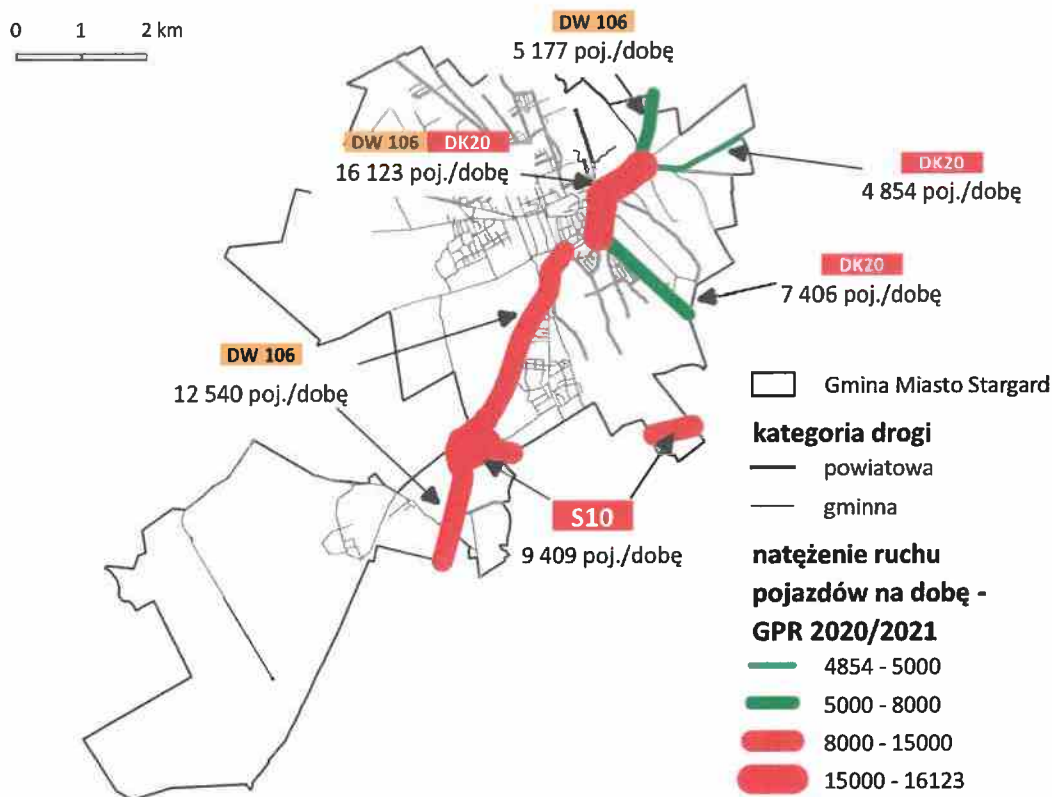
W następniej tabeli oraz na rysunku przedstawiono szczegółowe wyniki pomiarów w ramach GPR 2020/2021.

Tabela 4. Wyniki GPR 2020/2021 dla odcinków dróg przebiegających przez obszar Gminy Miasto Stargard

Droga	Odcinek	Rodzajowa struktura ruchu pojazdów samochodowych (szt.)				Udział ruchu ciężarowego	Pojazdy silnikowe ogółem (poj./rok) GPR 2020-2021
		Pojazdy silnikowe ogółem (poj./d)	Samochody ciężarowe		Samochody ciężarowe łącznie poj./d		
			bez przyczepy (poj./d)	z przyczepą (poj./d)			
DW106	STARGARD /PRZEJŚCIE: DK20 - GR. MIASTA/	12 540	154	381	535	4,27%	4,58 mln
S10	W. STARGARD PŁD. /UL. BRONIEWSKIEGO (DW106)/ - W. STARGARD WSCH. /DK20/	9 409	221	1837	2 058	21,87%	3,43 mln
DK20	STARGARD /PRZEJŚCIE: UL. BYDGOSKA - UL. SZOSA MASZEWSKA (DW106)/	16 123	201	485	686	4,25%	5,88 mln
DW106	ŁĘCZYCA /DW142/ - STARGARD /DK20/	5 177	134	338	472	9,12%	1,89 mln
DK20	W. STARGARD WSCH. /S10/ - STARGARD /UL. SKŁODOWSKIEJ-CURIE/	7 406	120	197	317	4,28%	2,70 mln
DK20	STARGARD /UL. SZOSA MASZEWSKA (DW106)/ - LISOWO /DW142/	4 854	41	260	301	6,20%	1,77 mln
objaśnienia:							
	odcinki dróg o natężeniu ruchu pojazdów silnikowych powyżej 3 mln/rok						
	odcinki dróg o natężeniu ruchu pojazdów silnikowych poniżej 3 mln/rok						

Źródło: wyniki GPR 2020/2021, opracowanie własne

* kolorem zielonym zaznaczono drogi o natężeniu ruchu <8,2 tys. pojazdów na dobę, a kolorem czerwonym >8,2 tys. pojazdów na dobę

Rysunek 5 Wyniki GPR 2020/2021 – prezentacja graficzna

Źródło: opracowanie własne

POMIARY HAŁASU DROGOWEGO

Na terenie Stargardu w 2022 roku, wykonane zostało opracowanie w ramach zadania polegającego na sporządzeniu Strategicznej mapy hałasu dla głównych dróg o ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie na terenie powiatu stargardzkiego. Dotyczyło ono wybranych odcinków dróg powiatowych na terenie powiatu stargardzkiego. Analizą objęto 1 odcinek drogi o łącznej długości ok. 4,0 km. Badania wykonano w jednym punkcie pomiarowym. Wyniki wykonanych pomiarów wykazały przekroczenie w punkcie pomiarowym, zarówno w porze dnia jak i nocy. Wyniki zaprezentowano w tabeli 5.

Tabela 5. Zestawienie wyników pomiarów hałasu zawartych w bazie ehałas, wykonanych w ramach strategicznych map hałasu na terenie powiatu stargardzkiego

Nazwa odcinka drogi	Czas odniesienia	Data pomiaru	L_{Aeq} po korekcie [dB]*	Wartość dopuszczalna dla pory dnia / nocy [dB]	Wielkość przekroczenia [dB]
S10 (od działki nr 22/3)- Lipnik ul. Stargardzka - Stargard - Rondo 3214 15 Południk – ul. Szczecińska do Placu Zgody	Dzień 16h	08.06.2022	67,1	65	2,1
	Noc 8h	09.06.2022	60,9	56	4,9
objaśnienia:					
L_{Aeq}	równoważny poziom dźwięku				
	przekroczenie wartości dopuszczalnej (dB)				

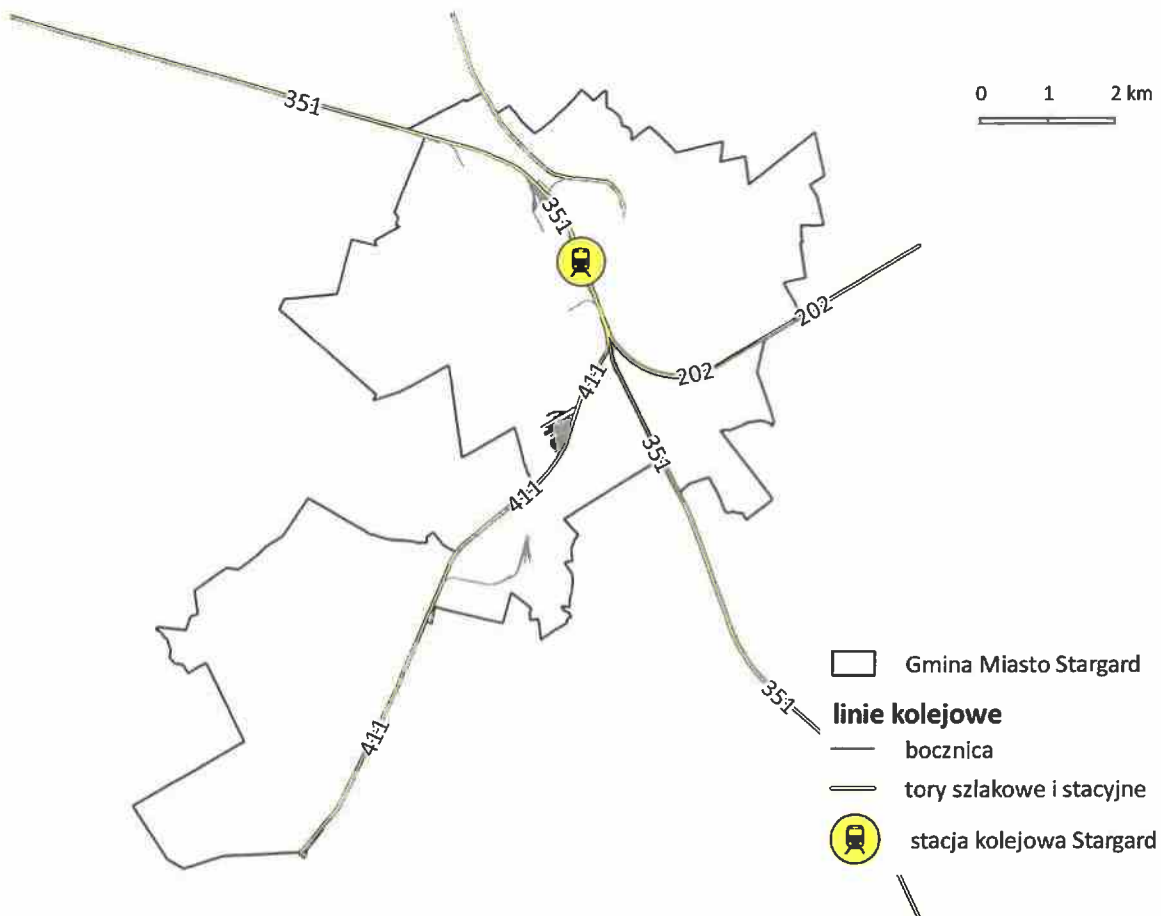
Źródło: Ocena stanu akustycznego środowiska na terenie województwa zachodniopomorskiego w 2022 roku

HAŁAS PRZEMYSŁOWY

Hałas przemysłowy jest tworzony przez źródła znajdujące się na terenie zakładów przemysłowych i usługowych. Ma charakter lokalny i jego zasięg jest ograniczony do najbliższego otoczenia obiektu. W latach 2022-2023 inspektorzy Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Szczecinie przeprowadzili 5 kontroli podmiotów w zakresie dotyczącym emisji hałasu do środowiska na terenie miasta Stargard. Kontrole nie wykazały istotnych naruszeń.

HAŁAS KOLEJOWY

Hałas kolejowy to w dużej mierze problem związany z funkcjonowaniem pociągów towarowych i pociągów składających się ze starszych wagonów lub lokomotyw. Ten rodzaj hałasu jest szczególnie dotkliwy w nocy. Miasto stanowi ważny węzeł kolejowy. Przebieg linii kolejowych z numerami linii przedstawiono na rysunku 6.

Rysunek 6 Przebieg linii kolejowej w Stargardzie

Źródło: opracowanie własne

Pomiary hałasu kolejowego w 2022 roku wykonane zostały przez Centralne Laboratorium Badawcze GIOŚ Oddział w Szczecinie w 2 punktach pomiarowych na terenie miejscowości: Międzyzdroje (linia kolejowa nr 401) oraz Choszczno (przebiegająca przez obszar miasta linia kolejowa 351) zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 16 czerwca 2011 r. w sprawie wymagań w zakresie prowadzenia pomiarów poziomów substancji lub energii w środowisku przez zarządzającego drogą, linią kolejową, linią tramwajową, lotniskiem lub portem (Dz. U. 2011 r. Nr 140, poz. 824).

Zestawienie wyników pomiarów dobowych monitoringu hałasu kolejowego w 2022 r. dla linii kolejowej 351 przedstawiono w tabeli 6.

Tabela 6. Zestawienie wyników pomiarów dobowych monitoringu hałasu kolejowego w 2022 r. dla linii kolejowej 351 w 2022 roku

Lokalizacja punktu pomiarowego		Czas odniesienia	Data pomiaru	L _{eq} [dB]	Wartość dopuszczalna dla pory dnia / nocy [dB]	Wielkość przekroczenia [dB]
Linia kolejowa 351 Szczecin - Poznań	Choszczno	Dzień 16h	27.09.2022	66,7	65	1,7
		Noc 8h	27.09.2022	69,7	56	13,7
objaśnienia:						
przekroczenie wartości dopuszczalnej (dB)						

Źródło: Ocena stanu akustycznego środowiska na terenie województwa zachodniopomorskiego w 2022 roku

HAŁAS LOTNICZY

Zasięg oddziaływania hałasu lotniczego dotyczy nie tylko terenów samych lotnisk, ale obejmuje znacznie większe obszary, niejednokrotnie wielkości rzędu kilkudziesięciu kilometrów kwadratowych. Strefy najbardziej zagrożone hałasem znajdują się w bezpośrednim sąsiedztwie lotniska oraz w strefie korytarzy powietrznych startu i podejścia do lądowania. Poziom hałasu zależy od rodzaju samolotów, liczby startów i lądowań oraz od organizacji ruchu lotniczego, od której uwarunkowany jest nie tylko przebieg procedury startu, lecz także czas oczekiwania na lądowanie, decydujący o liczbie wykonywanych pętli w szerokim obszarze nad lotniskiem⁸. Obszar Gminy Miasto Stargard nie znajduje się w zasięgu oddziaływania lotnisk. W przeszłości znajdowało się tu lotnisko Kluczewo, ale aktualnie jest to teren przemysłowy Parku Przemysłowego Nowoczesnych Technologii.

PODSUMOWANIE I KOMENTARZ

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miasto Stargard na lata 2018-2021 z perspektywą na lata 2022-2025” wskazał, że na omawianym terenie istnieje duże ryzyko występowania nadmiernego hałasu ze strony transportu drogowego i kolejowego.

Przedstawione w raporcie dane i informacje potwierdzają, że ochrona mieszkańców przed nadmiernym hałasem powinna być dalszym ciągiem środowiskowym priorytetem z uwagi na przedstawione przekroczenia (hałas drogowy, kolejowy, przemysłowy) – tabele 5-6 oraz opis naruszeń w zakresie hałasu przemysłowego na podstawie danych Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

2.3 POZIOM PÓL ELEKTROMAGNETYCZNYCH

Pola elektromagnetyczne (PEM) towarzyszą człowiekowi od zawsze, ponieważ stanowią nieodłączny element natury. Do końca XIX wieku ludzkość była narażona prawie wyłącznie na pola elektromagnetyczne pochodzenia naturalnego. W wieku XX, w związku z rozwojem nauki i techniki, w otoczeniu człowieka powstało wiele sztucznych źródeł promieniowania elektromagnetycznego⁹.

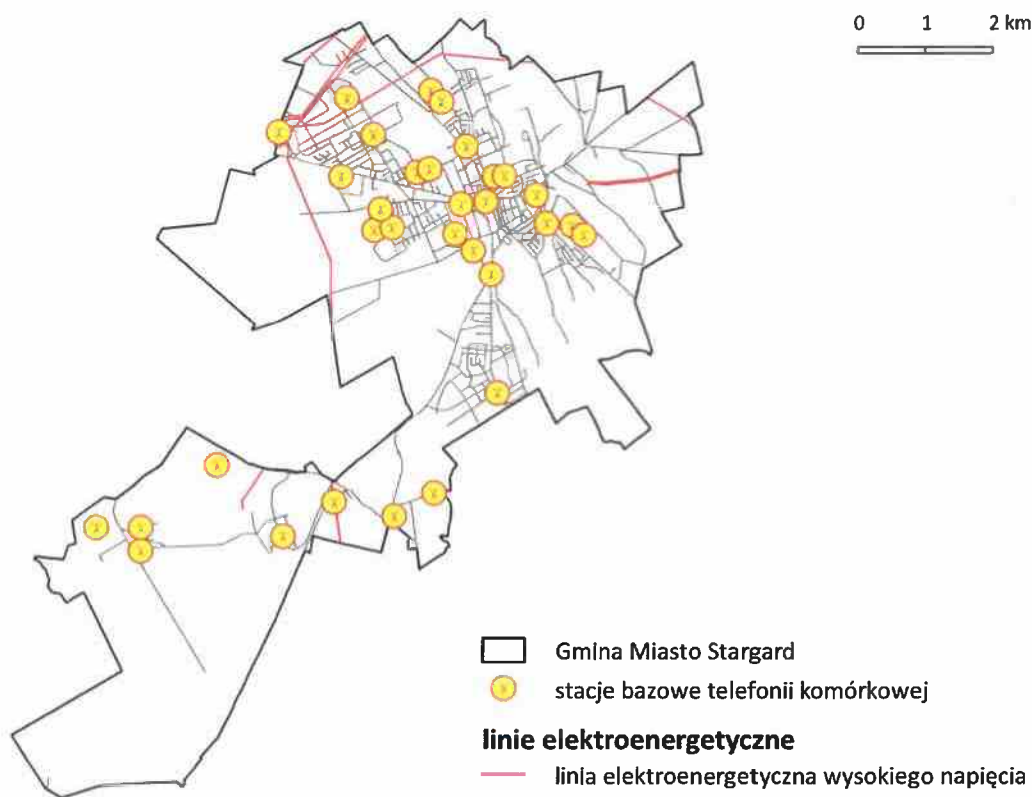
⁸ Dworak, 2005

⁹ Buczyński A., i in. 2008

Promieniowanie elektromagnetyczne to obecnie zjawisko towarzyszące pracy wszystkich urządzeń elektrycznych, także tych powszechnie występujących w gospodarstwach domowych jak np. monitor komputerowy, telefon komórkowy czy suszarka. Przepisy prawa związane z polami elektromagnetycznymi odnoszą się wyłącznie do sztucznych źródeł, takich jak:

- obiekty elektroenergetyczne do wytwarzania i przesyłu energii elektrycznej (elektrownie, elektrociepłownie, stacje transformatorowe, napowietrzne linie elektroenergetyczne),
- instalacje radiokomunikacyjne (stacje bazowe telefonii komórkowej, radiowe i telewizyjne stacje nadawcze, stacje radiolokacyjne i radionawigacyjne).

Z punktu widzenia natężenia pól elektromagnetycznych największymi źródłami pól elektromagnetycznych w Gminie Miasto Stargard są stacje bazowe telefonii komórkowej oraz linie wysokiego napięcia. Główne źródła promieniowania elektromagnetycznego przedstawiono na kolejnym rysunku.

Rysunek 7 Lokalizacja stacji bazowych łączności bezprzewodowej oraz przebieg linii elektroenergetycznych wysokiego napięcia

Źródło: opracowanie własne

Ochrona przed polami elektromagnetycznymi polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu środowiska poprzez utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej poziomów dopuszczalnych. Od 2021 roku obowiązujące poziomy dopuszczalne, według Rozporządzenia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku wynoszą dla wysokich częstotliwości od 28 V/m do 61 V/m. Do końca 2019 r. dopuszczalny poziom składowej elektrycznej pola elektromagnetycznego o częstotliwości od 3 MHz do 300 GHz w miejscach

dostępnych dla ludności określony został na poziomie 7 V/m. Można zatem zauważyć, że od 2021 r. mamy do czynienia z wzrostem dopuszczalnych wartości poziomów PEM.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 17 lutego 2020 r., w celu sprawdzenia dotrzymania dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku wykorzystuje się pomiary wykonywane miernikiem szerokopasmowym. W ramach pomiarów wyznacza się w badanym zakresie częstotliwości wartości wskaźnikowe W_{ME} . W_{ME} oznacza wartość wskaźnikową poziomu emisji pól elektromagnetycznych dla miejsc dostępnych dla ludności dla składowej elektrycznej pola, która liczona jest na podstawie maksymalnej wartości chwilowej (E_{MAX}), uzyskanej w trakcie pomiarów w sposób określony w rozporządzeniu. Dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych w środowisku uznaje się za dotrzymane w obszarze pomiarowym, gdy żadna z wartości W_{ME} nie przekracza wartości 1.

W kolejnej tabeli przedstawiono wyniki okresowych pomiarów pól elektromagnetycznych wykonanych w latach 2022-2023 w ramach stałej sieci monitoringu.

Tabela 7. Wyniki pomiarów pól elektromagnetycznych w punktach pomiarowych zlokalizowanych w Stargardzie

Lokalizacja punktu pomiarowego	Rok	Poziom dopuszczalny	Wynik pomiaru
Stargard, ul. Karola Szymanowskiego	2022	wartość $W_{ME} < 1$	0,13
Stargard, ul. Warszawska	2023	wartość $W_{ME} < 1$	0,07
Stargard, ul. Okrzei	2023	wartość $W_{ME} < 1$	0,10
<i>objaśnienia:</i>			
	kolor zielony oznacza, że nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnego poziomu		

Źródło: GIOŚ

Przedstawione w tabeli 7 wyniki oznaczają, że w latach 2022-2023 nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnego poziomu. Pomiary pól elektromagnetycznych wykonywane na terenie całego województwa zachodniopomorskiego w ramach systemu Państwowego Monitoringu Środowiska nie wykazują przekroczeń dopuszczalnych norm. Mierzone wartości natężenia PEM są dużo niższe od poziomów dopuszczalnych. Dokonując porównania wszystkich wyników pomiarów PEM na przestrzeni ostatnich lat nie obserwuje się także znaczących zmian średnich poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku.

Zgodnie z danymi udostępnionymi przez WIOŚ w Szczecinie w latach 2022-2023 inspektorzy urzędu dokonali również na terenie Stargardu 33 kontroli źródeł promieniowania elektromagnetycznego. Były to kontrole oparte o dokumentację z ustalonym podmiotem. Nie stwierdzono naruszeń.

PODSUMOWANIE I KOMENTARZ

Ryzyko przekroczenia poziomu dopuszczalnego pól elektromagnetycznych w Stargardzie należy określić jako niskie, co wskazuje zarówno „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miasto Stargard na lata 2018-2021 z perspektywą na lata 2022-2025” jak i niniejszy raport.

2.4 JAKOŚĆ WÓD POWIERZCHNIOWYCH I PODZIEMNYCH

Podstawową jednostką gospodarki wodnej w ochronie środowiska jest tzw. jednolita część wód (JCW). Prawo wodne dzieli jednolite części wód na jednolite części wód powierzchniowych (JCWP) oraz jednolite części wód podziemnych (JCWPd). Pojęcia te zostały wprowadzone w związku z implementacją Ramowej Dyrektywy Wodnej i stosowane są w kontekście zarządzania wodami, w tym ich monitoringu środowiskowego.

JCWP oznacza oddzielny element wód powierzchniowych, taki jak jezioro lub inny naturalny lub sztuczny zbiornik wodny, struga, strumień, potok, rzeka, kanał lub ich części, morskie wody przejściowe lub wody przybrzeżne, natomiast JCWPd oznacza określoną objętość wód podziemnych występujących w obrębie danej warstwy wodonośnej lub zespołu warstw wodonośnych.

Miasto Stargard ma bardzo rozbudowaną sieć hydrologiczną, którą tworzą nie tylko naturalne cieki, ale również sieć kanałów i rowów melioracyjnych. Obszar miasta podzielony jest naturalnie przez dolinę rzeki Iny i jej dopływy.

JAKOŚĆ WÓD POWIERZCHNIOWYCH

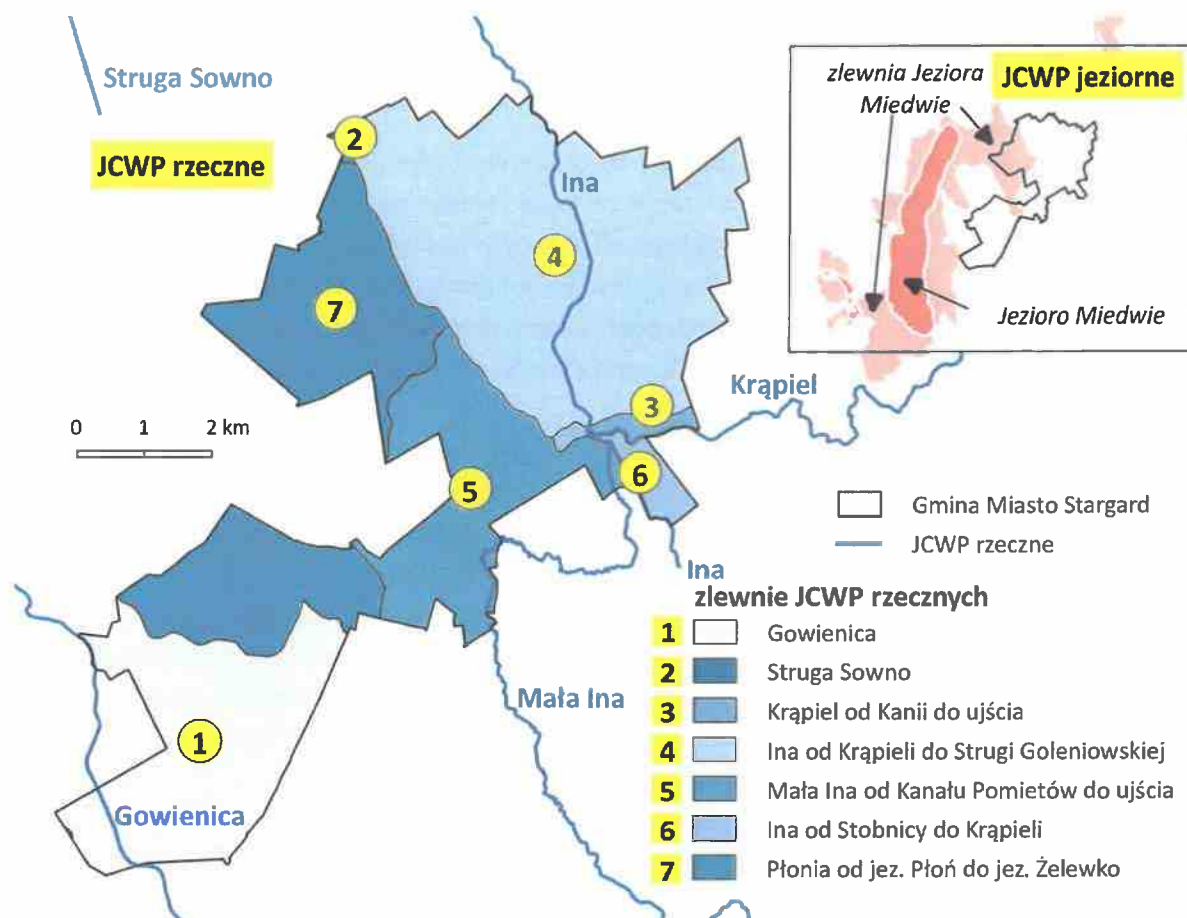
Gmina położona jest w obszarze dorzecza Odry, w regionie wodnym Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego. Główną rzeką przepływającą przez jednostkę jest Ina o łącznej długości 126 km i powierzchni dorzecza 2 151 km². W granicach administracyjnych Stargardu jest to około 6,7 km.

Zgodnie z przyjętym podziałem, Gmina Miasto Stargard znajduje się na obszarze zlewni siedmiu jednolitych części wód powierzchniowych. JCWP w zasięgu omawianego obszaru to:

1. Gowienica,
2. Struga Sowno – *tylko zlewnia cieku*,
3. Krąpiel od Kanii do ujścia,
4. Ina od Krąpieli do Strugi Goleniowskiej,
5. Mała Ina od Kanału Pomietów do ujścia,
6. Ina od Stobnicy do Krąpieli,
7. Płonia od jez. Płoń do jez. Żelewko – *tylko zlewnia cieku*.

Obszar miasta odwadniany jest również przez Jezioro Miedwie (zachodnia część miasta), ale samo jezioro znajduje się poza granicami administracyjnymi miasta.

Położenie Stargardu na tle jednolitych części wód powierzchniowych, które opisano powyżej, zaprezentowano na rysunku 8.

Rysunek 8 JCWP na obszarze Gminy Miasto Stargard

Źródło: opracowanie własne

Ramowa Dyrektywa Wodna wprowadzając podział na jednolite części wód ma na celu m.in. osiągnięcie dobrego stanu wód we wszystkich ich częściach. Oceniając to, w jakim stanie są poszczególne części wód powierzchniowych, pod uwagę brane są następujące grupy wskaźników jakości: elementy biologiczne, fizykochemiczne i hydromorfologiczne, które mówią o stanie ekologicznym części wód oraz substancje chemiczne, oceniane w ramach klasyfikacji stanu chemicznego. Oceny dokonuje się na podstawie wyników Państwowego Monitoringu Środowiska i prezentuje poprzez:

- ocenę stanu ekologicznego¹⁰,
- ocenę stanu chemicznego,
- ocenę stanu JCWP.

Stan ekologiczny jest określeniem jakości struktury i funkcjonowania ekosystemu wód powierzchniowych, sklasyfikowanej na podstawie wyników badań elementów biologicznych oraz wspierających je wskaźników fizykochemicznych i hydromorfologicznych. Klasyfikuje się go poprzez nadanie jednolitej części wód jednej z pięciu klas jakości, przy czym klasa pierwsza oznacza bardzo dobry stan ekologiczny, klasa druga – dobry stan ekologiczny, zaś klasy trzecia, czwarta i piąta odpowiednio – stan ekologiczny umiarkowany, słaby i zły. W przypadku potencjału ekologicznego, klasa pierwsza oznacza maksymalny potencjał ekologiczny.

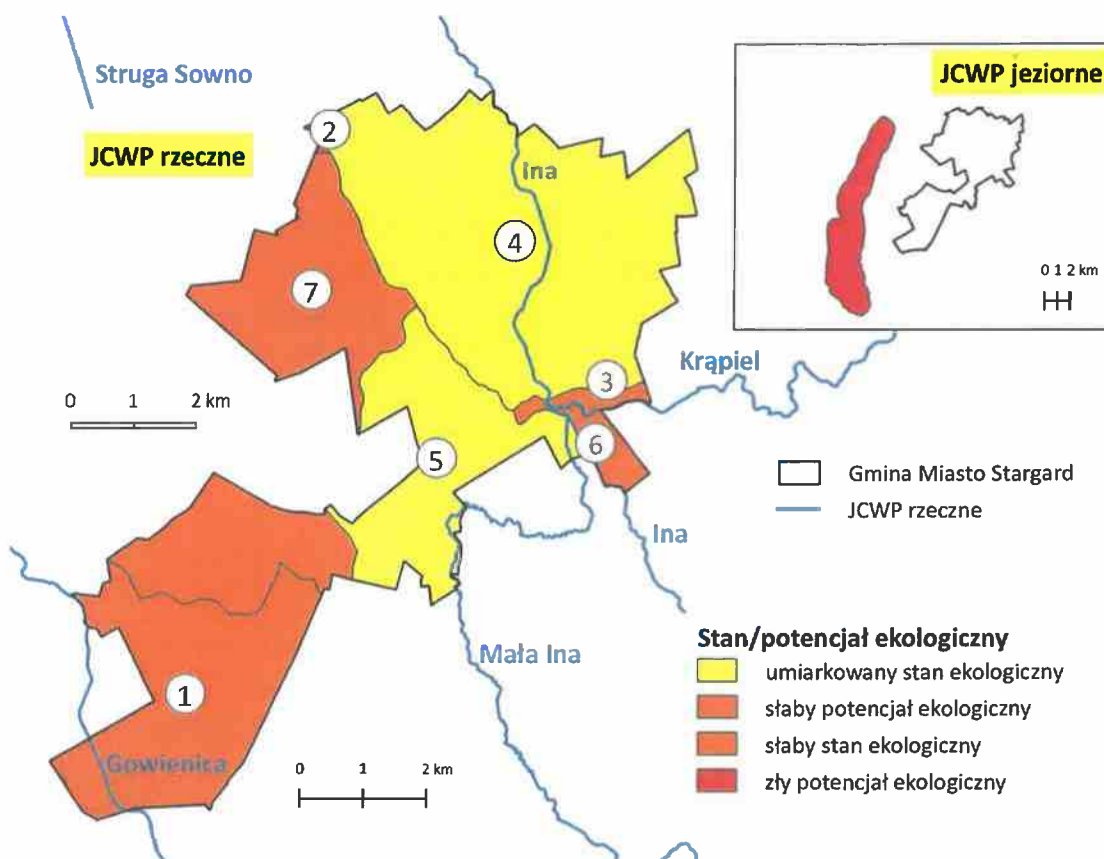
¹⁰ w przypadku wód, których charakter został w znacznym stopniu zmieniony w następstwie fizycznych przeobrażeń, będących wynikiem działalności człowieka – poprzez ocenę potencjału ekologicznego

O przypisaniu jednolitej części wód danej oceny decydują wyniki klasyfikacji poszczególnych elementów biologicznych, przy czym obowiązuje zasada, że klasa stanu/potencjału ekologicznego odpowiada klasie najgorszego elementu biologicznego.

Klasyfikacji stanu chemicznego jednolitych części wód powierzchniowych dokonuje się na podstawie analizy wyników pomiarów zanieczyszczeń chemicznych, w tym tzw. substancji priorytetowych. Podstawą analizy jest porównanie uzyskanych wyników ze środowiskowymi normami jakości. Przyjmuje się, że jednolita część wód jest w dobrym stanie chemicznym, jeżeli żadna z obliczonych wartości stężeń nie przekracza dopuszczalnych stężeń maksymalnych i średniorocznych. Jeżeli woda nie spełnia tych wymagań, stan chemiczny ocenianej jednolitej części wód określa się jako poniżej dobrego.

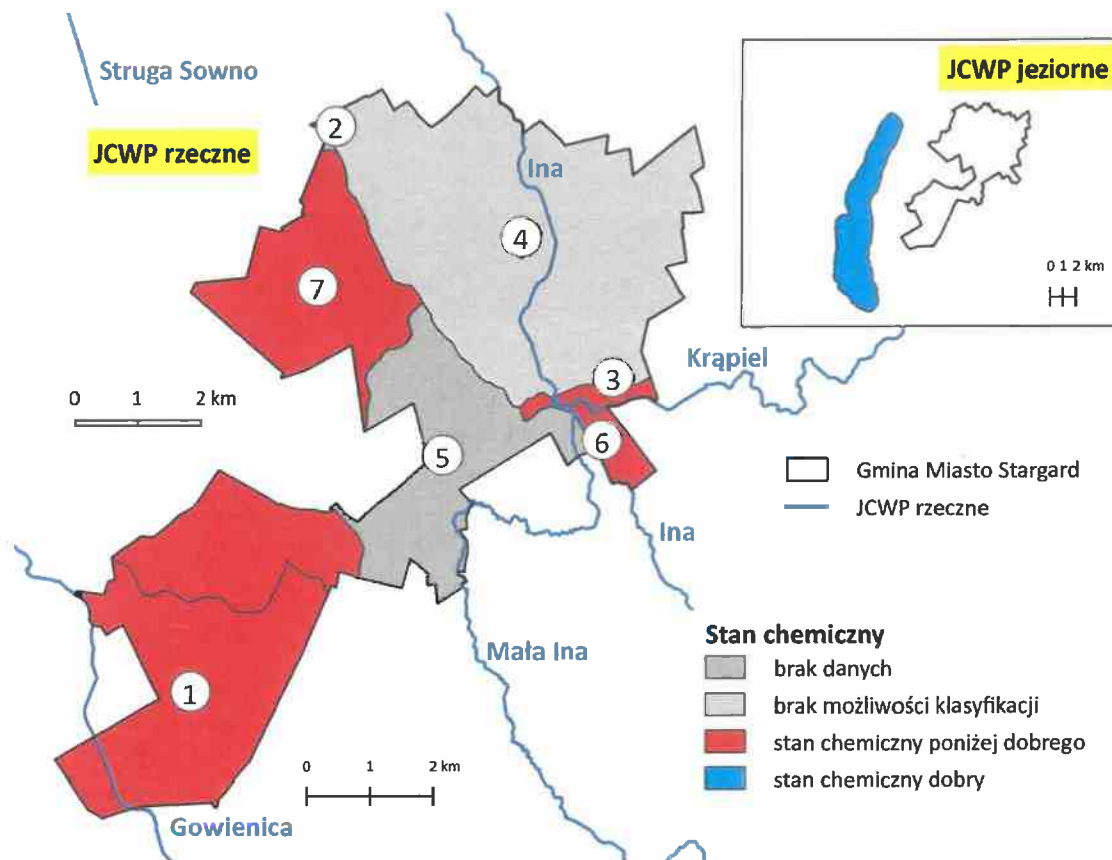
Ogólny stan jednolitej części wód ocenia się poprzez porównanie wyników klasyfikacji stanu/potencjału ekologicznego i stanu chemicznego. Jednolita część wód może być oceniona jako będąca w dobrym stanie, jeśli jednocześnie jej stan/potencjał ekologiczny jest sklasyfikowany przynajmniej jako dobry i stan chemiczny sklasyfikowany jest jako dobry.

Ze względu na ograniczony zakres badań przeprowadzanych w latach 2020-2023 na omawianym terenie, w celu przedstawienia aktualnej jakości wód powierzchniowych posłużono się danymi „Ocena stanu na podstawie oceny stanu GIOŚ 2014-2019 i oceny eksperckiej (wg klasyfikacji obowiązującej od 1 stycznia 2022 r.)”. Na kolejnych rysunkach i w tabeli 8 przedstawiono wyniki.

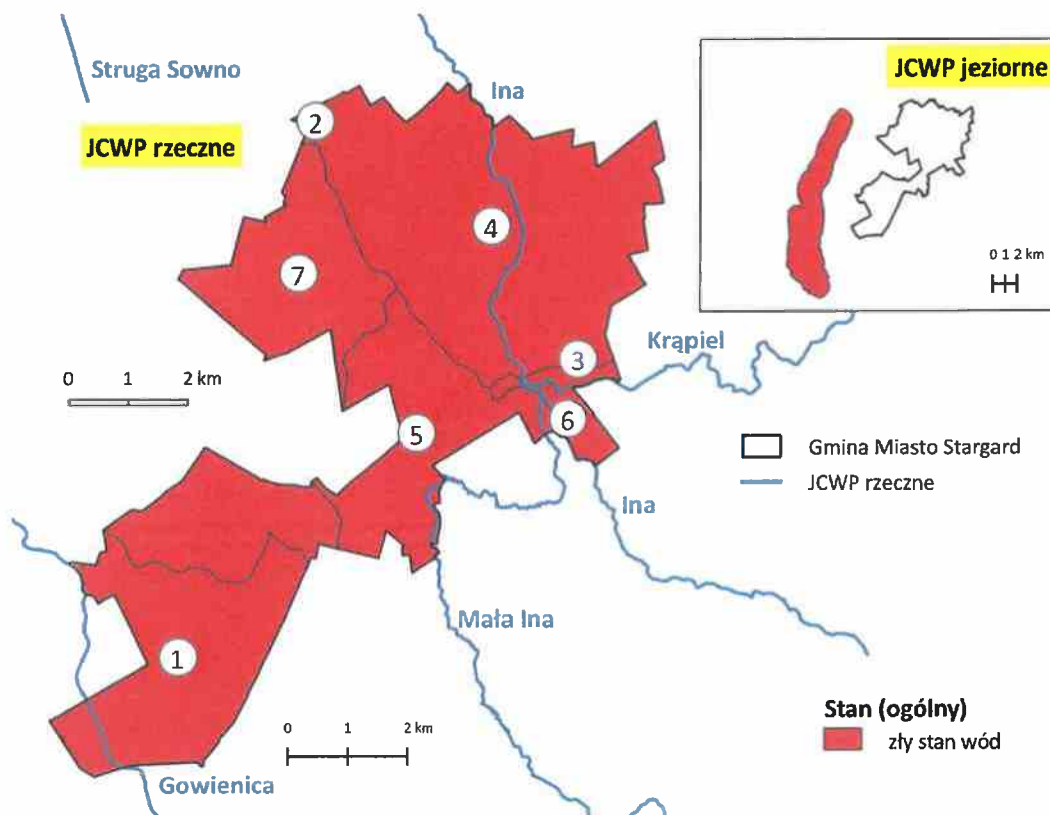

Rysunek 9 Stan/potencjał ekologiczny JCWP rzecznych i jeziornych z obszaru Gminy Miasto Stargard
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GIOŚ, numeracja na rysunku zgodna z objaśnieniami na rysunku 8

Rysunek 10 Stan chemiczny JCWP rzecznych i jeziornych z obszaru Gminy Miasto Stargard
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GIOŚ, numeracja na rysunku zgodna z objaśnieniami na rysunku 8

Rysunek 11 Ocena stanu JCWP rzecznych i jeziornych z obszaru Gminy Miasto Stargard
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GIOŚ, numeracja na rysunku zgodna z objaśnieniami na rysunku 8

Tabela 8. Ocena stanu JCWP z obszaru Gminy Miasto Stargard na podstawie oceny stanu GIOŚ 2014-2019 i oceny eksperckiej (wg klasyfikacji obowiązującej od 1 stycznia 2022 r.)

Nazwa ocenianej jednolitej części wód	Kod JCWP	Typ JCWP	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	Rodzaj presji determinującej stan wód w obrębie danej JCWP				stan / potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Ocena stanu JCWP	
				Główne źródło presji troficznych	Główne źródło presji zasalających	Główne źródło presji hydro-morfologicznych	Główne źródło presji chemicznych				
											nawożenie i depozycja oraz odpływ miejski (wody opadowe)
RZECZNE											
Gowienica	RW600009197432749	Potok w systemie rzeczno-jeziorowym Pojezierzy	zagrożona	nawożenie i depozycja oraz odpływ miejski (wody opadowe)	eutrofizacja (źródło zgodne ze źródłem troficznym)	prostowanie koryta - rzeki główne, budowie piętrzące - rzeki główne	rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski	IV	slaby stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód
Struga Sowno	RW600010198949	Potok lub strumień nizinny piaszczysty	zagrożona	źródła bytowe i komunalne (punktowe)	-	prostowanie koryta - rzeki główne i rzeki pozostałe, budowie piętrzące - rzeki główne, budowie regulacyjne (opaski brzegowe, ostrogi, tamy podłużne) - rzeki główne	-	V	zły potencjał ekologiczny	brak danych	zły stan wód
Krapiel od Kanli do ujścia	RW600011198899	Rzeka nizinna	zagrożona	nawożenie i depozycja oraz odpływ miejski (wody opadowe) oraz źródła przemysłowe oraz źródła bytowe i komunalne (punktowe)	-	budowie piętrzące - rzeki główne,	rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; rozproszone - rolnictwo, leśnictwo; punktowe - przemysłowe,	IV	slaby potencjał ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód

Raport z realizacji w latach 2022-2023 „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Miasto Stargard na lata 2018-2021 z perspektywą na lata 2022-2025”

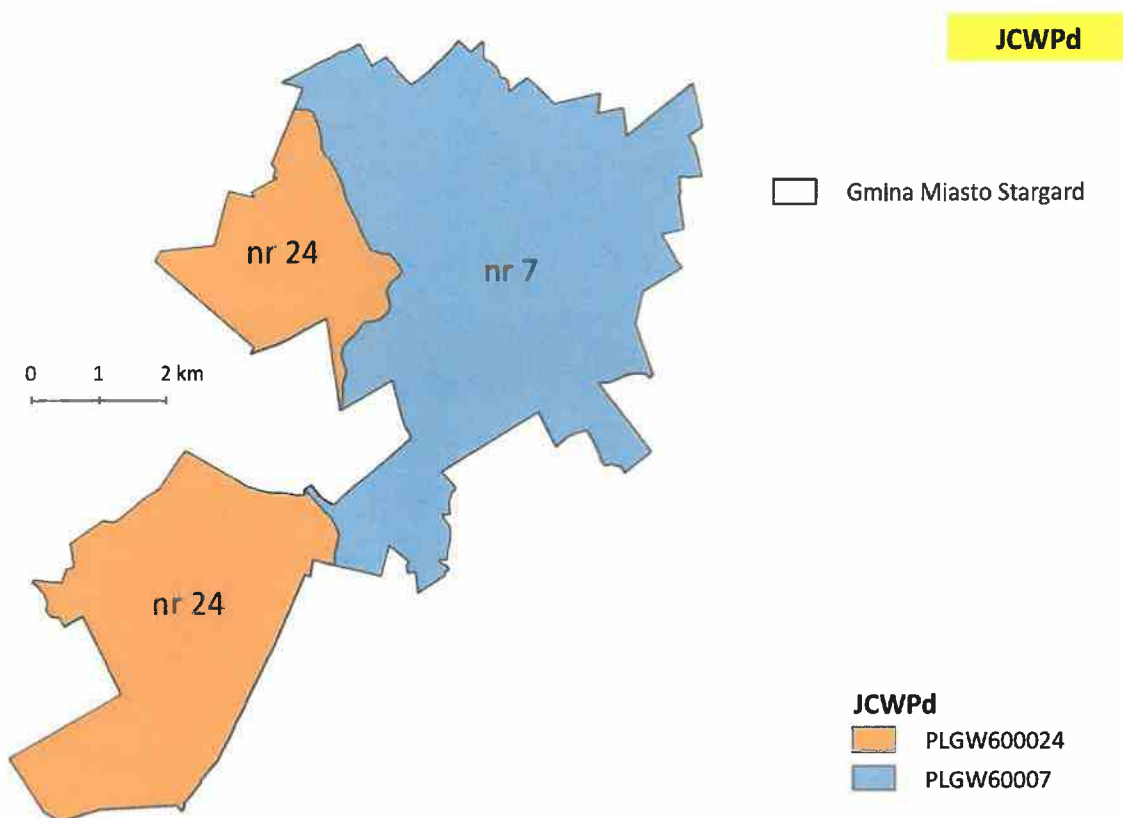
Nazwa ocenianej jednostki części wód	Kod JCWP	Typ JCWP	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	Rodzaj presji determinującej stan wód w obrębie danej JCWP				Ocena stanu JCWP	Stan chemiczny	potencjał ekologiczny	stan / potencjał ekologiczny	Ocena stanu JCWP
				Główne źródło presji troficznych	Główne źródło presji zasalających	Główne źródło presji hydro-morfologicznych	Główne źródło presji chemicznych					
Ina od Krąpieli do Strugi Goleniowskiej	RW60001119897	Rzeka nizinna	zagrożona	odpływ miejski (wody opadowe) oraz źródła przemysłowe oraz źródła bytowe i komunalne (punktowe)	-	górnictwo - rzeki główne	-	komunalne, odcieki ze składowisk; nieznanne (substancje zakazane)	III	umiarkowany stan ekologiczny	brak możliwości klasyfikacji	zły stan wód
Mata Ina od Kanalu Pomietów do ujścia	RW600016198699	Rzeka w dolinie o dużym udziale torfowisk	niezagrożona	nawożenie i depozycja oraz odpływ miejski (wody opadowe) oraz źródła przemysłowe oraz źródła bytowe i komunalne (punktowe)	eutrofizacja (źródło zgodne ze źródłem troficznym)	budowle piętrzące - rzeki główne	-		III	umiarkowany stan ekologiczny	brak danych	zły stan wód
Ina od Stobnicy do Krąpieli	RW6000161987	Rzeka w dolinie o dużym udziale torfowisk	zagrożona	nawożenie i depozycja oraz odpływ miejski (wody opadowe)	-	budowle piętrzące - rzeki główne	rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; rozproszone - rolnictwo, leśnictwo	IV	IV	slaby stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód

Nazwa ocenianej jednolitej części wód	Kod JCWP	Typ JCWP	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	Rodzaj presji determinującej stan wód w obrębie danej JCWP				stan / potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Ocena stanu icw
				Główne źródło presji troficznych	Główne źródło presji zasalających	Główne źródło presji hydro-morfologicznych	Główne źródło presji chemicznych			
Plonia od jez. Płoń do jez. Żelewko	RW60001819-74329119	Rzeka w systemie rzeczno-jeziorowym Pojezierzy	zagrożona	odpływ miejski (wody opadowe) oraz nawożenie i deponacja	-	prostowanie koryta - rzeki główne i rzeki pozostałe, budowie piętrzące - rzeki główne i rzeki pozostałe	rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; nieznanne (substancje zakazane)	IV	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód
JEZIORNE										
Miedwie	LW11034	Jezioro na podłożu wapiennym, o małej wartości współczynnika Schindlera, stratyfikowane	zagrożona	-	-	grupa A, B, Ca, WEI, Db	rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski	V	stan chemiczny dobry	zły stan wód
objaśnienia:										

Źródło: GIOŚ, <http://karty.apgw.gov.pl:4200/icw-powierzchniowe>

JAKOŚĆ WÓD PODZIEMNYCH

Zgodnie z podziałem Polski na 174 jednolitych części wód podziemnych obszar Gminy Miasto Stargard położony jest także w zasięgu dwóch jednolitych części wód podziemnych: PLGW60007 (nr 7) oraz PLGW600024 (nr 24). Podział prezentuje rysunek 12.

Rysunek 12 JCWPd na obszarze Gminy Miasto Stargard

Źródło: opracowanie własne

Celem monitoringu jakości wód podziemnych jest dostarczenie informacji o stanie chemicznym wód podziemnych, śledzenie jego zmian oraz sygnalizacja zagrożeń w skali kraju, na potrzeby zarządzania zasobami wód podziemnych i oceny skuteczności podejmowanych działań ochronnych. Monitoring wód podziemnych w Polsce prowadzony jest w sieciach: krajowej, regionalnych i lokalnych. Jakość wód podziemnych oceniana jest w systemie pięciu następujących klas:

- Klasa I – wody podziemne w tej klasie charakteryzują się bardzo dobrą jakością: wartości wskaźników jakości wody są kształtowane jedynie w efekcie naturalnych procesów zachodzących w warstwie wodonośnej,
- Klasa II – wody podziemne w tej klasie można określić jako wody o dobrej jakości: wartości wskaźników jakości wody nie wskazują na oddziaływania antropogeniczne lub wskazują na bardzo słabe oddziaływania,
- Klasa III – wody podziemne w danej klasie określić można jako wody o zadowalającej jakości: wartości wskaźników jakości wody są podwyższone w wyniku naturalnych procesów lub słabego oddziaływania antropogenicznego,

- Klasa IV – wody podziemne tej klasy scharakteryzować można jako wody o niezadowalającej jakości: wartości wskaźników jakości wody są podwyższone w wyniku naturalnych procesów oraz wyraźnego oddziaływania antropogenicznego,
- Klasa V – wody podziemne danej klasy można określać jako wody o złej jakości: wartości wskaźników jakości wody potwierdzają oddziaływania antropogeniczne.

W latach 2022-2023 Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska nie przeprowadzał monitoring wód podziemnych na terenie Gminy Miasto Stargard, dlatego w tabeli 9 przedstawiono wyniki z klasyfikacją wód podziemnych z punktów pomiarowych zlokalizowanych na terenie powiatu stargardzkiego dotyczących JCWPd nr 7 oraz 24 z 2022 roku (w 2023 roku nie prowadzono pomiarów na terenie powiatu stargardzkiego). Najbliżej granic administracyjnych Stargardu przeważają wody zadowalającej jakości.

Tabela 9. Monitoring JCWPd nr 7 i 24 dotyczący obszaru powiatu stargardzkiego

Nr JCVPd	Rok	Miejscowość	Gmina	Numer punktu pomiarowego wg MONBADA	Użytkowanie terenu	Koncowa klasa jakości
7	2022	Rogowo	Stargard (gm. wiejska)	297	9. Łąki i pastwiska	II
7	2022	Rogowo	Stargard (gm. wiejska)	296	9. Łąki i pastwiska	II
7	2022	Dobrzany	Dobrzany (gm. miejsko-wiejska)	295	5. Tereny przemysłowe	II
7	2022	Kania	Chociwel (gm. miejsko-wiejska)	786	4. Zabudowa wiejska	III
7	2022	Trzebień	Dolice (gm. wiejska)	1461	10. Lasy	III
7	2022	Kurcewo	Stargard (gm. wiejska)	1718	7. Grunty orne	III
7	2022	Modrzewo	Suchań (gm. miejsko-wiejska)	2143	10. Lasy	II
7	2022	Rogowo	Stargard (gm. wiejska)	2161	9. Łąki i pastwiska	II
24	2022	Koszewko	Stargard (gm. wiejska)	2156	7. Grunty orne	V
24	2022	Lipnik	Stargard (gm. wiejska)	2216	4. Zabudowa wiejska	III
24	2022	Żalęcino	Dolice (gm. wiejska)	2526	4. Zabudowa wiejska	III
objaśnienia:						
I	wody o bardzo dobrej jakości					
II	wody o dobrej jakości					
III	wody o zadowalającej jakości					
IV	wody o niezadowalającej jakości					
V	wody złej jakości					

Źródło: opracowano na podstawie danych Inspekcji Ochrony Środowiska uzyskanych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska

PODSUMOWANIE I KOMENTARZ

Zgodnie z przytoczonymi w tabeli 8 danymi należy odnotować, że jakość wód powierzchniowych rzecznych i jeziornych na terenie Stargardu jest generalnie zła i w ostatnich latach nie uległa znaczącej poprawie. Praktycznie wszystkie JCWP są także zagrożone nieosiągnięciem celu środowiskowego Ramowej Dyrektywy Wodnej. Wody podziemne charakteryzują się lepszymi parametrami, ale w przeważającej części są to „wody zadowalającej jakości” (III klasa w pięciostopniowej skali).

2.5 GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA

SIEĆ WODOCIĄGOWA

Eksploatatorem sieci wodociągowej na terenie Gminy Miasto Stargard jest miejska spółka Wody Miejskie Stargard Sp. z o.o. Spółka zajmuje się poborem, uzdatnianiem i dostarczaniem wody do odbiorców – mieszkańców Stargardu. Miasto zaopatrywane jest w wodę z sieci wodociągowych, dla których źródłem wody są ujęcia wody podziemnej. Woda czerpana jest ze studni głębinowych zlokalizowanych na terenie miasta. Jakość wody przeznaczonej do spożycia jest pod ciągłym nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Stargardzie.

W poniższej tabeli ujęto wykaz producentów wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi na terenie miasta Stargard wraz ze szczegółowymi danymi dotyczącymi produkcji wody, liczby zaopatrywanej ludności, przekroczeń wartości parametrów jakości wody dopuszczalnych oraz ocenę jakości wody dostarczanej mieszkańcom w latach 2022-2023.

Tabela 10. Wykaz producentów wody przeznaczanej do spożycia przez ludzi na terenie miasta Stargard wraz ze szczegółowymi danymi dotyczącymi produkcji wody, liczby zaopatrywanej ludności, przekroczeń wartości parametrów jakości wody dopuszczalnych oraz ocenę jakości wody dostarczanej mieszkańcom w latach 2022-2023

Rok	Nazwa i adres producenta wody	Nazwa wodociągu	Zaopatrywane miejscowości/zakłady	Produkcja wody w m ³ /dobę	Liczba zaopatrywanej ludności	Przekroczenia wartości dopuszczalnych parametrów jakości wody	Ocena jakości wody
2022 rok	Wody Miejskie Stargard Sp. z o.o. ul. Okrzei 6, 73-110 Stargard	Stargard ul. Warszawska 24	Stargard	9 187	69724	nie stwierdzono	woda przydatna do spożycia
	Spółdzielnia Agrofirma Witkowo ul. Papieża Jana Pawła II 4, Witkowo Pierwsze, 73-102 Stargard	Zakład Rolny ul. Gdynska 7a Stargard	Stargard Zakład Rolny ul. Gdynska 7a	25	50	mętność	Przekroczony parametr w okresie od dnia 27.05.2022 r. do dnia 31.10.2022 r. – postępowanie administracyjne. W dniu 26.09.2022 r. wydano decyzję administracyjną w zakresie warunkowej przydatności wody do spożycia, decyzję zakończono w dniu 31.10.2022 r.
	Platinum Park Sp. z o.o. ul. J. Kochanowskiego 34B/1, 73-110 Stargard / PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. Przedsiębiorstwo Napraw Infrastruktury Sp. z o.o. ul. Chodakowska 60 03-816 Warszawa					żelazo	Przekroczony parametr od dnia 24.11.2022 r. – postępowanie administracyjne
2023 rok	Od dnia 05.05.2022 r. teren, na którym znajduje się ujęcie wody zmienił właściciela. Nowym właścicielem ujęcia jest Platinum Park Sp. z o.o. ul. J. Kochanowskiego 34B/1 w Stargardzie. W 2022 r. ujęcie wyłączone z eksploatacji. Według oświadczenia woda wykorzystywana jest wyłącznie do celów gospodarczych.						
	Wody Miejskie Stargard Sp. z o.o. ul. Okrzei 6, 73-110 Stargard	Stargard ul. Warszawska 24	Stargard	8 925	69 724	mętność, żelazo	Przekroczone parametry w okresie od dnia 15.02.2023 r. do dnia 13.03.2024 r. – postępowanie administracyjne
						mętność, żelazo	Przekroczony parametr w okresie od dnia 13.11.2023 r. do dnia 29.11.2023 r.
							Woda przydatna do spożycia na koniec 2023 r.

raport z realizacji w latach 2022-2023 „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Miasto Stargard na lata 2018-2021 z perspektywą na lata 2022-2025”

Rok	Nazwa i adres producenta wody	Nazwa wodociągu	Zaopatrywane miejscowości/zakłady	Produkcja wody w m ³ /dobę	Liczba zaopatrywanej ludności	Przekroczenia wartości dopuszczalnych parametrów jakości wody	Ocena jakości wody
2023 rok	Spółdzielca Agrofirma Witkowo ul. Papieża Jana Pawła II 4, Witkowo Pierwsze, 73-102 Stargard	Zakład Rolny ul. Gdyńska 7a Stargard	Stargard Zakład Rolny ul. Gdyńska 7a	25	50	mętność, żelazo	Przekroczone parametry w okresie od dnia 24.11.2022 r. do dnia 21.03.2023 r. – postępowanie administracyjne. W dniu 05.01.2023 r. wydano decyzję administracyjną w zakresie warunkowej przydatności wody do spożycia, decyzję zakończono w dniu 21.03.2023 r. Przekroczone parametry w okresie od dnia 12.04.2023 r. do dnia 11.09.2023 r. – postępowanie administracyjne. W dniu 23.05.2023 r. wydano decyzję administracyjną w zakresie warunkowej przydatności wody do spożycia, decyzję zakończono w dniu 11.09.2023 r.

Źródło: Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Stargardzie

Z monitoringu i ocen jakości wody przeznaczonej do spożycia wynika, że do najczęstszych nieprawidłowości w tym zakresie należy występowanie podwyższonych wartości stężenia żelaza i manganu, przekraczających wartości dopuszczalne. Często towarzyszy im podwyższona barwa i/lub mętność. Omawiane zjawisko występuje na terenie całego kraju w wodzie pochodzącej z ujęć podziemnych, w wyniku przenikania obu pierwiastków z warstw geologicznych. Niekiedy istotnym źródłem żelaza w wodzie mogą być elementy konstrukcyjne sieci i instalacji wodociągowych, wykonane z żeliwa lub zabezpieczone powłoką cynkową. Podwyższone stężenie żelaza i manganu w wodzie przeznaczonej do spożycia stanowi największy problem w przypadku małych wodociągów z uwagi na trudności technologiczne i finansowe w przeprowadzaniu działań naprawczych. W rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017r., poz. 2294) maksymalna wartość dopuszczalnego stężenia żelaza została ustalona na poziomie 200 µg/l, a manganu odpowiednio 50 µg/l. Regulacje takie przyjęto jednak nie z powodu zagrożenia zdrowia ludzi w razie przekroczenia tych wartości, lecz z uwagi na fakt, że wyższe wartości stężenia mogą prowadzić do niepożądanych zmian właściwości organoleptycznych wody, która z uwagi na wzrost barwy i mętności oraz metaliczny posmak może budzić uzasadnione zastrzeżenia konsumentów. Ponadto woda, w której stężenie żelaza i manganu przekracza wymienione wartości, może być powodem problemów w eksploatacji sieci wodociągowej, przede wszystkim w postaci wytrącania się osadów i w konsekwencji być przyczyną zgłaszania reklamacji przez odbiorców. Należy z naciskiem podkreślić, że powodem określenia w wymienionym rozporządzeniu dopuszczalnych stężeń żelaza i manganu nie były względy zdrowotne, lecz potrzeba zapewnienia odpowiedniej jakości wody, spełniającej oczekiwania odbiorców.

Podsumowując, w latach 2020-2023, woda dostarczana przez wodociągi była przydatna do spożycia i nie stanowiła zagrożenia dla mieszkańców.

Łączna długość sieci wodociągowej w mieście na koniec 2023 roku to 188,05 km. W 2022 roku przybyło 2,9 km sieci, a w 2023 roku 2,05 km (wybudowano sieć w ul. Matejki oraz Podleśnej oraz wykupiono sieć od inwestorów prywatnych). Przyrost długości eksploatowanej sieci wodociągowej (rozdzielczej i przesyłowej) w latach 2021-2023 zobrazowano na wykresie 6.

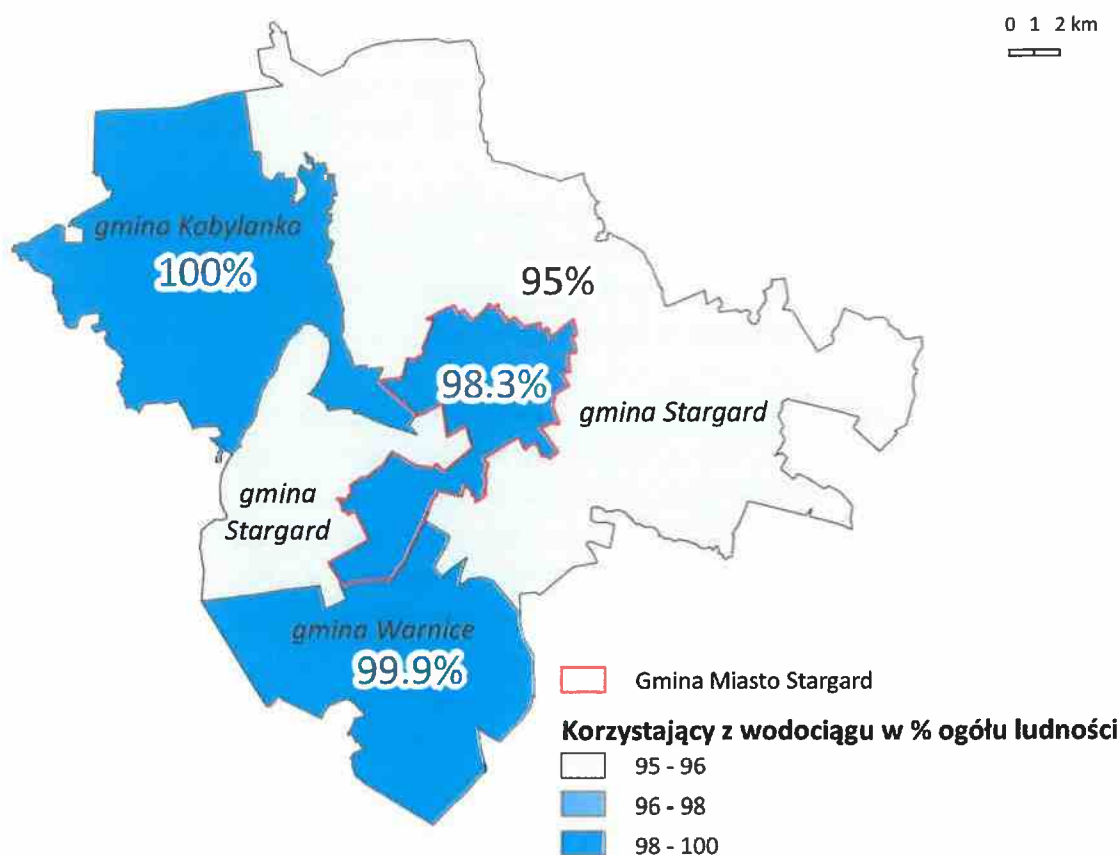

Wykres 6 Długość eksploatowanej sieci wodociągowej (rozdzielczej i przesyłowej) w Stargardzie w latach 2021-2023

Źródło: dane GUS uzupełnione o informacje spółki Wody Miejskie Stargard Sp. z o.o.

Rozwój systemu wodociągowego Gminy Miasto Stargard koncentruje się na modernizacji, przebudowie i budowie nowych odcinków sieci oraz infrastruktury towarzyszącej. Informacje o zrealizowanych inwestycjach zawiera rozdział 3.4 ZREALIZOWANE ZADANIA ZWIĄZANE Z OSIĄGNIĘCIEM DOBREGO STANU EKOLOGICZNEGO WÓD POD WZGLĘDEM JAKOŚCIOWYM I ILOŚCIOWYM NA TERENIE GMINY.

Porównanie danych GUS przedstawiające udział (%) korzystających z sieci wodociągowej w Gminie Miasto Stargard wg stanu na koniec 2022 roku¹¹ do sąsiednich gmin zaprezentowano na kolejnym rysunku. Poziom zwodociągowania Gminy Miasto Stargard jest na wysokim poziomie i nie odbiega od sąsiednich gmin.

Rysunek 6 Korzystający z sieci wodociągowej (w %) wg stanu na 31.12.2022 r. – porównanie z sąsiednimi gminami

Źródło: opracowanie własne

SIEĆ KANALIZACYJNA I OCZYSZCZALNIA ŚCIEKÓW

Eksploatatorem sieci kanalizacji zbiorczej na omawianym terenie jest miejska spółka Wody Miejskie Stargard Sp. z o.o. Spółka zajmuje się również odbiorem i oczyszczaniem ścieków. Obszar miasta jest praktycznie w 100% skanalizowany. Obszar skanalizowany tworzy tzw. aglomerację, czyli teren, na którym zaludnienie lub działalność gospodarcza są wystarczająco skoncentrowane, aby ścieki komunalne były zbierane i przekazywane do oczyszczalni ścieków komunalnych. W kontekście Gminy Miasto Stargard jest to aglomeracja Stargard o równoważnej liczbie mieszkańców 86 238 [RLM] obejmująca miejscowości:

- Miasto Stargard,

¹¹ brak danych GUS za 2023 rok

- Grzędzice, Golczewo, Skalin, Wierzchład, Koszewko, Koszewo, Kłepino, Lipnik, Strachocin, Sułkowo, Święte, Tychowo, Witkowo Drugie, Kiczarowo – w gminie Stargard,
- Kunowo, Kobylanka, Reptowo, Bielkowo, Jęczydół, Morzyczyn, Zieleniewo, Zagość, Motaniec – w gminie Kobylanka.

Aglomeracja obejmuje więc nie tylko obszar miasta, ale także przyległe miejscowości z gmin sąsiednich. Obszar obsługiwany jest przez oczyszczalnię ścieków Stargard – oczyszczalnię biologiczną z podwyższonym usuwaniem związków biogenych. Oczyszczalnia zlokalizowana jest przy ulicy Michała Drzymały (działka ewid. nr 15, obręb 0003 Stargard). Odbiornikiem ścieków oczyszczonych jest rzeka Ina w km 56+050.

Z punktu widzenia ochrony środowiska dla każdej aglomeracji najistotniejsze jest spełnienie założeń i warunków Dyrektywy 91/271/EWG z dnia 21 maja 1991 roku w sprawie oczyszczania ścieków komunalnych (tzw. dyrektywy ściekowej) w zakresie gospodarki ściekowej na wyznaczonym obszarze aglomeracji. Zgodnie z postanowieniami Dyrektywy warunkami do spełnienia przez aglomeracje są następujące wymogi:

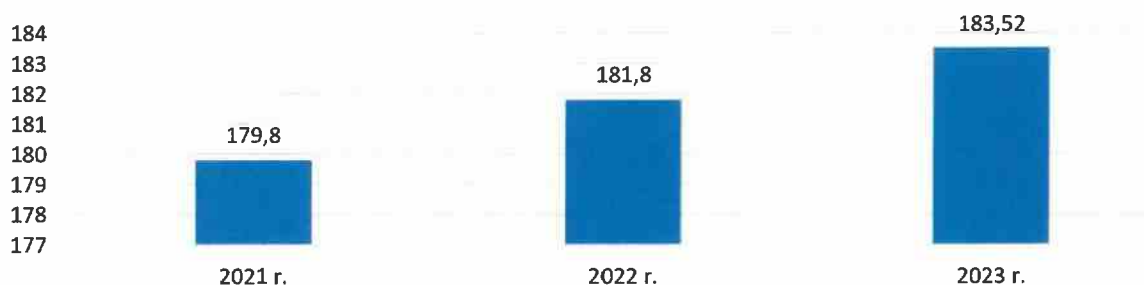
- I. **WARUNEK I (WYPOSAŻENIE AGLOMERACJI)** – wyposażenie aglomeracji w systemy zbierania ścieków komunalnych gwarantujące przynajmniej 98% poziom obsługi, przy czym pozostałe 2% niezbranego siecią kanalizacyjną ładunku nie może być większe niż 2 000 RLM. Ładunek niezbrany siecią musi być oczyszczany w innych systemach oczyszczania ścieków (pojedyncze systemy lub inne właściwe systemy), zapewniających ten sam poziom ochrony środowiska jak dla całej aglomeracji. Warunek wynika z art. 3 dyrektywy ściekowej,
- II. **WARUNEK II (WYDAJNOŚĆ OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW)** – wydajność oczyszczalni ścieków musi zapewnić możliwość przyjęcia wszystkich ścieków z terenu aglomeracji, a w przypadku przyjmowania ścieków z innych aglomeracji lub terenów poza aglomeracją – również z tych terenów. Jeżeli aglomeracja jest obsługiwana przez więcej niż jedną oczyszczalnię, ich sumaryczna wydajność musi umożliwić przyjęcie ścieków jak wyżej. Warunek wynika z art. 10 dyrektywy ściekowej.
- III. **WARUNEK III (STANDARDY OCZYSZCZANIA ŚCIEKÓW)** – każda oczyszczalnia w aglomeracji musi być zdolna do oczyszczenia ścieków do poziomu określonego jak dla RLM aglomeracji – zapewnienie jakości ścieków oczyszczonych zgodnie z załącznikami rozporządzenia ściekowego. W każdej aglomeracji powyżej 10 000 RLM wymagane jest podwyższone oczyszczanie biogenów, co dotyczy również przydomowych oczyszczalni ścieków. Warunki te muszą zostać spełnione w przypadku, gdy oczyszczanie ścieków komunalnych z aglomeracji odbywa się w oczyszczalni ścieków przemysłowych (art. 86 ust. 2 ustawy Prawo wodne). Warunek wynika z art. 4 i/lub 5 dyrektywy ściekowej.

Wypełnieniem warunków Dyrektywy na obszarze Polski jest realizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych (KPOŚK). Każdorocznie, gmina wiodąca w aglomeracji – a w tym przypadku jest to Gmina Miasto Stargard – musi do końca lutego złożyć sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych za rok poprzedni. Zgodnie ze Sprawozdaniem z wykonania KPOŚK za 2022 r. i 2023 r. aglomeracja Stargard w 2022 i 2023 roku spełniała wszystkie warunki dyrektywy ściekowej:

- I. **WYPOSAŻENIE AGLOMERACJI** – w 2022 - 99,43%, 2023 – 98,14%.

- II. **WYDAJNOŚĆ OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW** – RLM obsługiwany przez oczyszczalnię ścieków w 2022 roku wyniósł 80 779, RLM obsługiwany przez oczyszczalnię ścieków w 2023 roku wyniósł 91 830.
- III. **STANDARDY OCZYSZCZANIA ŚCIEKÓW** – średnie roczne stężenia zanieczyszczeń w ściekach oczyszczonych z oczyszczalni były zgodne z wymaganiami Prawa wodnego i Rozporządzeniem Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 12 lipca 2019 r. w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód lub do urządzeń wodnych (Dz. U. 2019 poz. 1311).

Łączna długość sieci kanalizacyjnej w mieście na koniec 2023 roku to 183,52 km. W 2022 roku przybyło 2,0 km sieci, a w 2023 roku 1,715 km (sieć kanalizacji sanitarnej w ul. Grota Roweckiego oraz wykup sieci kanalizacji sanitarnej od inwestorów prywatnych). Przyrost długości eksploatowanej sieci kanalizacyjnej w latach 2021-2023 zobrazowano na wykresie 7.

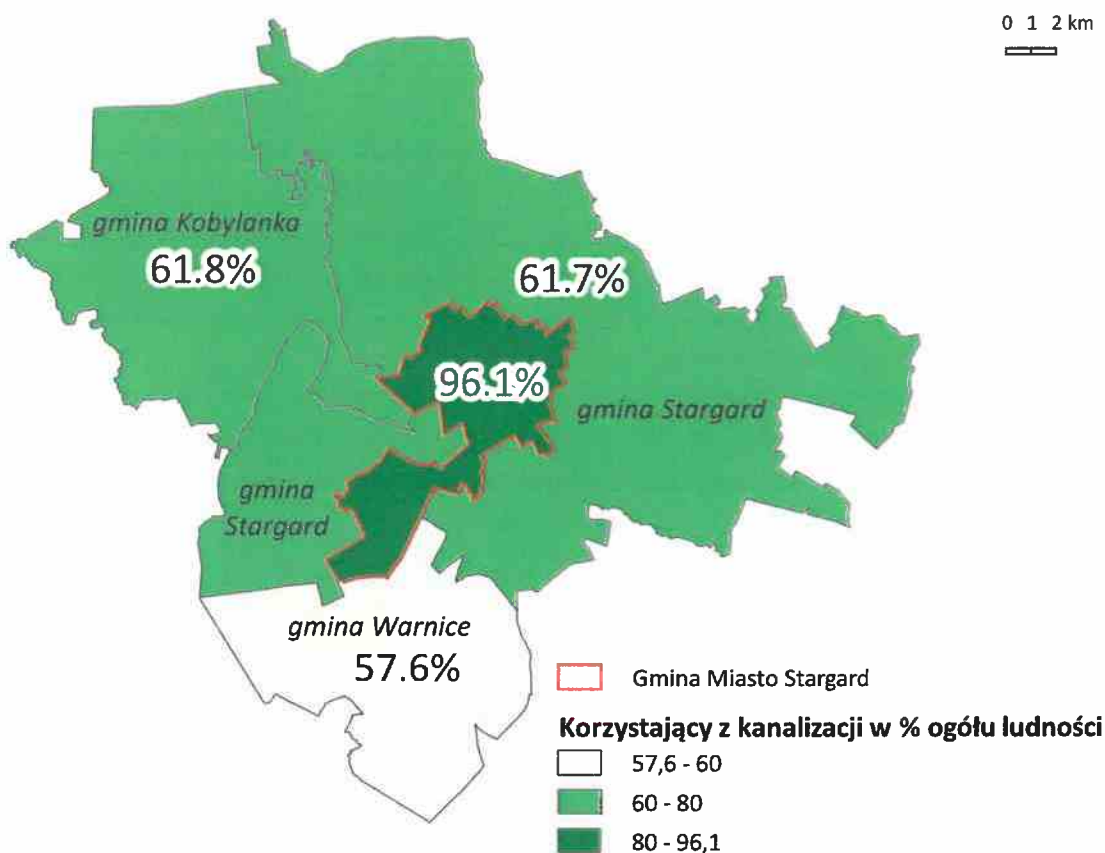

Wykres 7 Długość eksploatowanej sieci kanalizacyjnej w Stargardzie w latach 2021-2023

Źródło: dane GUS uzupełnione o informacje spółki Wody Miejskie Stargard Sp. z o.o.

Zestawienie GUS przedstawiające udział (%) korzystających z sieci kanalizacyjnej w Stargardzie wg stanu na koniec 2022 roku¹² w odniesieniu do sąsiednich gmin zaprezentowano na kolejnym rysunku. Poziom skanalizowania Gminy Miasto Stargard jest na bardzo wysokim poziomie.

¹² brak danych GUS za 2023 rok

Rysunek 7 Korzystający z sieci kanalizacyjnej (w %) wg stanu na 31.12.2022 r. – porównanie z sąsiednimi gminami

Źródło: opracowanie własne

Podobnie jak w przypadku infrastruktury wodociągowej, system kanalizacyjny ulega ciągłemu i stopniowemu rozwojowi. Działania koncentrują się na modernizacji eksploatowanej sieci oraz budowie nowych odcinków. W przyszłości, planowana jest także rozbudowa, przebudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków w Stargardzie wraz z obiektem technologicznym fermentacji osadów i gospodarki biogazem oraz zwiększenie retencji ścieków dopływających w pogodzie deszczowej.

Na terenie miasta skanalizowanych jest 99,8% nieruchomości. Pomimo systematycznych inwestycji i dokonywanych podłączeń do sieci sanitarnych, ustalono na podstawie danych z Głównego Urzędu Statystycznego, że z instalacji sieci kanalizacyjnej w Stargardzie korzysta około 96,1 % ogółu ludności (rys. 8 raportu POŚ). Sieć ta w większości jest siecią ogólnospławną – czyli przyjmuje zarówno ścieki jak i wody opadowe i roztopowe. Zmiany klimatyczne powodują, że coraz częściej pojawiają się krótkotrwałe, nawalne deszcze. System miejskiej kanalizacji deszczowej i retencjonowania wody opadowej jest stale modernizowany i rozbudowywany.

Informacje o zrealizowanych inwestycjach zawiera rozdział 3.5 ZREALIZOWANE ZADANIA ZWIĄZANE Z ROZWOJEM GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ NA TERENIE GMINY.

PODSUMOWANIE I KOMENTARZ

Działania związane rozwojem infrastruktury wodociągowo-kanalizacyjnej stanowią priorytet władz lokalnych. W stosunku do danych zawartych w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Miasto Stargard na lata 2018-2021 z perspektywą na lata 2022-2023” (dane wg stanu na 2016 rok):

- długość sieci wodociągowej zwiększyła się o ponad 37 km,
- długość sieci kanalizacyjnej zwiększyła się o ponad 17 km.

2.6 ZASOBY GEOLOGICZNE – ZŁOŻA KOPALIN I WIELKOŚĆ WYBOBYCIA

Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze organami administracji geologicznej są: minister właściwy do spraw środowiska, marszałkowie województw oraz starostowie. Do zadań organów administracji geologicznej należy podejmowanie rozstrzygnięć oraz wykonywanie innych czynności niezbędnych do przestrzegania i stosowania ustawy – Prawo geologiczne i górnicze, w tym udzielanie koncesji na wydobywanie kopalin, decyzji dotyczących rekultywacji obszarów poeksploatacyjnych oraz prowadzenie kontroli i nadzoru nad działalnością górniczą.

Gmina Miasto Stargard położone jest na bogatym złożu wód termalnych i jest to jedyne złożo na tym terenie wykorzystywane gospodarczo. Złożo jest eksploatowane, a pierwsze uruchomienie i wydobywanie gorących wód termalnych w Stargardzie miało miejsce w 2005 roku. Ciepło wydobywane w Geotermii trafia do sieci miejskiej zapewniając ciepłą wodę użytkową. Wspólnie z Przedsiębiorstwem Energetyki Ciepłej Stargard (ciepłownią konwencjonalną) Geotermia dostarcza ciepło grzewcze dla mieszkańców Stargardu. W 2011 roku Geotermia została przejęta przez spółkę G-TERM ENERGY Sp. z o.o., która wykonała szereg kosztownych inwestycji, prac naprawczych i uruchomiła ponownie instalację geotermalną. W roku 2016 wykonano kolejny otwór chłonny GT-3, co wpłynęło na znaczące zwiększenie mocy cieplnej Geotermii. Aktualnie w instalacji Geotermii Stargard eksploatowane są trzy odwierty geotermalne: jeden odwiert wydobywczy (GT-2) oraz dwa odwierty zatłaczające (GT-1 oraz GT-3). Wydobywana woda termalna (solanka) z utworów Jury Dolnej ma temperaturę ok. 84°C, a jej zasolenie przekracza 140 g/dm³. Po oddaniu energii w wymienniku ciepła schłodzona solanka (o temperaturze w zakresie 40 do 55°C) trafia do otworów zatłaczających. Dzięki zamkniętemu obiegowi wody termalnej, w złożu zachowywana jest równowaga hydrogeologiczna co umożliwia jego eksploatację praktycznie bez ograniczenia czasowego¹³.

Obszar górniczy złoża, czyli przestrzeń, w granicach której przedsiębiorca jest uprawniony do wydobywania kopalin, tożsamy przestrzennie teren górniczy, czyli przestrzeń objęta przewidywanymi szkodliwymi wpływami robót górniczych zakładu górniczego oraz lokalizację złoża Stargard przedstawiono na rysunku 15.

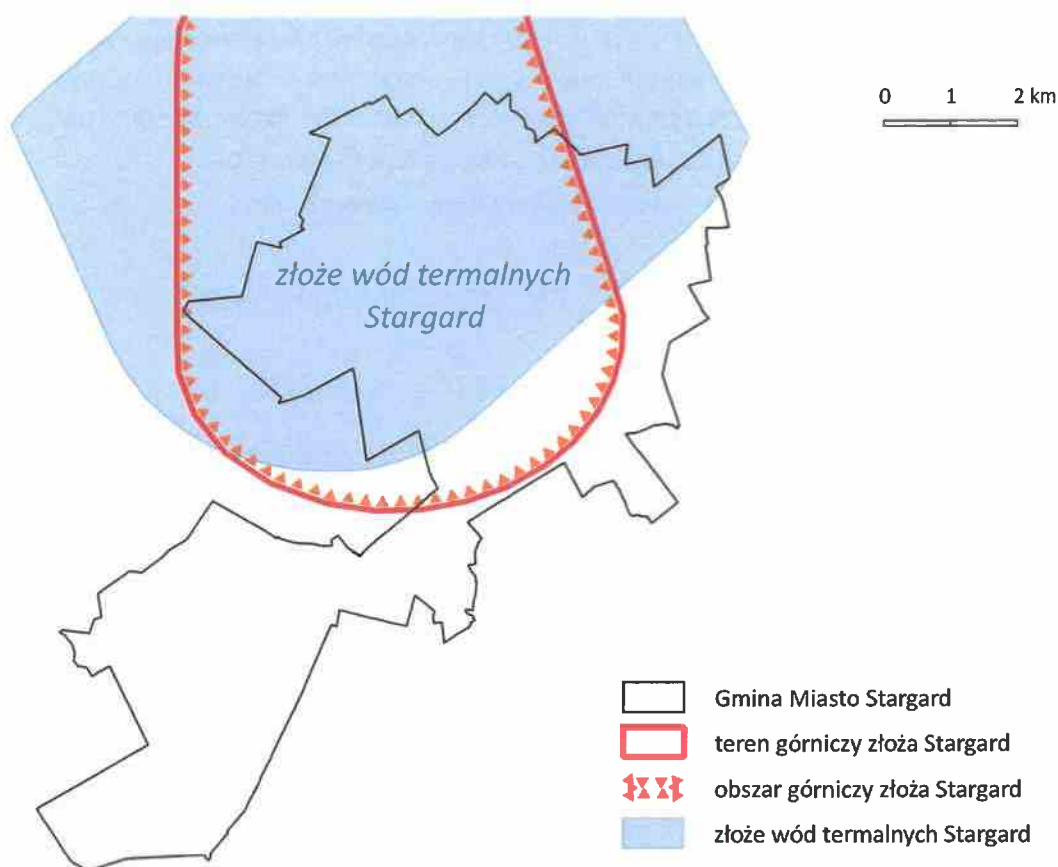
Zasoby geologiczne bilansowe eksploatacyjne złoża Stargard to 340 m³/h. Zgodnie z „Bilansem zasobów złóż kopalin w Polsce” wydobyto 1 719 963,00 m³ wód w 2022 roku, w 2023 roku było to 1 868 946,00 m³.

Koncesja na wydobywanie kopalin (znak: WOŚ-IV.7422.2.2022.MM) wydana przez Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego jest ważna do 12 kwietnia 2037 roku.

---

¹³ za: <https://www.gterm.pl/>

W latach 2022-2023 nie prowadzono na terenie Stargardu działań rekultywacyjnych.

Rysunek 15 Lokalizacja udokumentowanych złóż kopaliny na terenie Gminy Miasto Stargard wraz z wyznaczonym obszarem i terenem górniczym złoża
Źródło: opracowanie własne

PODSUMOWANIE I KOMENTARZ

Wydobycie wód termalnych ze złoża Stargard odbywa się aktualnie zgodnie z nową koncesją. Decyzja wydana przez Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego jest ważna do 12 kwietnia 2037 roku, a miasto intensyfikuje działania mające na celu wspomaganie systemu ciepłowniczego celem wzrostu udziału źródeł odnawialnych w miksie energetycznym.

2.7 JAKOŚĆ GLEB NA PODSTAWIE BADAŃ Z LAT 2022-2023

Grunty orne Gminy Miasto Stargard stanowią istotną część powierzchni omawianego obszaru – około 28%. Panują tu korzystne warunki glebowe. Spośród gleb wykorzystywanych rolniczo, najcenniejsze są tzw. czarne ziemie pyrzyckie, należące do najcenniejszych gleb Pomorza Zachodniego, położone w południowozachodniej części Stargardu (Kluczewo), na obszarze dawnego plejstocenijskiego zastoiska wodnego. Na obszarach wysoczyznowych, przeważają gleby wytworzone z piasków zwałowych moreny dennej, głównie gleby brunatne, na niektórych obszarach brunatne wylugowane. Z kolei w dolinach rzecznych: Iny i Krąpieci, istotną rolę odgrywają gleby madowe,

należące w przewadze do mad ciężkich i średnich, a lokalnie gleby bagienne, mułowe i torfowe, częściowo silnie przekształcone pod wpływem odwodnienia i użytkowania rolniczego w gleby murszowo-mineralne ¹⁴. Na zlecenie klientów Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza (OSChR) w Szczecinie prowadzi na terenie Gminy Miasto Stargard bezpośrednie badania gleb rolniczych m.in. na zawartość makroelementów, odczynu pH czy potrzeb wapnowania. W tabeli 11 dokonano zestawienia wyników badań prowadzonych w latach 2022-2023. Łącznie przebadano 7 gospodarstw i dokonano analizy 40 próbek. Badania objęły 125,06 ha gruntów ornych.

Ocenie poddane były głównie gleby o ciężkiej i organicznej kategorii agronomicznej. Znajomość kategorii agronomicznej pozwoliła ustalić potrzeby wapnowania oraz ocenić na podstawie liczb granicznych klasę zawartości przyswajalnego fosforu, potasu i magnezu w glebie. Dane z lat 2022-2023 wskazują, że gleby omawianego terenu cechują się dobrymi parametrami.

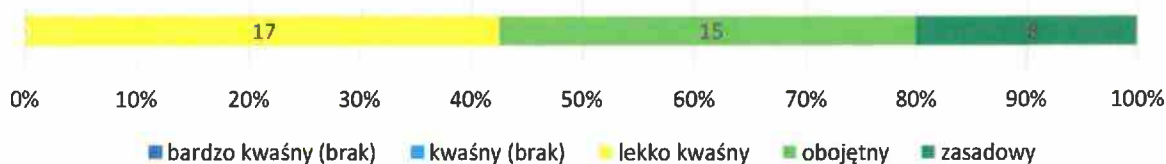
Tabela 11. Zestawienie wyników badań gleb z terenu Gminy Miasto Stargard z lat 2022-2023

L.p.	Oceniana kategoria	Próbki z lat 2022-2023				
		2022 rok	2023 rok	Suma z lat 2022-2023	Udział w latach 2022-2023	
1.	kategoria agronomiczna gleby	bardzo lekka	0	0	0	0,00%
		lekka	0	0	0	0,00%
		średnia	0	0	0	0,00%
		ciężka	0	10	10	25,00%
		organiczna	4	26	30	75,00%
2.	odczyn (pH)	bardzo kwaśny	0	0	0	0,00%
		kwaśny	0	0	0	0,00%
		lekko kwaśny	2	15	17	42,50%
		obojętny	2	13	15	37,50%
		zasadowy	0	8	8	20,00%
3.	wapnowanie	konieczne	0	0	0	0,00%
		potrzebne	0	0	0	0,00%
		wskazane	0	0	0	0,00%
		ograniczone	0	10	10	25,00%
		zbędne	4	26	30	75,00%
4.	fosfor	bardzo niska	0	0	0	0,00%
		niska	0	0	0	0,00%
		średnia	0	9	9	22,50%
		wysoka	1	2	3	7,50%
		bardzo wysoka	3	25	28	70,00%
5.	potas	bardzo niska	0	0	0	0,00%
		niska	0	8	8	20,00%
		średnia	0	9	9	22,50%
		wysoka	4	10	14	35,00%
		bardzo wysoka	0	9	9	22,50%
6.	magnez	bardzo niska	0	3	3	7,50%
		niska	0	5	5	12,50%
		średnia	2	10	12	30,00%
		wysoka	1	16	17	42,50%
		bardzo wysoka	1	2	3	7,50%

Źródło: Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza w Szczecinie

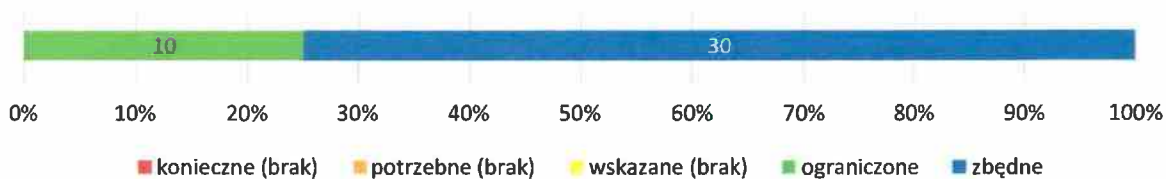
Wśród badanych próbek na obszarze Gminy Miasto Stargard dominują gleby o odczynie lekko kwaśnym i obojętnym – wykres 8. Stanowiły one ponad 4/5 wszystkich próbek.

¹⁴ za: STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA STARGARD

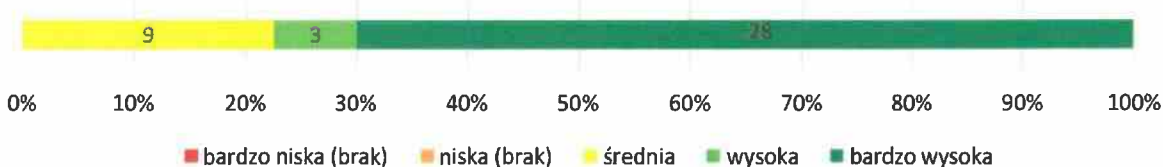
Wykres 8 Odczyn pH zbadanych w latach 2020-2023 gleb
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OSChR w Szczecinie

Wyniki dotyczące konieczności wapnowania wskazały, że zabieg ten na większości badanych gruntów jest zbędny.

Wykres 9 Wyniki dotyczące potrzeby wapnowania
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OSChR w Szczecinie

Jeśli chodzi o zasobność w fosfor, to przeważają gleby wysoko i bardzo wysoko zasobne w ten makroelement – wykres 10.

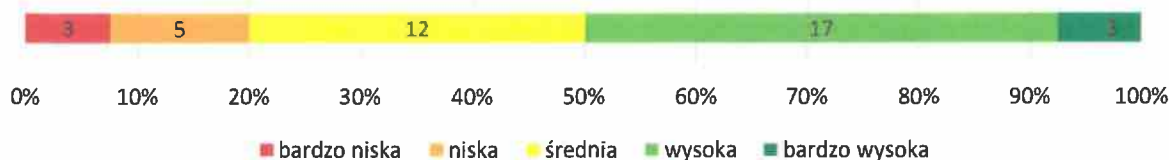
Wykres 10 Zasobność badanych gleb w fosfor
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OSChR w Szczecinie

Zasobność gleb w potas również jest na wysokim poziomie – wykres 11.

Wykres 11 Zasobność badanych gleb w potas
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OSChR w Szczecinie

Zasobność gleb w magnez jest niższa od pozostałych badanych pierwiastków. Gleby o bardzo niskiej, niskiej oraz średniej zasobności w ten makroelement stanowią 50% zbadanych próbek.

Wykres 12 Zasobność badanych gleb w magnez

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OSChR w Szczecinie

PODSUMOWANIE I KOMENTARZ

Zbadane na terenie Gminy Miasto Stargard w latach 2022-2023 gleby charakteryzowały dobrymi parametrami, co potwierdzają również dane przedstawione w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Miasto Stargard na lata 2018-2021 z perspektywą na lata 2022-2025”.

2.8 GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW

Gminnym systemem gospodarowania odpadami komunalnymi (GSGOK) na terenie Gminy Miasta Stargard zarządza jednostka budżetowa: Zarząd Usług Komunalnych (ZUK) w Stargardzie, której celem jest realizacja zadań i zapewnienie funkcjonowania GSGOK:

- 1) zapewnienie odbioru, transportu, zbierania odpadów komunalnych,
- 2) zapewnienie odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych,
- 3) zapewnienie selektywnej zbiórki odpadów, w tym funkcjonowanie stacjonarnego Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (EKOPUNKTU), oraz zbiórka niepotrzebnych i przeterminowanych leków w aptekach oraz zużytych igieł i strzykawek,
- 4) edukacja ekologiczna,
- 5) obsługa administracyjna systemu,
- 6) realizacja pozostałych zadań przekazanych przez gminę.

Systemem objęte są nieruchomości zamieszkałe oraz nieruchomości niezamieszkałe (lokale handlowo-usługowe) w zabudowie mieszanej wielorodzinnej. Przedsiębiorcy, którzy prowadzą działalność w zabudowie typowo niezamieszkałej, lub w zabudowie jednorodzinnej zobowiązani są posiadać umowę na odbiór odpadów (zmieszanych i zebranych selektywnie) zawartą z dowolnie wybranym przedsiębiorcą posiadającym wpis do Rejestru Działalności Regulowanej.

ZUK w ramach systemu zapewnia odbiór, zbieranie i zagospodarowanie wszystkich odpadów komunalnych wytworzonych w gospodarstwach domowych i wytworzonych przez pracowników lokali użytkowych znajdujących się w zabudowie mieszanej. Bezpośrednio z nieruchomości odbierane są opady zmieszane, opakowaniowe, zielone, wielkogabarytowe, a także odpady kuchenne. Pozostałe odpady przyjmowane były w EKOPUNKCIE lub w ramach funkcjonowania EKOPUNKTU.

Zadania dotyczące:

- 1) odbierania i zagospodarowania odpadów komunalnych z nieruchomości objętych gminnym systemem gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie Gminy Miasta Stargard,

- 2) likwidacji „dzikich” wysypisk,
- 3) zagospodarowania odpadów ulegających biodegradacji z terenu Gminy Miasto Szczecin, przekazywanych na podstawie porozumienia międzygminnego zawartego pomiędzy Gminą Miasto Stargard, a Gminą Miasto Szczecin.

realizowane są aktualnie przez spółkę miejską BIO Star Sp. z o.o. z siedzibą przy ul. Bogusława IV 15 w Stargardzie, na podstawie zawartej umowy. Wcześniej do 31.03.2022 r. zadania te podzielone były na dwie spółki miejskie (MPGK Sp. z o.o. oraz ZZO Stargard Sp. z o.o.). Z dniem 31 marca 2022 r. został dokonany wpis w Krajowym Rejestrze Sądowym w zakresie zmiany nazwy spółki Zakład Zagospodarowania Odpadów Stargard Sp. z o.o. na Bio Star Sp. z o.o. Jednocześnie, w wyniku przyłączenia do Bio Star Sp. z o.o. wydzielonej części przedsiębiorstwa MPGK Sp. z o.o.tj. Zakładu Oczyszczania Miasta - wszystkie dotychczas realizowane przez MPGK oraz ZZO Stargard zadania w tym m.in. odbiór oraz zagospodarowanie odpadów, od dnia 01.04.2022 r., realizowane były przez firmę BIO Star Sp. z o.o. z siedzibą przy ul. Bogusława IV 15 w Stargardzie.

Gminnym systemem gospodarowania odpadami komunalnymi objęto w 2023 roku 27 411 gospodarstw domowych oraz 705 przedsiębiorców prowadzących działalność w zabudowie mieszanej wielorodzinnej. W 2022 roku było to odpowiednio 27 080 gospodarstw domowych i 676 przedsiębiorców. Zapewniono odbiór wszystkich odpadów komunalnych wytworzonych na nieruchomościach objętych systemem.

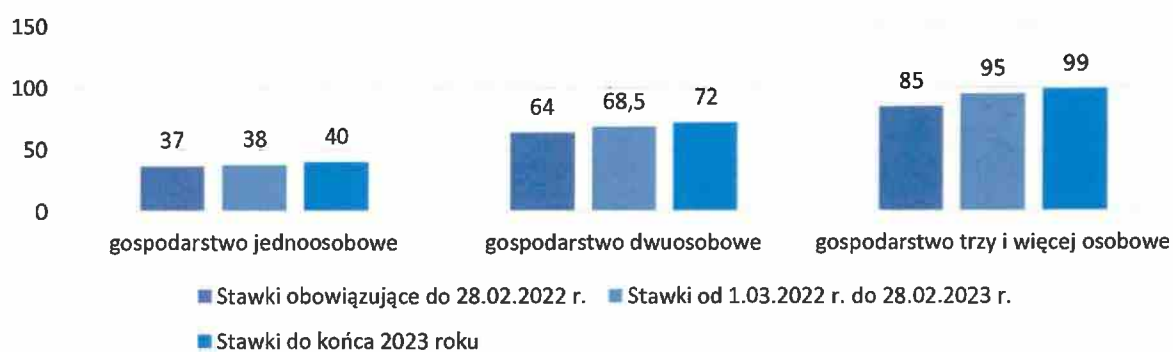
Wykres 13 Gminny system gospodarowania odpadami komunalnymi w latach 2022-2023
Źródło: Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi dla Gminy Miasta Stargard za 2022 i 2023 rok

Wysokość stawek (w zł) za gospodarowanie odpadami komunalnymi na terenie miasta Stargard w latach 2022 -2023 przedstawiono w kolejnej tabeli (12) i na wykresach (14-15). W latach 2022-2023 wysokość opłaty stopniowo rosła.

Tabela 12. Wysokość stawek (w zł) za gospodarowanie odpadami komunalnymi na terenie Stargardu w latach 2022-2023 w zależności od rodzaju gospodarstwa

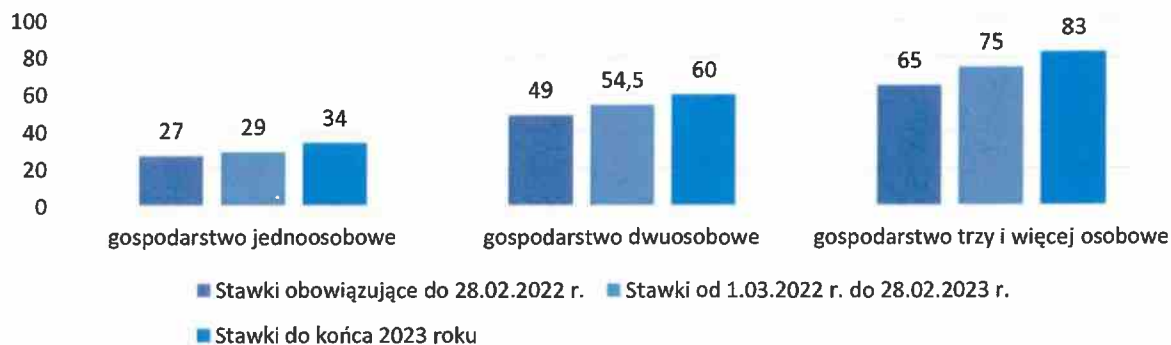
Rodzaj gospodarstwa	budynki jednorodzinne			budynki wielorodzinne		
	Stawki obowiązujące do 28.02.2022 r.	Stawki od 1.03.2022 r. do 28.02.2023 r.	Stawki do końca 2023 roku	Stawki obowiązujące do 28.02.2022 r.	Stawki od 1.03.2022 r. do 28.02.2023 r.	Stawki do końca 2023 roku
gospodarstwo jednoosobowe	37	38	40	27	29	34
gospodarstwo dwuosobowe	64	68,5	72	49	54,5	60
gospodarstwo trzy i więcej osobowe	85	95	99	65	75	83

Źródło: Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi dla Gminy Miasta Stargard za 2022 i 2023 rok

Wykres 14 Wysokość stawek (w zł) za gospodarowanie odpadami komunalnymi na terenie Stargardu w latach 2022-2023 – budynki jednorodzinne

Źródło: Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi dla Gminy Miasta Stargard za 2022 i 2023 rok

Wykres 15 Wysokość stawek (w zł) za gospodarowanie odpadami komunalnymi na terenie Stargardu w latach 2022-2023 – budynki wielorodzinne

Źródło: Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi dla Gminy Miasta Stargard za 2022 i 2023 rok

W 2022 r. na terenie Stargardu wytworzono łącznie 31 196,1742 Mg odpadów komunalnych wraz z odpadami budowlanymi i rozbiórkowymi. W 2023 roku było to odpowiednio 28 492,0112 Mg, czyli odnotowano spadek.

W obu latach zapewniono pełne pokrycie wszystkich kosztów funkcjonowania gminnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi. Koszty poniesione w związku z zarządzaniem systemem, odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych w latach 2022-2023 zebrano w kolejnej tabeli.

Tabela 13. Koszty poniesione w związku z zarządzaniem systemem, odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych w latach 2022-2023

Wyszczególnienie	2022 rok	2023 rok
koszty odbioru i zbierania odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych oraz koszty zagospodarowania tych odpadów	16 379 699,65 zł	18 354 265,06 zł
koszty zarządzania systemem	1 292 854,60 zł	1 419 355,82 zł
koszty edukacji ekologicznej w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami i usunięcia likwidacji „dzikich wysypisk”	15 172,01 zł	9 334,49 zł
nadwyżka z poprzedniego roku	21 256,73 zł	348 803,39 zł
SUMA	17 708 982,99 zł	20 131 758,76 zł

Źródło: Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi dla Gminy Miasta Stargard za 2022 i 2023 rok

WERYFIKACJA SYSTEMU GOSPODAROWANIA ODPADAMI

W ramach weryfikacji systemu gospodarowania odpadami gminy mają obowiązek dokonać corocznej analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi, w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi w tym m.in. osiągnąć odpowiedni poziom recyklingu. Osiągnięcie wymaganych prawem wskaźników świadczy o odpowiednim wdrożeniu i realizacji obowiązków w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi.

W dniu 31 grudnia 2020 roku weszła w życie ustawa z dnia 17 grudnia 2020 roku o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw, w której określono w art. 3b ust. 1 minimalne poziomy przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych na rok 2021 i kolejne lata. W związku z powyższym zostało uchylone dotychczas obowiązujące Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 grudnia 2016 roku w sprawie poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych. W dniu 4 września 2021 roku weszło również w życie Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 3 sierpnia 2021 roku w sprawie sposobu obliczania poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych, które zmieniło sposób wyliczania poziomów odzysku. Zgodnie ze zmienionymi przepisami poziom ten oblicza się jako stosunek masy odpadów komunalnych przygotowanych do ponownego użycia i poddanych recyklingowi do masy wytworzonych odpadów komunalnych, przy czym przy obliczaniu tego poziomu nie uwzględnia się innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych. Poziomy osiągnięte w latach 2022-2023 w zawarto w tabeli 14.

Tabela 14. Poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych w wysokości minimalnej dla lat 2022-2026

Rok	Poziom minimalny dla najbliższych lat (wagowo) [%]				
	2022	2023	2024	2025	2026
poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych – co najmniej	25	35	45	55	56
poziom osiągnięty przez Gminę Miasto Stargard	29,25%	35,67%			
objaśnienia:					
	poziom został osiągnięty				

Źródło: Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi dla Gminy Miasta Stargard za 2022 i 2023 rok

Zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (art. 3b ust. 2a) gminy zobowiązane są również nie przekraczać poziomu składowania. Poziom składowania oblicza się jako stosunek masy odpadów komunalnych i odpadów pochodzących z przetwarzania odpadów komunalnych przekazanych do składowania do masy wytworzonych odpadów komunalnych. Dla potrzeb obliczania poziomu składowania do odpadów przekazanych do składowania zalicza się również odpady poddane odzyskowi na składowisku odpadów. Wymagane prawem poziomy obowiązująć będą od 2025 roku.

Tabela 15. Osiągnięte w latach 2022-2023 poziomy składowania odpadów komunalnych

Rok	Poziom maksymalny dla najbliższych lat (wagowo) [%]				
	2022	2023	2024	2025	2026
poziom składowania odpadów komunalnych	nie obowiązuje	nie obowiązuje	nie obowiązuje	30%	30%
poziom osiągnięty przez Gminę Miasto Stargard	4,90%	4,45%			
<i>objaśnienia:</i>					
	poziom został osiągnięty, ale jeszcze nie obowiązuje wymagany poziom (od 2025 roku)				

Źródło: Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi dla Gminy Miasta Stargard za 2022 i 2023 rok

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 15 grudnia 2017 roku w sprawie poziomów ograniczania składowania masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji obowiązuje nadal, mimo iż określa się ten poziom jedynie do dnia 16 lipca 2020 roku (maksymalny poziom – 35%). W tej sytuacji brak jest określenia poziomów na lata kolejne, niemniej jednak sprawozdanie w systemie „Bazy danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami” wymusza jego obliczenie. Dla obszaru objętego opracowaniem poziom ten w 2022 roku wyniósł 0,29%, a w 2023 roku – 1,54%, czyli w obu latach poziom został osiągnięty – tabela 16.

Tabela 16. Osiągnięte w latach 2022-2023 poziomy ograniczenia masy odpadów ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania

Rok	Poziom maksymalny dla najbliższych lat (wagowo) [%]				
	do 16 lipca 2020 r.	2022 r.	2023 r.	2024 r.	2025 r.
poziom ograniczenia masy odpadów ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania	35,0%				
poziom osiągnięty przez Gminę Miasto Stargard		0,29%	1,54%		
<i>objaśnienia:</i>					
	poziom został osiągnięty, od 17 lipca 2020 r., Minister właściwy do spraw klimatu nie określił, w drodze rozporządzenia poziomów, których nie należy przekroczyć w kolejnych latach				

Źródło: Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi dla Gminy Miasta Stargard za 2022 i 2023 rok

SKŁADOWANIE ODPADÓW INNYCH NIŻ KOMUNALNE W MIEJSCACH DO TEGO NIEPRZEZNACZONYCH

Na obszarze Miasta zlokalizowano trzy miejsca składowania odpadów, które powstały w wyniku nielegalnie prowadzonej działalności gospodarczej: przy ul. Na Grobli, w hali na terenie Stargardzkiego Parku Przemysłowego oraz na terenie byłego lotniska Kluczewo. Nie jest znany okres, w którym porzucono odpady. Zakłada się, powstały przed 2017 r. W pierwszym przypadku prowadzono postępowanie administracyjne w celu przymuszenia posiadacza odpadów do ich usunięcia. W 2023 r.,

ze względu na zagrożenie dla zdrowia lub życia ludzi lub środowiska zmieniono kwalifikację postępowania. Po zasięgnięciu opinii Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie, Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska oraz Państwowej Powiatowej Straży Pożarnej, Prezydent Miasta wydał decyzję o konieczności niezwłocznego usunięcia odpadów. Dalsze czynności w celu wykonania zastępczego przez Miasto przeprowadzono poza okresem sprawozdawczym, w 2024 r.

Odpady ujawnione w hali w Stargardzkim Parku Przemysłowym zabezpieczono przed dostępem osób postronnych. W 2019 r. sprawę zgłoszono do WIOŚ w Szczecinie i Prokuratury. Trwa postępowanie sądowe w sprawie ustalenia osób odpowiedzialnych za te odpady.

Natomiast porzucane przez nieznaną sprawców na niezagospodarowanych terenach Parku Przemysłowego Nowoczesnych Technologii odpady opon i części samochodowych zabezpieczono przed dostępem osób postronnych, m.in. naniesiono wały ziemne oraz założono monitoring (fotopułapki). Dodatkowo nawiązano współpracę z Komendą Powiatową Policji i Strażą Miejską. Część odpadów została w 2022 i 2023 roku usunięta przez Stargardzkie TBS Sp. z o.o.

PODSUMOWANIE I KOMENTARZ

Przedstawione w tabelach i na wykresach dane pokazują, że wybór sposobu zarządzania zintegrowanym systemem gospodarowania odpadami komunalnymi w Stargardzie za pomocą powołanej do tego jednostki budżetowej miasta pozwala na rzetelne planowanie i realizację wydatków budżetu miasta w zakresie kosztów funkcjonowania systemu. Zapewnia racjonalne gospodarowanie środkami budżetowymi oraz pełną kontrolę nad realizacją zadań w zakresie odbioru i zagospodarowania odpadów w postaci osiągniętych poziomów recyklingu. Więcej na temat zrealizowanych w latach 2022-2023 zadań z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi zawiera rozdział 3.8 ZREALIZOWANE ZADANIA ZWIĄZANE Z UTRZYMANIEM FUNKCJONALNEGO SYSTEMU GOSPODARKI ODPADAMI NA TERENIE MIASTA.

2.9 ZASOBY PRZYRODNICZE I GOSPODARKA LEŚNA

Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 roku ustanowiła dziesięć form ochrony przyrody. Poza ochroną gatunkową roślin, zwierząt i grzybów są to parki narodowe, rezerwy przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, użytki ekologiczne, pomniki przyrody, stanowiska dokumentacyjne i zespoły przyrodniczo-krajobrazowe. Powołanie określonej formy ochrony przyrody odbywa się w różnych trybach.

W granicach omawianego obszaru znajduje się aktualnie jedna obszarowa forma ochrony przyrody: użytk ekologiczny pn. "Niebieski korytarz ekologiczny koryta rzeki Iny i jej dopływów – III".

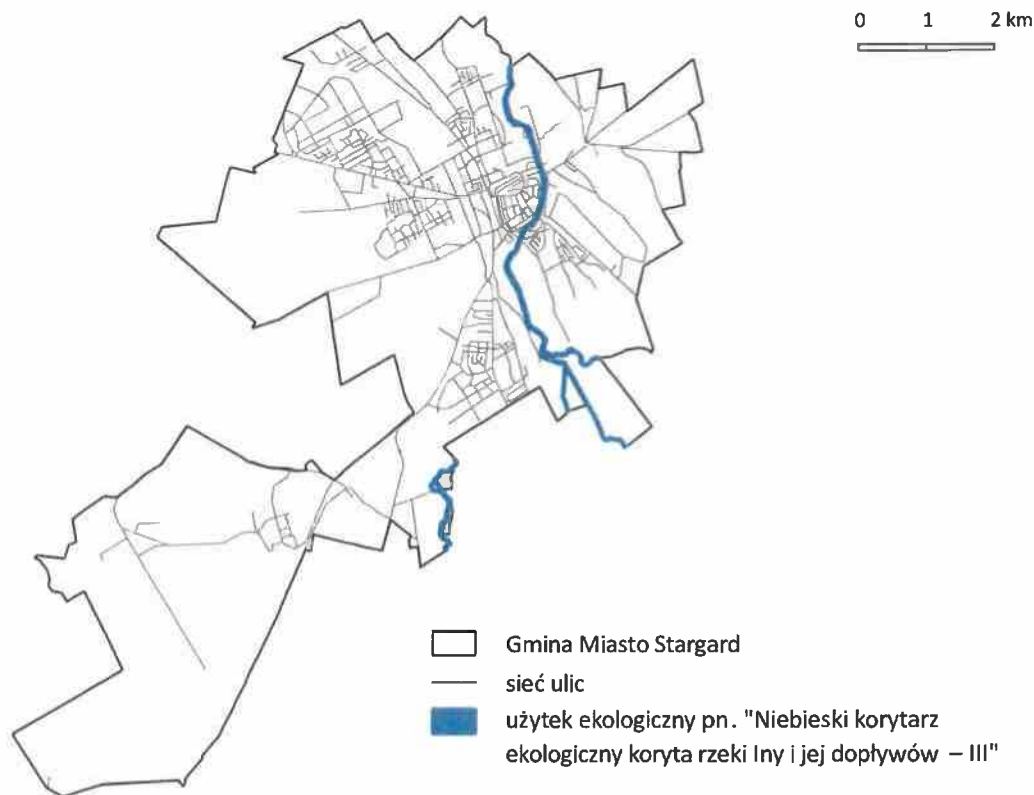
Obszar został ustanowiony Uchwałą nr XXIII/238/2016 Rady Miejskiej w Stargardzie z dnia 25 października 2016 roku w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego pn. "Niebieski korytarz ekologiczny koryta rzeki Iny i jej dopływów - III" (Dz. Urz. Województwa Zachodniopomorskiego z 2016 r. poz. 4556 i obejmuje obszar o łącznej powierzchni 22,9751 ha. Celem ustanowienia obszaru jest zachowanie bioróżnorodności oraz ostoi i miejsc sezonowego przebywania ichtiofauny. Szczególnym celem ochrony użytku jest zachowanie w odpowiednim stanie wód płynących jako korytarza ekologicznego, stanowiącego ważny szlak wędrówek i rozrodu ryb łososiowatych.

W stosunku do użytku ekologicznego „Niebieski korytarz ekologiczny koryta rzeki Iny i jej dopływów - III” wprowadzono następujące zakazy:

- 1) niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu lub obszaru,
- 2) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych,
- 3) likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych,
- 4) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką.

W latach 2022-2023 nie podejmowano uchwał w sprawie zmiany obszaru czy celów ochrony tej formy ochrony przyrody. Położenie na tle granic administracyjnych Gminy Miasto Stargard przedstawia rysunek 16.

Rysunek 8 Lokalizacja użytku ekologicznego pn. "Niebieski korytarz ekologiczny koryta rzeki Iny i jej dopływów - III"

Źródło: opracowanie własne

Zgodnie z wykazem Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody w granicach Gminy Miasto Stargard znajduje się także 11 pomników przyrody. Pomnikiem przyrody mogą być pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami,

wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyśka, skałki, jary, głazy narzutowe oraz jaskinie.

W granicach Gminy Miasto Stargard znajdują się aktualnie następujące pomniki przyrody:

- 1) drzewo (gatunek: Dąb szypułkowy - *Quercus robur*) – rośnie przy osiedlu Pyrzyckim droga do Witkowa przy ul. Powstańców Warszawy,
- 2) drzewo (gatunek: Grab zwyczajny (Grab pospolity) - *Carpinus betulus*) – ul. B. Chrobrego park przy Baszcie Białogłównki, przy ścieżce w parku, nad rzeką,
- 3) drzewo (gatunek: Grab zwyczajny (Grab pospolity) - *Carpinus betulus*) – ul. B. Chrobrego park przy Baszcie Białogłównki; przy ścieżce w parku, nad rzeką (pomniki nr 2 i 3 są obok siebie),
- 4) drzewo (gatunek: Dąb szypułkowy - *Quercus robur*) – Park Jagielloński centrum parku,
- 5) drzewo (gatunek: Klon jawor (Jawor) - *Acer pseudoplatanus*) – przy budynku Zespołu Szkół nr 1,
- 6) drzewo (gatunek: Klon jawor (Jawor) - *Acer pseudoplatanus*) – Park 3-go Maja płn. róg parku,
- 7) drzewo (gatunek: Klon pospolity (Klon zwyczajny) - *Acer platanoides*) – Park 3-go Maja centrum parku,
- 8) drzewo (gatunek: Topola - *Populus sp*) – Park 3-go Maja płn. narożnik parku,
- 9) drzewo (gatunek: Wiąz szypułkowy - *Ulmus laevis* (*Ulmus pedunculata*; *Ulmus effusa*) – Park 3-go Maja płd. - ogród Zespołu Szkół nr 1,
- 10) drzewo (gatunek: Wiąz szypułkowy - *Ulmus laevis* (*Ulmus pedunculata*; *Ulmus effusa*) – przy chodniku, na osiedlu, naprzeciwko Zespołu Szkół nr 1,
- 11) grupa 11 drzew gatunku Platan klonolistny - *Platanus xacerifolia* położonych w parku Popiela.

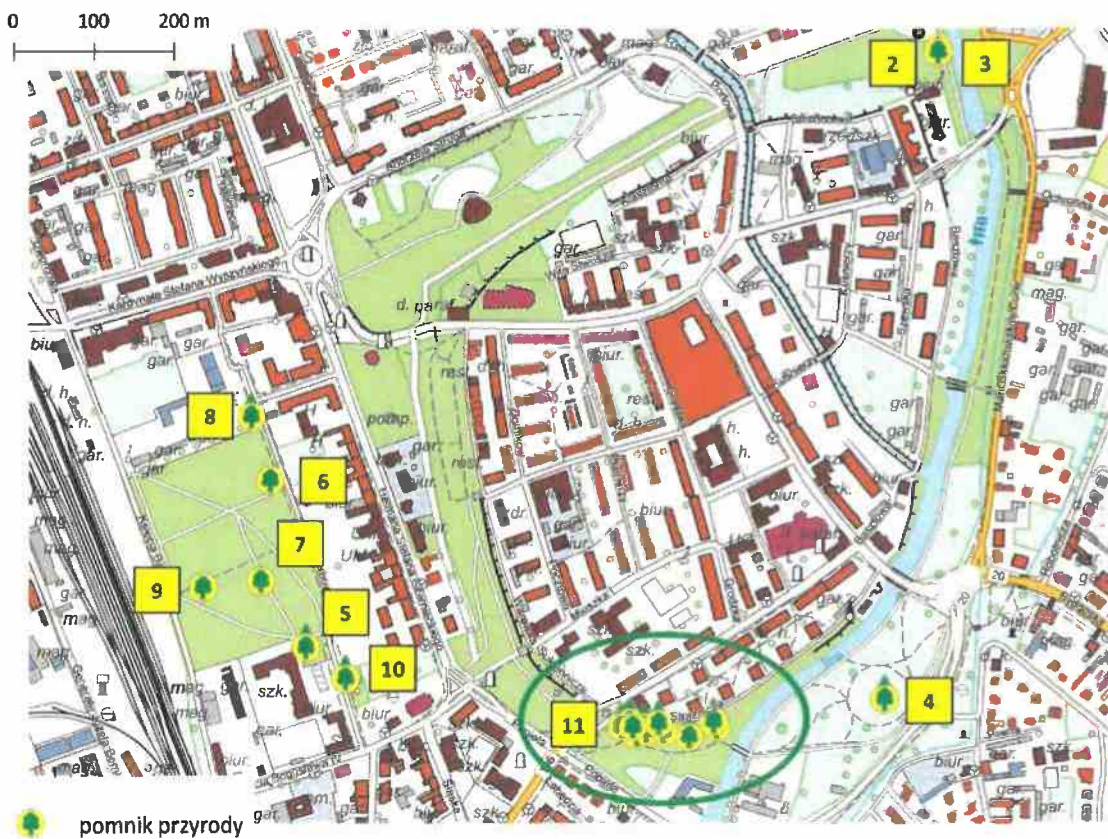
W okresie sprawozdawczym (2022-2023) nie powoływano nowych pomników przyrody

Lokalizacje pomników przyrody prezentują rysunki 17-18.

Rysunek 17 Pomniki przyrody zlokalizowane na obszarze Gminy Miasto Stargard – południowa część miasta

Źródło: opracowanie własne

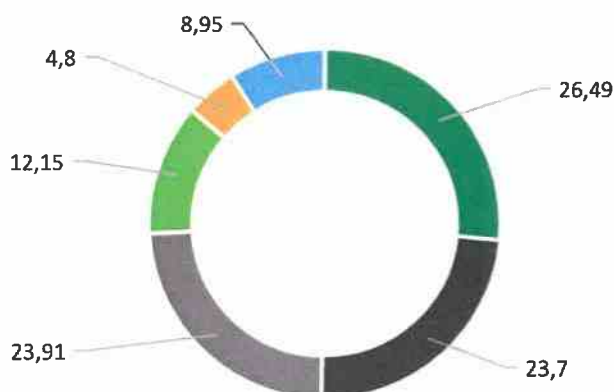
Rysunek 18 Pomniki przyrody zlokalizowane na obszarze Gminy Miasto Stargard – centrum

Źródło: opracowanie własne

GOSPODARKA LEŚNA

Omawiany obszar administracyjny przynależy do dwóch nadleśnictw: Kliniska oraz Dobrzany – rysunek 19. Nadleśnictwo Kliniska pismem z dnia 30.04.2024 r. (znak: ZG.751.2.2024) poinformowało, iż w swoim zarządzie nie posiada lasów położonych w granicach administracyjnych Gminy Miasto Stargard, a powierzchnia administrowanych lasów przez nadleśnictwo Dobrzany w granicach administracyjnych Gminy Miasto Stargard na dzień 31 grudnia 2022 roku wynosiła 49,4339 ha i na koniec 2023 roku nie uległa zmianie. Lasy w Stargardzie nie tworzą zwartych terenów.

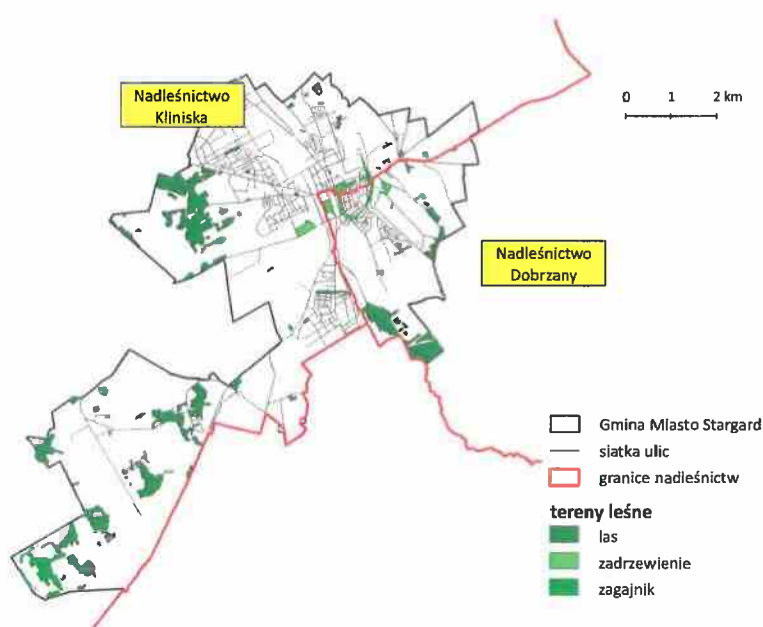
Procentowy udział gatunków głównych w lasach w zarządzie Nadleśnictwa Dobrzany na terenie Gminy Miasto Stargard przedstawiono na wykresie 16. W lasach dominuje dąb, topola, olsza, sosna i jesion. Pozostałe gatunki (buk, brzoza, grab, klon, lipa, wierzba) mają mniejsze znaczenie.

■ Dąb szypułkowy ■ Olsza czarna ■ Topola osika ■ Sosna zwyczajna ■ Jesion wyniosły ■ pozostałe

Wykres 16 Udział (%) gatunków głównych w lasach w zarządzie Nadleśnictwa Dobrzany na terenie Gminy Miasto Stargard

Źródło: Nadleśnictwo Dobrzany, opracowanie własne

Rysunek 19 Lasy na terenie Gminy Miasto Stargard

Źródło: opracowanie własne

INFORMACJA O STANIE LASÓW ADMINISTROWANYCH PRZEZ NADLEŚNICTWO DOBRZANY W GRANICACH GMINY MIASTO STARGARD W LATACH 2022-2023

Stan lasów w zarządzie Nadleśnictwa Dobrzany, obejmującym dwa oddziały położone w granicach gminy Miasto Stargard, można określić jako dobry. W oddziale 397 zinwentaryzowano siedliska przyrodnicze wymagające ochrony tj. grąd subatlantycki oraz łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe. W jednym wydzieleniu oddziału 397 oraz w trzech wydzieleniach oddziału 398 ustanowiono ekosystemy referencyjne¹⁵. Celem ustanowienia ekosystemów referencyjnych jest ich ochrona i zachowanie w stanie naturalnym lub maksymalnie zbliżonym do naturalnego.

Głównymi zagrożeniami lasów są wahania poziomu wód gruntowych wskutek występujących suszy lub intensywnych opadów atmosferycznych, co skutkuje m.in. zamieraniem drzew oraz występujące huraganowe wiatry powodujące powstawanie złomów i wywrotów.

W latach 2022-2023 nie prowadzono działań ochronnych w lasach położonych w granicach Gminy Miasto Stargard, będących w zarządzie Nadleśnictwa Dobrzany.

INFORMACJA OD NADLEŚNICTWA KLINISKA

Pomimo, że Nadleśnictwo Kliniska nie administruje lasami w obrębie gruntów miasta Stargard, w latach 2022-2023 wielokrotnie angażowało się w działania polegające na edukacji i popularyzacji lasów poprzez uczestnictwo w festynie rodzinnym na terenie Szkoły Podstawowej nr 4 w Stargardzie., festynie ekologicznym z firmą Bridgestone, powiatowych eliminacjach do Ogólnopolskiego Turnieju Bezpieczeństwa o Ruchu Drogowym. W ramach programu Polska Stolicą Recyklingu – Fundacji Odzyskaj Środowisko, Nadleśnictwo przekazało 200 sztuk sadzonek drzew liściastych. Drzewka przekazano również w ramach projektu Klimat dla młodych do Stargardzkiego Zespołu Szkół. Ośrodek Edukacji Przyrodniczo-Leśnej działający przy nadleśnictwie regularnie organizuje zajęcia, w których uczestniczą placówki oświatowe zlokalizowane na terenie Gminy Miasto Stargard.

PODSUMOWANIE I KOMENTARZ

W ostatnich latach nie podejmowano istotnych zmian w zakresie rozwoju nowych form ochrony przyrody i skupiano się na bieżącej pielęgnacji występujących cennych przyrodniczo obszarów. Zrealizowane zadania związane z ochroną obiektów cennych przyrodniczo oraz walorów krajobrazu zawiera rozdział 3.9 ZREALIZOWANE ZADANIA ZWIĄZANE Z OCHRONĄ OBIEKTÓW CENNYCH PRZYRODNICZO ORAZ WALORÓW KRAJOBRAZU.

---

¹⁵ ekosystemy referencyjne nazywane również ekosystemami reprezentatywnymi (ang. Representative Sample Areas) wyznaczane są w celu spełnienia standardów certyfikatu FSC, a dokładnie zasady 6 – oddziaływanie na środowisko i kryterium 6.4., które mówi, że „w ramach danego obszaru, reprezentatywne przykłady istniejących ekosystemów są zachowywane w stanie naturalnym”. Jako ekosystemy referencyjne wyznaczane są powierzchnie w stanie naturalnym lub maksymalnie zbliżonym do naturalnego. Takie obszary, stosownie do ich planów są pozostawione bez ingerencji w naturalnym stanie. W ekosystemach referencyjnych nie pozyskuje się drewna.

2.10 ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI

Zgodnie z art. 3 pkt. 23 Ustawy Prawo ochrony środowiska mianem poważnej awarii określa się zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem.

Na stronie internetowej Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska dostępny jest wykaz zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, w tym:

- zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZDR),
- zakładów o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZZR).

Zakład Bridgestone Stargard Sp. z o. o. (73-110 Stargard, ul. Most Kamienny 7) znajduje się na wykazie zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZDR).

Zakład CARGOTEC POLAND Sp. z o.o. z siedzibą przy ul. Metalowej 2 zakwalifikowany został natomiast jako potencjalny sprawca poważnej awarii z wyłączeniem zakładów dużego ryzyka i zakładów zwiększonego ryzyka (informacje WIOŚ w Szczecinie).

Pewne zagrożenie wystąpienia poważnej awarii na terenie Stargardu stanowią także stacje paliw jak również ruchliwe drogi (S10, DK20, DW106). W razie poważnego wypadku może bowiem dojść do wycieku niebezpiecznych substancji i w konsekwencji do skażenia środowiska.

Zgodnie z prowadzonym przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska rejestrem zdarzeń o znamionach poważnej awarii i poważnych awarii w latach 2022-2023 nie odnotowano takich zdarzeń na terenie Stargardu.

PODSUMOWANIE I KOMENTARZ

Zarówno „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miasto Stargard na lata 2018-2021 z perspektywą na lata 2022-2025” jak i dane i informacje przedstawione w niniejszym raporcie wskazują, że w ostatnich latach nie doszło na omawianym terenie do zdarzeń mających znamiona poważnej awarii przemysłowej.

3 WYKAZ ZREALIZOWANYCH W LATACH 2022-2023 ZADAŃ SŁUŻĄCYCH REALIZACJI CELÓW ZAWARTYCH W PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA

W ramach opracowania „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miasto Stargard na lata 2018-2021 z perspektywą na lata 2022-2025” wyznaczono kierunki interwencji, cele oraz zadania do osiągnięcia i realizacji na lata 2018-2021 z uwzględnieniem perspektywy do 2025 roku. W kolejnych podrozdziałach zawarto syntetyczne informacje o najważniejszych zrealizowanych przedsięwzięciach i zadaniach uwzględniając poszczególne średniookresowe cele ekologiczne.

3.1 ZREALIZOWANE ZADANIA ZWIĄZANE Z OSIĄGNIĘCIEM I UTRZYMANIEM OBOWIĄZUJĄCYCH STANDARDÓW JAKOŚCI POWIETRZA NA TERENIE GMINY

W tabeli 17 przedstawiono opis stopnia realizacji zadań służących ochronie klimatu i poprawy jakości powietrza na terenie Gminy Miasto Stargard w latach 2022-2023.

Tabela 17. Stopień realizacji zadań związanych z osiągnięciem i utrzymaniem obowiązujących standardów jakości powietrza na terenie Gminy Miasto Stargard w latach 2022-2023

Lp	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Realizacja w 2022 roku	Realizacja w 2023 roku
1.	Modernizacja transportu miejskiego na obszarze miasta Stargard poprzez zakup 16 autobusów energooszczędnych o najmniejszej emisji CO ₂ i zanieczyszczeń	Gmina Miasto Stargard	Zadanie zrealizowano w poprzednich latach obowiązywania POŚ. Projekt współfinansowany był ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020, Priorytet 6 Rozwój niskoemisyjnego transportu zbiorowego w miastach, Działanie 6.1. Rozwój publicznego transportu zbiorowego w miastach.	
2.	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej	Gmina Miasto Stargard	wykonano dokumentację projektowo-kosztorysową dotyczącą termomodernizacji Sali gimnastycznej i przebudowy przylegających pomieszczeń Zespołu Szkół w Stargardzie pokryto koszty wykonania projektu termomodernizacji budynku i infrastruktury technicznej Przedszkola Miejskiego nr 3 wraz z audytem energetycznym, oceną stanu technicznego, projektem kolorystyki oraz kosztorysem inwestorskim (25 180,00 zł)	-
3.	Termomodernizacja Szkoły nr 3 w Stargardzie oraz Przedszkola Miejskiego nr 6 w Stargardzie	Ośrodek Sportu i Rekreacji OSiR Stargard Sp. z o.o. (spółka miejska) Gmina Miasto Stargard	termomodernizacja pokrycia dachu hali sportowej i Hotelu 104	-
4.	Termomodernizacja Przedszkola Miejskiego nr 3 w Stargardzie	Gmina Miasto Stargard	pokryto koszty wykonania projektu termomodernizacji budynku i infrastruktury technicznej Przedszkola Miejskiego nr 3 wraz z audytem energetycznym, oceną stanu technicznego, projektem kolorystyki oraz kosztorysem inwestorskim (25 180,00 zł)	-

Lp	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Realizacja w 2022 roku	Realizacja w 2023 roku
5.	Termomodernizacja Przedszkola Miejskiego nr 5 w Stargardzie	Gmina Miasto Stargard	wymieniono okna w ciągu komunikacyjnym na parterze i na I piętrze budynku Przedszkola Miejskiego nr 5 (90 000,00 zł)	
6.	Termomodernizacja budynków wielorodzinnych przy ulicach: M. Konopnickiej 8, 10 a-b i W. Polskiego 78a w Stargardzie	Gmina Stargard	<u>Zadanie zrealizowano w poprzednich latach obowiązywania POŚ.</u> Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020 – Działanie: 2.8 Modernizacja energetyczna wielorodzinnych budynków mieszaniowych w ramach Strategii ZIT dla Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego	
7.	Termomodernizacja budynków wielorodzinnych przy ulicy M. Konopnickiej 2 i 3 w Stargardzie	Gmina Stargard	<u>Zadanie zrealizowano w poprzednich latach obowiązywania POŚ.</u> Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020 – Działanie: 2.8 Modernizacja energetyczna wielorodzinnych budynków mieszaniowych w ramach Strategii ZIT dla Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego	
8.	Termomodernizacja budynków wielorodzinnych przy Placu Świętego Ducha 26 i ulicach: Ks. Bogusława IV 22 i H.S. Czarnieckiego 19 w Stargardzie	Gmina Miasto Stargard	<u>Zadanie zrealizowano w poprzednich latach obowiązywania POŚ.</u> Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020 – Działanie: 2.8 Modernizacja energetyczna wielorodzinnych budynków mieszaniowych w ramach Strategii ZIT dla Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego	
9.	Likwidacja pieców kafłowych oraz innych źródeł spalania paliw o niskiej mocy w budynkach użyteczności publicznej	Gmina Miasto Stargard	<p>– UWZGLĘDNIŁO TAKŻE BUDYNKI PRYWATNE</p> <p>– Zachodniopomorski Program Antysmogowy – likwidacja pieców na paliwa stałe na terenie Gminy Miasto Stargard – poprawa jakości powietrza w ramach RPO WZ 2014-2020, Oś priorytetowa II Gospodarka niskoemisyjna, Działanie 2.14 Poprawa jakości powietrza – Zachodniopomorski Program Antysmogowy. Wymiana starych kotłów w 99% obejmuje wymianę nieekologicznych źródeł ciepła na paliwo stałe na kotły gazowe kondensacyjne. Liczba</p>	<p>– UWZGLĘDNIŁO TAKŻE BUDYNKI PRYWATNE</p> <p>– Zachodniopomorski Program Antysmogowy – likwidacja pieców na paliwa stałe na terenie Gminy Miasto Stargard” – w 2023 roku zakończono realizację w/w przedsięwzięcia dofinansowanego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014 - 2020, Oś priorytetowa II Gospodarka niskoemisyjna, Działanie 2.14 Poprawa jakości powietrza - Zachodniopomorski Program Antysmogowy. W ramach projektu: wyplacono</p>

L.P	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Realizacja w 2022 roku	Realizacja w 2023 roku
			<p>obowiązujących umów w ramach projektu na koniec 2022 roku wyniosła 160. W 2022 roku zostały zrealizowane 42 inwestycje na kwotę 162 495,00 zł. Wydatki w 2022 r.: 348 051,60 zł,</p> <p>- <u>Program Priorytetowy Czyste Powietrze realizowany przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie</u>. Program skierowany jest do mieszkańców zabudowy jednorodzinnej. W 2022 roku dotację w ramach tego programu wraz z pożyczką otrzymało 40 inwestycji z terenu miasta, z czego na instalację 21 pomp ciepła, 3 kotłowni gazowych, 13 kotłów gazowych kondensacyjnych, 1 system ogrzewania elektrycznego, 1 kocioł na pellet drzewny i 1 pompa ciepła powietrze/woda. Miasto Stargard w ramach umowy prowadzi punkt konsultacyjny w urzędzie,</p> <p>- <u>Inwestycje miejskie realizowane przez instytucje miejskie i spółki komunalne: Modernizacja lokali mieszkalnych z zasobu gminy</u> w ramach rządowego programu budownictwa komunalnego - poprawa stanu lokali mieszkalnych z zasobu gminy. Przedsięwzięcie realizowane przy wsparciu finansowym BGK z Funduszu Dopłat (1 057 885 zł). Ponadto pozyskanie kolejnego dofinansowania w ramach rządowego programu budownictwa komunalnego na modernizację kolejnych 13 lokali mieszkalnych, umożliwiło zmodernizowanie w 2022 r. kolejnych dwóch lokali mieszkalnych. W 2022 roku kontynuowano rozpoczętą w 2021 roku modernizację 15 wolnych lokali komunalnych. Wykonano m.in. modernizację indywidualnych źródeł ogrzewania polegającą na wykonaniu wewnętrznej instalacji c.o. i c.w. zasilanych piecem gazowym dwufunkcyjnym, wymieniono stolarkę okienną i drzwiową oraz wykonano łazienki i toalety</p>	<p>mieszkańcom miasta 30 grantów po 7.500 zł z tytułu wymiany pieca na paliwo stałe na inne niskoemisyjne źródło ciepła, pokryto koszt zakupu materiałów i usług związanych z realizacją projektu, w tym: wykonania świadectw charakterystyki energetycznej lokali,</p> <p>- <u>Program Priorytetowy Czyste Powietrze realizowany przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie</u>. Program skierowany jest do mieszkańców zabudowy jednorodzinnej. Wymiana źródeł ciepła w ramach Programu Priorytetowego Czystego Powietrza na terenie Gminy Miasto Stargard w 2023 r. obejmowała wymianę kotła wraz z modernizacją lub bez termomodernizacji. Dla wymiany kotła bez termomodernizacji zrealizowano następujące działania: pompa ciepła powietrze/woda o podwyższonej klasie efektywności energetycznej – 23 szt., kocioł gazowy kondensacyjny – 8 szt., kocioł na pellet drzewny – 2 szt., dla wymiany kotła z termomodernizacją zrealizowano działania: pompa ciepła powietrze/woda o podwyższonej klasie efektywności energetycznej – 5 szt., kocioł gazowy kondensacyjny – 2 szt.</p>

Lp	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Realizacja w 2022 roku	Realizacja w 2023 roku
10.	Kampanie edukacyjne podnoszące świadomość mieszkańców w zakresie zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego oraz popularyzacji instalacji OZE	Gmina Miasto Stargard	W każdym z lokali. Jednocześnie wykonano: kompleksowy remont ścian i sufitów wraz z wymianą okładzin podłogowych i drzwi wewnętrznych oraz prace w obrębie instalacji elektrycznej z montażem plafonier w łazienkach. W 2022 roku zmodernizowano wewnętrzną instalację c.o. i c.w. w 12 lokalach komunalnych w budynku wspólnoty mieszkaniowej położonym przy ul. J. Bema 1, IA i IB (część gmina nieruchomości stanowi 45,81%) w celu podłączenia go do miejskiej sieci ciepłowniczej. Koszt inwestycji 261 447,27 zł.	
11.	Montaż układów solarnych i instalacji fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej	Gmina Miasto Stargard	Od 2021 roku w Ratuszu (Rynek Staromiejski 1) działa Punkt Konsultacyjno-Informacyjny do programu Czyste Powietrze. To pomoc dla mieszkańców Stargardu, którzy chcą dostać dofinansowanie m.in. na wymianę starych pieców na paliwo stałe, instalację centralnego ogrzewania lub ciepłej wody użytkowej, a także ocieplenie domów oraz wymianę okien i drzwi. W punkcie mogą się dowiedzieć jak wypełnić i złożyć wniosek na miejscu – wystarczy zabrać ze sobą wymagane dokumenty. Spotkania dotyczące chęci udziału w Programie są organizowane cyklicznie.	
		Gmina Miasto Stargard	W drugiej połowie 2022 r. Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacji Sp. z o.o. w postępowaniu przetargowym wykonała wykonawcę montażu instalacji fotowoltaicznej na terenie zajezdni MPK. Montaż instalacji fotowoltaicznej wraz z odbiorem został wykonany w lutym 2023 r. Na dachu budynku administracyjnego posadowione zostały 62 panele fotowoltaiczne	

L.p	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Realizacja w 2022 roku	Realizacja w 2023 roku
12.	Modernizacja oświetlenia ulicznego – montaż lamp solarnych lub hybrydowych	Gmina Miasto Stargard	<p>Bieżąca konserwacja oświetlenia ulicznego, parkowego, parkingowego oraz iluminacji zabytków, remontów punktów świetlnych polegająca na: wymianie źródeł światła, wymianie uszkodzonych słupów oświetleniowych (przy ulicach: Szczecińskiej, J. Słowackiego, B. Chrobrego, Pogodnej, Metalowej, Bydgoskiej i Cz. Tańskiego) i opraw oświetleniowych, (przy ulicach: B. Prusa, Podleśnej, Miedzianej, Niklowej, M. Curie-Skłodowskiej, Poetów, w parku Jagiellońskim i w parku 8.Chrobrego), usuwaniu skutków dewastacji oświetlenia ulicznego oraz kolizji drogowych, a także uregulowano koszt naprawy stacji transformatorowej. Ponadto, wykonano analizę i doradztwo w zakresie budowy instalacji fotowoltaicznej na obiektach, tj. OSIR Sp. z o.o., MOPS, budynku Urzędu Miejskiego i Ratusza oraz na schronisku dla bezdomnych zwierząt. Łącznie 1 291 494,07 zł</p>	<p>Bieżąca konserwacja oświetlenia ulicznego, parkowego, parkingowego oraz iluminacji zabytków, w tym koszt sterowania oświetleniem drogowym w oparciu o zegary „astronomiczne” w celu zarządzania czasem pracy oświetlenia ulicznego, usuwania skutków dewastacji oświetlenia ulicznego oraz kolizji drogowych, a także wykonanie oględzin i konserwacji stacji transformatorowych. Łącznie wydano 1.139.797,81 zł</p>
13.	Montaż lamp ulicznych z technologią LED	Gmina Miasto Stargard	<p>Inwestycje miejskie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Budowa oświetlenia ulicy Warownej w Stargardzie. W ramach zadania wykonano oświetlenie wraz z oprawami LED w pasie drogowym ulicy Warownej w Stargardzie, na odcinku od ul. Bolesława Chrobrego do ul. Mieszka I. Koszt zadania: 246 986,51 zł. Koszty poniesione w 2022 roku: 147 185,10, - Wykonanie oświetlenia fragmentu ulicy Grudziądzkiej w Stargardzie. W ramach zadania wykonano oświetlenie wraz z oprawami LED na siegaczu ul. Grudziądzkiej. Koszt zadania: 65 478,42 zł. Wydatki poniesione w 2022 roku: 59 328,42 zł 	<p>Inwestycje miejskie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Modernizacja systemu oświetlenia ulicznego na terenie Gminy Miasto Stargard - etap II - w ramach zadania: opracowanie dokumentacji aplikacyjnej (studium wykonalności i wniosek o dofinansowanie) dla pozakonkursowego projektu Gminy Miasto Stargard skierowanego do wsparcia w ramach RPO WZ 2014 - 2020 Działanie 2.2. Zrównoważona multimodalna mobilność miejska i działania adaptacyjne łagodzące zmiany klimatu w ramach Strategii ZIT dla 51 Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego. Ponadto, podpisano umowę na budowę oświetlenia ulic: Wł. Łokietka, Mieszka I, Pocztowej, Płatnery i Złotników, zamontowano słupy oświetleniowe wraz z okablowaniem oraz wykonano chodnik przy ul. Mieszka I. Na 2024 rok pozostał montaż opraw oświetleniowych przy ul. Pocztowej, Złotników oraz Płatnery. Wydatki w 2023 roku wyniosły łącznie 1.258.562,28 zł, - Budowa oświetlenia na terenie miasta – w ramach zadania wykonano: oświetlenie ul. 9 Zaochrańskiego Pułku Piechoty (30 słupów oświetleniowych), oświetlenie Placu Targowego (7 słupów oświetleniowych). Wykonano dokumentację projektową powykonawczą instalacji elektrycznej i niskoprądowej dla budynku Książnicy Stargardzkiej. Ponadto, zawarto umowy na budowę oświetlenia drogi wewnętrznej Stargardzkiego Parku Przemysłowego (teren

L.P	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Realizacja w 2022 roku	Realizacja w 2023 roku
14.	Modernizacja dróg gminnych	Gmina Miasto Stargard	<p>Inwestycje miejskie:</p> <ul style="list-style-type: none"> Przebudowa ulic na terenie dzielnicy Kluczewo w Stargardzie (ul. Kosmonautów, ul. Lotników i fragment ul. J. Lelewela). Inwestycja realizowana w ramach programu Polski Ład Program Inwestycji Strategicznych. W kwietniu 2022 roku zakończone zostały prace nad programem funkcjonalno-użytkowym (147 354 zł), a także wyłoniono wykonawcę robót na „Zaprojektowanie i przebudowę ulic na terenie dzielnicy Kluczewo w Stargardzie (ul. Kosmonautów, ul. Lotników i fragment ul. J. Lelewela)”. Została wykonana dokumentacja projektowa. Całkowita wartość zadania: 20 711437,82 zł. Wartość dofinansowania: 19 675 865,92 zł, Program modernizacji i rozbudowy ulic miejskich. W 2022 roku wykonano: przebudowę sięgacza ul. Rzeźniczej, wzmocnienie nawierzchni ul. Nastejnej (Zadanie dofinansowane środkami pochodzącymi z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg, dofinansowanie: 174 076,56 zł), prace konserwacyjno-malarskie kładki dla pieszych nad kanałem Młyńskim w rejonie ul. Młyńskiej, spoinowanie nawierzchni z kamienia na terenie Starego Miasta, przebudowę skrzyżowania ul. przy ul. Warownej, przebudowano fragment chodnika Miłej z ul. Hubala, wybudowano fragment chodnika Podchorążych - etap II. Zostały zawarte umowy i trwa realizacja robót budowlanych dotyczących budowy wyniesionego przejścia dla pieszych na ul. R. Traugutta wraz z jego doświetleniem oraz budowy tymczasowych dróg na osiedlu Pyrzyckim (KD.2, KD.3 i fragment KL.2 - od Bohaterów Getta Warszawskiego do KD.3). Trwały prace projektowe dotyczące przebudowy pasa drogowego ul. Bolesława Chrobrego oraz ulic: Kuśnierzy, Włosienniczej, Szewskiej. Zawarto umowy na dokumentację projektowo-kosztorysową na przebudowę ul. Spichrzowej, budowę wyniesionych przejść dla pieszych na ul. Niepodległości i Szkolnej oraz wykonanie sygnalizacji świetlnej na przejściu dla pieszych w pasie drogowym ul. Hetmana S. Czarnieckiego, a także przebudowę drogi na Giżynku. 	<p>po ZNTK) Zgodnie z zapisami w umowie, zadanie zostanie zrealizowane w I półroczu 2024 roku.</p> <p>Inwestycje miejskie:</p> <ul style="list-style-type: none"> Remont ulicy <u>Warzynowej</u> - Przedsięwzięcie realizowane jest przy dofinansowaniu ze środków Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg. W ramach zadania: wykonano dokumentację na remont ulicy (29 889 zł) oraz (14 grudnia 2023 r.) podpisano umowę na wykonanie remontu. Przedsięwzięcie jest kontynuowane w roku bieżącym z umownym terminem zakończenia - wrzesień 2024 r. Przebudowa ulic na terenie dzielnicy Kluczewo w Stargardzie (ul. Kosmonautów, ul. Lotników i fragment ul. Lelewela) – w ramach kontynuowanego przedsięwzięcia została przebudowana ul. Kosmonautów, ul. Lelewela oraz w 95% ul. Lotników. Trwają prace na odcinku ul. Lotników (wzdłuż torów kolejowych Cukrowni)) oraz przy przebudowie muru parkowego. Inwestycja realizowana w ramach programu Polski Ład Program Inwestycji Strategicznych. Koszt: - 10 463 877,68 zł (84,73 %), w tym: 28 440,00 zł stanowią środki ujęte w wydatkach niewygasających z upływem roku budżetowego 2023, Rozbudowa ulic: B. Chrobrego, Kuśnierzy, Włosienniczej i Szewskiej znajdujących się na terenie Starego Miasta w Stargardzie – ze względu na trudną specyfikę układu drogowego na Starym Mieście i skomplikowaną organizację ruchu, wykonawca rozpoczął prace robótorkowe na przełomie października/listopada 2023 r. na ul. Włosienniczej, Kuśnierzy i Szewskiej. Wykonano wycinkę drzew, rozpoczęto budowę sieci kanalizacji deszczowej w ul. Włosienniczej. Zaawansowanie prac na poziomie 5%. Przedsięwzięcie realizowane w cyklu trzyletnim w ramach Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg, Program modernizacji i rozbudowy ulic miejskich – w ramach zadania wykonano: sygnalizację świetlną przejścia dla pieszych przy ul. H. S. Czarnieckiego, dokumentację projektowo - kosztorysową na: przebudowę zatoki autobusowej na ul. Szczecińskiej (przy Netto), przebudowę zatoki autobusowej na ul. K. Wielkiego, odtworzenie jednostronnego chodnika na ul. Mieszka I (na odcinku od ul. Grodzkiej do ul. Sukienniczej). Zostały zawarte umowy i trwa realizacja robót budowlanych dotyczących: przebudowy zatoki autobusowej zlokalizowanej w pasie drogowym ul. K.

Raport z realizacji w latach 2022-2023 „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Miasto Stargard na lata 2018-2021 z perspektywą na lata 2022-2025”

Lp	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Realizacja w 2022 roku	Realizacja w 2023 roku
			<p>Wartość zadania: 2 410 217,56 zł. W 2022 r. wydatkowano: 1256 861,56 zł,</p> <ul style="list-style-type: none"> - Przebudowa ulicy Kaszelańskiej w Stargardzie. W ramach zadania wykonano jezdnię o nawierzchni z kostki kamiennej oraz chodniki z kostki betonowej trapezowej z posypką. Koszt zadania: 306 571,15 zł. Koszty poniesione w 2022 roku: 279 757,15 zł, - Wzmocnienie powierzchniowe nawierzchni ulic: J. Niemcewicz, Czeskiej i Wileńskiej w Stargardzie. W ramach zadania wzmocniono nawierzchnie mieszanką mineralno-emulsyjną na odcinkach: ul. J. Niemcewicza (na odcinku od ul. Główniej do ul. R. Traugutta), ul. Czeskiej i ul. Wileńskiej. Koszt zadania: 282 592,50 zł. Koszty poniesione w 2022 roku: 151 290 zł 	<p>Wielkiego oraz w pasie drogowym ul. Szczecińskiej, poprawy bezpieczeństwa na ul. Morskiej i ul. Widokowej, modernizacji dylatacji bitumicznej na obiekcie mostowym w ciągu drogi w rejonie ul. Popiela, modernizacji chodnika ul. Mieszka I na odcinku od ul. Pocztowej do ul. Sukienniczej. Trwają prace projektowe dotyczące: modernizacji ulic: Pogodnej i Alei Żołnierza-Bocznej wraz z sygnalizacją świetlną na skrzyżowaniu ul. Alei Żołnierza i ul. Alei Żołnierza - Bocznej, budowy fragmentu ul. Skandynewskiej, przebudowy sięgacza ul. Usługowej wraz z remontem fragmentu ul. Usługowej, modernizację chodników na ulicach: Obrońców Westerplatte i ul. Śląskiej, modernizację chodnika na ul. Szkolnej z zaprojektowaniem odwodnienia obszaru ulic: Szkolnej i Gen. H. Dąbrowskiego. Dokumentację zostaną wykonane w 2024 r. Koszt 1 448 003,86 zł, w tym: 1 144 057,00 zł stanowią środki ujęte w wydatkach niewygasających z upływem roku budżetowego 2023,</p> <ul style="list-style-type: none"> - Przebudowa drogi w popegeerowskiej części miasta Stargard – Giżynek – w ramach przebudowy drogi wykonano m.in. jezdnię o nawierzchni bitumicznej długości 352,79 m, chodniki z kostki brukowej betonowej, kanalizację deszczową, postawiono 13 słupów oświetleniowych wraz z oprawami. Inwestycję zrealizowano w ramach programu Polski Ład Program Inwestycji Strategicznych. Koszt: 2 577 592,74 zł
15.	Przebudowa ulicy Towarowej wraz z budową ciągu pieszo-rowerowego w Stargardzie	Gmina Miasto Stargard		
16.	Przebudowa ul. Aleja Żołnierza	Gmina Miasto Stargard	Zadanie zrealizowano w poprzednich latach obowiązywania POŚ.	
17.	Budowa dróg gminnych	Gmina Miasto Stargard	Zadanie zrealizowano w poprzednich latach obowiązywania POŚ.	<p>Inwestycje miejskie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Budowa odcinka obwodnicy północnej Stargardu od ul. Składowej do ul. Orzeszkowej – inwestycja realizowana w ramach Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg i Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych. W ramach <p>Inwestycje miejskie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Budowa odcinka obwodnicy północnej Stargardu od ul. Składowej do ul. Orzeszkowej – w 2023 roku zakończono budowę. W ramach przedsięwzięcia: wykonano m.in. drogę o długości 846 m, chodniki, ścieżkę rowerową, zatoki

Lp	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Realizacja w 2022 roku	Realizacja w 2023 roku
			<p>inwestycji została wykonana m.in. droga, chodnik, ścieżka rowerowa, 2 przejazdy drogowo-kolejowe wraz z przebudową torów, oświetlenie uliczne, kanalizacja deszczowa. Wydatki w 2022 roku: 7 828 479,60 zł,</p> <p>– Budowa ulicy <u>J. Chelmońskiego</u> – poprawa infrastruktury drogowej. W listopadzie 2022 r. podpisano umowę o dofinansowanie inwestycji środkami pochodzącymi z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg. W 2022 roku wyłoniono wykonawcę i rozpoczęto roboty budowlane związane z wykonaniem nawierzchni drogowej wraz z infrastrukturą drogową ul. J. Chelmońskiego, tj. chodnik, odwodnienie oraz oświetlenie, które będzie kontynuacją oświetlenia istniejącego. W 2022 roku wydatkowano 19 971,24 zł.</p>	<p>autobusowe, przejazd drogowo - kolejowy, ustawiono 38 sztuk słupów oświetleniowych, wykonano kanalizację deszczową i przebudowę sieci wodociągowej. Ponadto, zamontowano dwie tablice informujące o dofinansowaniu ze środków RFLI oraz wykonano dokumentację projektową kosztorysową na budowę obwodnicy północnej miasta Stargard w ciągu ul. Hanzeatyckiej, na odcinku od ul. Stralsundzkiej do ul. H. Wieniawskiego,</p> <p>– Budowa ul. <u>Chelmońskiego</u> – w 2023 roku zakończono budowę.</p> <p>W ramach przedsięwzięcia: wykonano m.in. ulicę o długości 500 m, chodnik, kanalizację deszczową (w tym dwa zbiorniki retencyjne), kanał technologiczny długości 481 m, postawiono 3 szt. lamp oświetleniowych wraz z oprawami, nasadono 11 drzew. Przedsięwzięcie miało dofinansowanie z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg. Koszt: 2 878 036, 17 zł,</p> <p>– Budowa obwodnicy <u>Północnej w Stargardzie od ul. Wieniawskiego do wiaduktu przy ul. Składowej</u> wraz z odcinkiem kanalizacji deszczowej: wzdłuż ul. E. Orzeszkowej – środki (stanowiące wkład własny Miasta w realizacji w/w przedsięwzięcia) ujęte w wydatkach niewygasających z upływem roku budżetowego 2023. Inwestycja projektowana w systemie projektuj i buduj. Pomimo podpisanej w maju ubiegłego roku umowy na zaprojektowanie i budowę, wykonawca, w okresie sprawozdawczym, nie otrzymał decyzji zezwalającej na realizację inwestycji drogowej. Wydłużony czas projektowania i uzgadniania wynika z faktu, iż przebieg obwodnicy przecina obszar inwestycji kolejowej w rejonie wiaduktu na ul. Składowej i uzgadnianie jest bardziej pracochłonne. Przedsięwzięcie jest kontynuowane w 2024 r.,</p> <p>– Budowa odcinka <u>ogólnodostępnej drogi ul. Spółdzielczej w Stargardzie</u> – Przedsięwzięcie dwuletnie. W 2023 roku wykonano dokumentację projektową - kosztorysową na budowę ul. Spółdzielczej na odcinku od ul. S. I. Witkiewicza do granic miasta.</p>
18.	Budowa drogi łączącej ul. Ceglana z terenami byłego ZNTK	Gmina Miasto Stargard		Zadanie zrealizowano w poprzednich latach obowiązywania POŚ.

L.p	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Realizacja w 2022 roku	Realizacja w 2023 roku
19.	Budowa ścieżek rowerowych	Gmina Miasto Stargard	<p>Inwestycje miejskie:</p> <ul style="list-style-type: none"> Budowa sieci dróg rowerowych wraz z przebudową ul. Księcia Barnima I w Stargardzie w celu zintegrowania systemu transportu publicznego. Zadania realizowane w ramach Strategii ZIT ze środków RPO WZ 2014-2020 działanie 2.2 Zrównoważona multimodalna mobilność miejska i działania adaptacyjne łagodzące zmiany klimatu w ramach Strategii ZIT dla Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego. W ramach zadania wykonano m.in. przebudowę drogi na dl. 600,90 m, ciąg pieszo-rowerowy o nawierzchni bitumicznej o dł. 591 m, chodniki, oświetlenie (27 słupów i 28 opraw), odwodnienie. Wydatki w 2022 roku: 1 023 840,54 zł 	<p>Inwestycje miejskie:</p> <ul style="list-style-type: none"> Budowa sieci dróg rowerowych wraz z przebudową ul. Księcia Barnima I w Stargardzie w celu zintegrowania systemu transportu publicznego (kontynuacja) – w 2023 roku wypłacono waloryzację wynagrodzenia dla wykonawcy przedsięwzięcia w zakresie przebudowy ul. Barnima w kwocie 403 540,59 zł.
20.	Kontrola przestrzegania zakazu spalania odpadów w urządzeniach grzewczych i na otwartych przestrzeniach	Gmina Miasto Stargard	Zarząd Usług Komunalnych prowadzi edukację ekologiczną, która obejmuje tematy zakazu spalania odpadów w piecach oraz emisyjności pieców. Dodatkowo Straż Miejska prowadzi kontrole i działania informacyjne dot. przestrzegania przepisów ograniczających używanie paliw o nieodpowiedniej jakości.	
21.	Budowa zintegrowanego Centrum Przesiadkowego w Stargardzie (teren pokolejowy)	Gmina Stargard	Zadanie zrealizowane w poprzednich latach obowiązywania POŚ – Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020, działanie 2.2. Zrównoważona multimodalna mobilność miejska i działania adaptacyjne łagodzące zmiany klimatu w ramach Strategii ZIT dla Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego	
22.	Termomodernizacja budynków I Liceum Ogólnokształcącego w Stargardzie	Starostwo Powiatowe w Stargardzie	Zadanie zrealizowane w poprzednich latach obowiązywania POŚ przez Starostwo Powiatowe w Stargardzie	
23.	Termomodernizacja budynku Bursy Szkolnej w Stargardzie	Starostwo Powiatowe w Stargardzie	Zadanie zrealizowane w poprzednich latach obowiązywania POŚ przez Starostwo Powiatowe w Stargardzie	

Lp	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Realizacja w 2022 roku	Realizacja w 2023 roku
24.	Termomodernizacja budynku Zespołu Szkół Nr 1 w Stargardzie	Starostwo Powiatowe w Stargardzie	Zadanie zrealizowane w poprzednich latach obowiązywania POŚ przez Starostwo Powiatowe w Stargardzie	
25.	Termomodernizacja budynków mieszkalnych nie stanowiących własności Gminy Miasto Stargard	Gmina Miasto Stargard, Mieszkańcy	Zachodniopomorski Program Antysmogowy – termomodernizacja budynków jednorodzinnych na terenie Gminy Miasto Stargard - zmniejszenie energochłonności budynków mieszkalnych na terenie miasta Stargard poprzez częściową lub pełną modernizację energetyczną budynków wraz ze zmianą indywidualnych systemów ogrzewania na bardziej ekologiczne. W roku 2022 zostały zrealizowane 3 inwestycje, z czego 2 pełne termomodernizacje i 1 częściowa. Zrealizowane inwestycje to wymiana kotłowni bezklasowych na pompę ciepła, kocioł gazowy kondensacyjny lub ogrzewanie elektryczne. Liczba obowiązujących umów w ramach projektu na koniec 2022 roku wyniosła 10. Wydatki w 2022 r.: 142 690 zł.	„Zachodniopomorski Program Antysmogowy” (kontynuacja) – w 2023 roku wypłacono trzy granty o łącznej wartości 175.000 zł (trzy pełne termomodernizacje po 50.000 zł każda i jedna częściowa o wartości 25.000 zł. Projekt realizowany w latach 2021 - 2023, finansowany był w 100 % w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014– 2020, Oś priorytetowa II Gospodarka niskoemisyjna, Działanie 2.15 Termomodernizacja budynków jednorodzinnych – Zachodniopomorski Program Antysmogowy.
26.	Rozbudowa sieci ciepłowniczej	PEC Sp. z o.o. w Stargardzie	Wielkość nakładów poniesionych przez PEC Sp. z o.o. w Stargardzie w 2022 roku na działalność inwestycyjną wyniosła 4 775.24 tys. zł. Plan inwestycyjny w 2022 roku skoncentrowany był na zadaniach w zakresie rozbudowy, budowy sieci ciepłych, modernizacji sieci i urządzeń ciepłych, a także innych obiektów zapewniających ciągłość i niezawodność dostaw ciepła do odbiorców. Na wykonanie nowej sieci ciepłowniczej z przyłączami i węzłami ciepłymi do budynków poniesiono nakład w wysokości 4 101,46 tys. zł. Wzrost długości sieci ciepłowniczej w stosunku do poprzedniego roku +2,654 km.	Wielkość nakładów poniesionych przez PEC Sp. z o.o. w Stargardzie w okresie sprawozdawczym na działalność inwestycyjną wyniosła 3 518,70 tys. zł. Zrealizowany plan inwestycyjny w 2023 roku skoncentrowany był na zadaniach w zakresie rozbudowy, budowy sieci ciepłych, modernizacji sieci i urządzeń ciepłych, a także innych obiektów zapewniających ciągłość i niezawodność dostaw ciepła do odbiorców. Wzrost długości sieci ciepłowniczej w stosunku do poprzedniego roku +1,183 km.
27.	Wykonanie odwiertów do wydobywania wód termalnych w celu wzrostu wydobycia	G-term Energy Sp. z o.o., PEC Sp. z o.o. w Stargardzie	Zadanie zrealizowane w poprzednich latach obowiązywania POŚ – Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020, działanie 1.1. Wspieranie wytwarzania i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych	

Raport z realizacji w latach 2022-2023 „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Miasto Stargard na lata 2018-2021 z perspektywą na lata 2022-2025”

Lp	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Realizacja w 2022 roku	Realizacja w 2023 roku
28.	Montaż instalacji fotowoltaicznych i układów solarnych na budynkach mieszkalnych	mieszkańcy, Gmina Miasto Stargard	Zakup i montaż mikroinstalacji fotowoltaicznej realizowano towarzysząco w ramach realizacji Programu Priorytetowy Czyste Powietrze. W 2022 roku wszystkie w ramach realizacji działania pompa ciepła powietrze/woda o podwyższonej klasie efektywności energetycznej zainstalowano 11 szt. mikroinstalacji fotowoltaicznych. Kwota wypłaty dotacji łącznie: 209 845,26 zł.	Zakup i montaż mikroinstalacji fotowoltaicznej realizowano towarzysząco w ramach realizacji Programu Priorytetowy Czyste Powietrze. W 2023 roku w ramach realizacji działania pompa ciepła powietrze/woda o podwyższonej klasie efektywności energetycznej zainstalowano 6 szt. mikroinstalacji fotowoltaicznych a w ramach działania kocioł gazowy kondensacyjny jedną mikroinstalację fotowoltaiczną. Kwota wypłaty dotacji łącznie: 160 483,01 zł.

Źródło: opracowanie własne

3.2 ZREALIZOWANE ZADANIA ZWIĄZANE Z POPRAWĄ KLIMATU AKUSTYCZNEGO I OCHRONĄ MIESZKAŃCÓW GMINY PRZED NADMIERNYM HAŁASEM

Tabela 18 zawiera sposób realizacji zadań wymienionych w harmonogramie realizacyjnym Programu Ochrony Środowiska związanych z poprawą klimatu akustycznego i ochroną mieszkańców Gminy przed nadmiernym hałasem w latach 2022-2023.

Tabela 18. Stopień realizacji zadań związanych z poprawą klimatu akustycznego i ochroną mieszkańców Gminy przed nadmiernym hałasem

Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Realizacja w 2022 roku	Realizacja w 2023 roku
Ochrona obszarów o korzystnym klimacie akustycznym poprzez uwzględnianie ich Miejscowych Planach Zagospodarowania Przestrzennego	Gmina Miasto Stargard	W 2022 roku nie uchwalano nowych miejscowych planów zagospodarowania terenu.	Opisano pod tabelą 18
Preferowanie niekonfliktowych lokalizacji obiektów usługowych i przemysłowych	Gmina Miasto Stargard	Rozwój gospodarczy Miasta Stargard koncentruje się w dwóch specjalnych strefach (Park Przemysłowy Nowoczesnych Technologii oraz Stargardzki Park Przemysłowy), które są odseparowane od zwartych terenów mieszkaniowych.	
Kontrola emisji hałasu do środowiska z obiektów działalności gospodarczej	WIOŚ w Szczecinie	W latach 2022-2023 inspektorzy Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Szczecinie przeprowadzili 5 kontrole podmiotów w zakresie dotyczącym emisji hałasu do środowiska na terenie miasta Stargard.	
Kontrola emisji hałasu do środowiska w otoczeniu dróg oraz linii kolejowych	GDDKiA, zarządcy dróg, PKP S.A.	<p>HAŁAS DROGOWY</p> <p>Na terenie Stargardu w 2022 roku, wykonane zostało opracowanie w ramach zadania polegającego na sporządzeniu Strategicznej mapy hałasu dla głównych dróg o ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie na terenie powiatu stargardzkiego. Zestawienie wyników pomiarów przedstawiono w tabeli 5.</p> <p>HAŁAS KOLEJOWY</p> <p>Zestawienie wyników pomiarów dobowych monitoringu hałasu kolejowego w 2022 r. dla linii kolejowej 351 (która przebiega przez Stargard) przedstawiono w tabeli 6.</p>	
Stosowanie rozwiązań technicznych i organizacyjnych zapobiegających nadmiernej emisji hałasu do środowiska	GDDKiA, zarządcy dróg, PKP S. A	koncentracja działalności gospodarczej w specjalnych strefach, ochrona terenów przed nadmiernym hałasem w MPZP, kontrole zakładów przez organy inspekcji ochrony środowiska, przeprowadzane modernizacje dróg	koncentracja działalności gospodarczej w specjalnych strefach, ochrona terenów przed nadmiernym hałasem w MPZP, kontrole zakładów przez organy inspekcji ochrony środowiska, przeprowadzane modernizacje dróg

Źródło: opracowanie własne

W latach 2023 roku samorząd Gminy Miasto Stargard przyjął uchwały w sprawie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla następujących terenów:

- 1) Uchwała Nr XLVIII/489/2023 RADY MIEJSKIEJ W STARGARDZIE z dnia 31 stycznia 2023 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Stargard dotyczącego terenu w rejonie ulic: Elizy Orzeszkowej, Władysława Reymonta,
- 2) Uchwała Nr LI/517/2023 RADY MIEJSKIEJ W STARGARDZIE z dnia 25 kwietnia 2023 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Stargard dotyczącego terenu w rejonie ulic: Składowej, Ceglanej,
- 3) Uchwała Nr LIII/527/2023 RADY MIEJSKIEJ W STARGARDZIE z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Stargard dotyczącego terenu w rejonie granicy miasta przy ulicy Niepodległości,
- 4) Uchwała Nr LIV/535/2023 RADY MIEJSKIEJ W STARGARDZIE z dnia 29 sierpnia 2023 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Stargard dotyczącego terenu u zbiegu ulic: Podleśnej, Podmiejskiej,
- 5) Uchwała Nr LIV/536/2023 RADY MIEJSKIEJ W STARGARDZIE z dnia 29 sierpnia 2023 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Stargard dotyczącego terenu w rejonie ulic: Jana Śniadeckiego, Krzemowej, Tytanowej,
- 6) Uchwała Nr LVII/560/2023 RADY MIEJSKIEJ W STARGARDZIE z dnia 28 listopada 2023 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Stargard dotyczącego terenu w rejonie centrum handlowego przy ulicy Szczecińskiej,
- 7) Uchwała Nr LVIII/574/2023 RADY MIEJSKIEJ W STARGARDZIE z dnia 19 grudnia 2023 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Stargard dotyczącego terenu w rejonie ulic: Podmiejskiej, Wojciecha Kossaka, Sybiraków.

Dla MPZP dotyczącego terenu w rejonie ulic: Składowej, Ceglanej przyjęto następującą zasadę ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu:

- obowiązek stosowania rozwiązań mających na celu minimalizację uciążliwości spowodowanych prowadzeniem działalności gospodarczej w celu ochrony powietrza atmosferycznego, gleb, wód gruntowych oraz klimatu akustycznego.

Dla MPZP dotyczącego terenu u zbiegu ulic: Podleśnej, Podmiejskiej dla terenów PP-PS (tereny produkcji przemysłowej lub składów i magazynów) ustalono następujące przeznaczenie:

- zakazuje się realizacji usług podlegających ochronie akustycznej.

Dla MPZP dotyczącego terenu w rejonie ulic: Podmiejskiej, Wojciecha Kossaka, Sybiraków wprowadzono zapisy dotyczące rodzaju oraz uciążliwości usług lokalizowanych w sąsiedztwie funkcji mieszkaniowe:

- na terenach usług wprowadza się zakaz lokalizacji przedsięwzięć powodujących przekroczenie standardów jakości środowiska poza granicami terenu, do którego inwestor ma tytuł prawny,
- na terenach usług zakazuje się lokalizowania usług produkcyjnych oraz usług motoryzacyjnych typu: warsztaty samochodowe, blacharskie, lakiernicze, stacje kontroli pojazdów, stacje paliw, myjnie samochodowe,
- na terenach usług obowiązuje zakaz lokalizacji usług kolidujących z sąsiadującą funkcją mieszkaniową.

Dla pozostałych MPZP nie było konieczności ustanawiania szczególnych zapisów związanych o ochroną akustyczną.

3.3 ZREALIZOWANE ZADANIA ZWIĄZANE Z OCHRONĄ PRZED SZKODLIWYM DZIAŁANIEM PÓL ELEKTROMAGNETYCZNYCH

Dla obszaru interwencji pola elektromagnetyczne na lata 2022-2023 przewidziano do realizacji następujące zadania:

- a) Ograniczanie powstawania źródeł pól elektromagnetycznych na terenach gęstej zabudowy mieszkaniowej na etapie planowania przestrzennego oraz wprowadzenie zagadnienia pól elektromagnetycznych do Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego (zadanie własne Gminy Miasto Stargard),
- b) Prowadzenie ewidencji źródeł promieniowania elektromagnetycznego (zadanie własne Gminy Miasto Stargard),
- c) Kontrola obecnych i potencjalnych źródeł promieniowania elektromagnetycznego (zadanie koordynowane – WIOŚ w Szczecinie),
- d) Utrzymanie poziomów elektromagnetycznego promieniowania poniżej dopuszczalnego lub co najwyżej na poziomie dopuszczalnym (zadanie koordynowane – przedsiębiorcy).

W latach 2022-2023 samorząd Gminy Miasto Stargard przyjął uchwały w sprawie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla następujących terenów:

- 1) Uchwała Nr XLVIII/489/2023 RADY MIEJSKIEJ W STARGARDZIE z dnia 31 stycznia 2023 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Stargard dotyczącego terenu w rejonie ulic: Elizy Orzeszkowej, Władysława Reymonta,
- 2) Uchwała Nr LI/517/2023 RADY MIEJSKIEJ W STARGARDZIE z dnia 25 kwietnia 2023 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Stargard dotyczącego terenu w rejonie ulic: Składowej, Ceglanej,
- 3) Uchwała Nr LIII/527/2023 RADY MIEJSKIEJ W STARGARDZIE z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Stargard dotyczącego terenu w rejonie granicy miasta przy ulicy Niepodległości,
- 4) Uchwała Nr LIV/535/2023 RADY MIEJSKIEJ W STARGARDZIE z dnia 29 sierpnia 2023 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Stargard dotyczącego terenu u zbiegu ulic: Podleśnej, Podmiejskiej,
- 5) Uchwała Nr LIV/536/2023 RADY MIEJSKIEJ W STARGARDZIE z dnia 29 sierpnia 2023 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Stargard dotyczącego terenu w rejonie ulic: Jana Śniadeckiego, Krzemowej, Tytanowej,
- 6) Uchwała Nr LVII/560/2023 RADY MIEJSKIEJ W STARGARDZIE z dnia 28 listopada 2023 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Stargard dotyczącego terenu w rejonie centrum handlowego przy ulicy Szczecińskiej,
- 7) Uchwała Nr LVIII/574/2023 RADY MIEJSKIEJ W STARGARDZIE z dnia 19 grudnia 2023 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Stargard dotyczącego terenu w rejonie ulic: Podmiejskiej, Wojciecha Kossaka, Sybiraków.

W przypadku MPZP dotyczącego terenu w rejonie ulic: Elizy Orzeszkowej, Władysława Reymonta wprowadzono m.in. następujące ustalenia dla terenu o symbolu „E” (teren infrastruktury technicznej – linie elektroenergetyczne):

- zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu: obowiązuje stosowanie rozwiązań zmniejszających emisję zanieczyszczeń i pól elektromagnetycznych do środowiska do poziomu określonego przepisami odrębnymi.

W przypadku MPZP dotyczącego terenu w rejonie centrum handlowego przy ulicy Szczecińskiej określono szczególne warunki zagospodarowania terenów oraz ograniczenia w ich użytkowaniu, w tym: nad obszarem planu przebiega napowietrzna linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia, dla której określono pas technologiczny o szerokości 40 m (w odległości 20 m od osi linii w obu kierunkach) - obowiązują ograniczenia zagospodarowania i użytkowania terenu, które nie powodują wyłączenia terenu z zagospodarowania, a jedynie mogą wprowadzać obostrzenia, związane z dopuszczalnymi poziomami pól elektromagnetycznych w środowisku dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową oraz miejsc dostępnych dla ludności, zgodnie z wymogami obowiązujących w tym zakresie przepisów odrębnych, stąd ustala się zakaz realizacji obiektów budowlanych przeznaczonych na stały, jak i czasowy, pobyt ludzi oraz zakaz lokalizowania miejsc stałego przebywania ludzi w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą, zakaz sadzenia roślinności wysokiej i o rozbudowanym systemie korzeniowym.

Dla pozostałych MPZP nie wprowadzano zapisów dotyczących ograniczania zagrożenia ze strony źródeł pól elektromagnetycznych z uwagi, że nie było takiej potrzeby.

Odnośnie do zadania „Prowadzenie ewidencji źródeł promieniowania elektromagnetycznego”, na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Starostwa Powiatowego w Stargardzie jest dostępny publicznie dla mieszkańców i innych zainteresowanych osób wykaz zgłoszeń instalacji emitujących pola elektromagnetyczne¹⁶.

W Tabeli 7 przedstawiono wyniki pomiarów pól elektromagnetycznych w punktach pomiarowych zlokalizowanych w Stargardzie (stała sieć monitoringu). Nie odnotowano przekroczenia dopuszczalnego poziomu. Zgodnie z danymi udostępnionymi przez WIOŚ w Szczecinie w latach 2022-2023 inspektorzy urzędu dokonali również na terenie Stargardu 33 kontroli źródeł promieniowania elektro-magnetycznego. Były to kontrole oparte o dokumentację z ustalonym podmiotem. Nie stwierdzono naruszeń. Należy więc uznać, że zadanie „kontrola obecnych i potencjalnych źródeł promieniowania elektromagnetycznego” było w okresie sprawozdawczym realizowane.

Ostatnie zadanie, tj. „utrzymanie poziomów elektromagnetycznego promieniowania poniżej dopuszczalnego lub co najwyżej na poziomie dopuszczalnym” jest tak naprawdę efektem realizacji poprzednich zadań. Pomiary pól nie wykazują przekroczeń dopuszczalnych norm.

---

¹⁶ <https://bip.powiatstargardzki.pl/artykul/zgloszenia-instalacji-emitujacych-pola-elektromagnetyczne>

3.4 ZREALIZOWANE ZADANIA ZWIĄZANE Z OSIĄGNIĘCIEM DOBREGO STANU EKOLOGICZNEGO WÓD POD WZGLĘDEM JAKOŚCIOWYM I ILOŚCIOWYM NA TERENIE GMINY

Dla celu ekologicznego „osiągnięcie dobrego stanu ekologicznego wód pod względem jakościowym i ilościowym na terenie Gminy” w harmonogramie realizacyjnym POŚ zaproponowano do realizacji następujące zadania:

- 1) Prowadzenie ewidencji przydomowych oczyszczalni ścieków i zbiorników bezodpływowych (zadanie własne Gminy Miasto Stargard),
- 2) Wspieranie finansowe budowy indywidualnych systemów oczyszczania ścieków (głównie na terenach zabudowy rozproszonej i obszarach trudnych do skanalizowania, gdzie jest to prawnie dozwolone) (zadanie własne Gminy Miasto Stargard),
- 3) Bieżąca konserwacja i utrzymanie cieków wodnych (zadanie koordynowane – Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie),
- 4) Konserwacja rowów melioracyjnych (zadanie koordynowane – właściciele gruntów, Gmina Miasto Stargard, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie).

Obowiązek prowadzenia ewidencji zbiorników bezodpływowych na nieczystości płynne (szamb) oraz ewidencji przydomowych oczyszczalni przez Gminę Miasto Stargard wynika z Art. 3 ust. 3 pkt 1 i 2 Ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz.U. 2024 poz. 399) i zadanie to jest realizowane na bieżąco przez Urząd Miejski w Stargardzie.

W latach 2022-2023 nie było konieczności udzielania wsparcia finansowego budowy indywidualnych systemów oczyszczania ścieków. Obszar Stargardu jest praktycznie w 100% skanalizowany, a działania skupiają się na podłączaniu nowych odbiorów do istniejącej i nowobudowanej sieci kanalizacyjnej, co przedstawiono w rozdziale 4.5 ZREALIZOWANE ZADANIA ZWIĄZANE Z ROZWOJEM GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ NA TERENIE GMINY.

Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie pismem z dnia 2 maja 2024 roku (znak sprawy: S.RZI.0145.51.2024.MP) przedstawiło również wykaz wykonanych w latach 2022-2023 na terenie Gminy Miasto Stargard zadań utrzymaniowych związanych z poprawą stanu wód i urządzeń wodnych oraz dodatkowo ochroną przeciwpowodziową. Przesłane dane zebrano w tabeli 19.

Tabela 19. Zadania realizowane przez RZGW w Szczecinie na terenie Gminy Miasto Stargard w latach 2022-2023

Lp.	Nazwa zadania	Opis prac	Rok realizacji	Koszty
1.	Usługa kompleksowa – eksploatacja, obsługa i konserwacja urządzeń wodnych wraz z odcinkowym utrzymaniem koryt cieków naturalnych na terenie PGW WP RZGW w Szczecinie – w części zamówienia Zarząd Zlewni w Stargardzie, Nadzór Wodny w Stargardzie	Rzeki: Ina, Mała Ina, Mała Krąpiel i Kanał Młyński: koszenie skarp z wygrabianiem (rzeka Ina od ul. Popiela do wałów przeciwpowodziowych nr 1 i 2, rzeka Mała Krąpiel, Kanał Młyński), hakowanie dna dwukrotnie (rzeka Mała Krąpiel), koszenie mechaniczne rzeki Ina poniżej Stargardu, usuwanie zatorów z koryt cieków na terenie miasta Stargard, usuwanie, ścinanie, i podcinanie drzew z mechanicznym rozdrobieniem gałęzi	2022-2023 r.	2022 r. – 152 698,05 zł 2023 r. – 193 851,41 zł
2.	„Awaryjne działania na rzece Ina Mała”	Działania awaryjne w m. Stargard Kluczewo	2022 r.	45 654,44 zł

Lp.	Nazwa zadania	Opis prac	Rok realizacji	Koszty
3.	Nadzór Wodny w Stargardzie – pilne usuwanie (podcięcie) drzew w m. Stargard (parki)	Parki miasta Stargard przy rzece Ina – usuwanie, podcinanie drzew (współpraca z ZUK)	2022 r.	22 365,96 zł
4.	Konserwacja wałów przeciwpowodziowych na terenie działania PGW WP RZGW w Szczecinie poprzez wykonanie koszenia i naprawy szkód wyrządzonych przez dzikie zwierzęta cz. 9 Nadzór Wodny Stargard	Wał nr 1, 2 i 4 w Mieście Stargard – dwukrotne koszenie, naprawa dziur po dzikich zwierzętach, koszenie dna rzeki Ina na wysokości wałów przeciwpowodziowych	2022-2023 r.	2022 r. – 32 980,11 zł 2023 r. – 42 520,60 zł
5.	Dokumentacja projektowa dotycząca jazu w Kluczewie – poprawa stanu urządzeń wodnych	Prace budowlane zaplanowano na 2024 rok	2022-2023 r.	-
6.	Przygotowano także inwestycję w Stargardzie, której celem jest poprawa warunków przepływu wody oraz zwiększenie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego miasta Stargard	Planowany termin zakończenia prac to grudzień 2024 r.	2023 r.	-

Źródło: RZGW w Szczecinie

Mieszkańcy Gminy Miasto Stargard w 2022 roku byli również beneficjentami Programu priorytetowego „MOJA WODA”. Dofinansowaniu podlegał zakup, dostawa, montaż, budowa, rozbudowa, uruchomienie instalacji:

- a) do zbierania wód opadowych lub roztopowych z powierzchni nieprzepuszczalnych nieruchomości, tj. z dachów, chodników, podjazdów (np. łapacze, wpusty, osadniki rynnowe, odwodnienie liniowe, przewody odprowadzające wody opadowe bez rynien i rur spustowych),
- b) do magazynowania wód opadowych w zbiornikach (np. szczelne zbiorniki podziemne i naziemne) o sumarycznej pojemności minimum 2 m³,
- c) do retencjonowania wód opadowych, w tym roztopowych w gruncie (np. rozszczelnienie powierzchni nieprzepuszczalnych, studnie chłonne, drenaż, skrzynki rozsączające, zbiorniki otwarte),
- d) do retencjonowania wód opadowych, w tym roztopowych na dachach – „zielone dachy” (warstwa drenażowa) bez kosztów nasadzeń,
- e) do wykorzystywania retencjonowanych wód opadowych lub roztopowych (np. pompy, filtry, przewody, zraszacze, sterowniki, centrale dystrybucji wody, inne instalacje umożliwiające zagospodarowanie wody z istniejącego/nowobudowanego w ramach inwestycji zbiornika).

Realizacja programu w 2022 roku przedstawia się następująco: 4 beneficjentów z obszaru miasta Stargard. Kwota wypłaconej dotacji to łącznie 19 800,00 zł. Przewidywany efekt ekologiczny realizacji tego zadania to 323 m³ zaoszczędzonej wody rocznie.

3.5 ZREALIZOWANE ZADANIA ZWIĄZANE Z ROZWOJEM GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ NA TERENIE GMINY

W Harmonogramie realizacyjnym POŚ w zakresie zadań związanych z rozwojem gospodarki wodno-ściekowej wymieniono następujące zadania:

- a) Budowa i modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej na terenie całej gminy,
- b) Budowa i modernizacja sieci wodociągowej na terenie całej gminy,
- c) Przebudowa istniejącego kolektora deszczowego na terenie Kluczewo Lotnisko wraz z modernizacją oczyszczalni.

Zadanie „Przebudowa istniejącego kolektora deszczowego na terenie Kluczewo Lotnisko wraz z modernizacją oczyszczalni” zostało już zrealizowane w poprzednich latach obowiązywania POŚ, dlatego w tabeli 20 odniesiono się do zadań ogólnych takich jak wymienionych w punktach a) i b).

Tabela 20. Zrealizowane w latach 2022-2023 zadania związane z budową i modernizacją kanalizacji sanitarnej i deszczowej oraz budową i modernizacją sieci wodociągowej

Rok	Nazwa zadania	Koszt	Podmiot odpowiedzialny (+ jednostki włączone)
2022 r.	Remonty sieci kanalizacyjnych w Stargardzie (ul. Broniewskiego, Andresa, Szczecińska, Spokojna, Kościuszki, Barnima)	714 639,00 zł	Wody Miejskie Stargard Sp. z o.o.
	Budowa i rozbudowa oraz wymiana sieci wodociągowych wraz z przyłączami w Stargardzie (ul. Podmiejska-Podleśna, Nowowiejska, os. Pyrzyckie, ul. Łąkowa)	588 589,00 zł	Wody Miejskie Stargard Sp. z o.o.
	Budowa i rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej wraz z przepompowniami w Stargardzie (ul. Nowowiejska, os. Pyrzyckie)	583 898,00 zł	Wody Miejskie Stargard Sp. z o.o.
	Wykup urządzeń wodociągowych od inwestorów prywatnych	105 930,00 zł	Wody Miejskie Stargard Sp. z o.o.
	Wykup urządzeń kanalizacyjnych od inwestorów prywatnych	332 159,00 zł	Wody Miejskie Stargard Sp. z o.o.
	Wykonanie monitoringu sieci kanalizacyjnej na terenie Miasta	40 455,00 zł	Wody Miejskie Stargard Sp. z o.o.
	Budowa zamkniętej komory fermentacyjnej wraz z budową zbiornika gazu i instalacji do odzysku energii oraz budowa zbiornika retencyjnego wraz z przepompownią ścieków wód deszczowych dopływających w pogodzie deszczowej do oczyszczalni ścieków	115 000,00 zł	Wody Miejskie Stargard Sp. z o.o.
	Uzupełnienie monitoringu przepompowni i tłoczni na terenie Miasta	25 500,00 zł	Wody Miejskie Stargard Sp. z o.o.
	Modernizacja Ujęcia Wody	174 300,00 zł	Wody Miejskie Stargard Sp. z o.o.
	Budowa odcinka kanalizacji deszczowej w rejonie ulicy Kazimierza Wielkiego – została zawarta umowa na budowę odcinka kanalizacji deszczowej – z uwagi na późny termin podpisania umowy i niekorzystne warunki atmosferyczne, prace były realizowane w I półroczu 2023 r.	51 660,00 zł	Gmina Miasto Stargard

Rok	Nazwa zadania	Koszt	Podmiot odpowiedzialny (+ jednostki włączone)
2023 r.	W 2023 roku zakończono budowę odcinka obwodnicy północnej Stargardu od ul. Składowej do ul. E. Orzeszkowej. W ramach przedsięwzięcia: wykonano m.in. drogę o długości 846 m, chodniki, ścieżkę rowerową, zatoki autobusowe, przejazd drogowo - kolejowy, ustawiono 38 sztuk słupów oświetleniowych, wykonano kanalizację deszczową i przebudowę sieci wodociągowej	Przedsięwzięcie miało dofinansowane z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg i Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych. Całkowita wartość inwestycji: 10,0 mln zł Kwota dofinansowania: 5,5 mln zł Rok realizacji: 2021/2023	Gmina Miasto Stargard
	Zakończono budowę ul. J. Chełmońskiego. W ramach przedsięwzięcia: wykonano m.in. ulicę o długości 500 m, chodnik, kanalizację deszczową (w tym dwa zbiorniki retencyjne), kanał technologiczny długości 481 m, postawiono 3 szt. lamp oświetleniowych wraz z oprawami, nasadzono 11 drzew	Przedsięwzięcie miało dofinansowanie z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg Całkowita wartość inwestycji: 2,2 mln zł Kwota dofinansowania: 1,6 mln zł.	Gmina Miasto Stargard
	Budowa obwodnicy Północnej w Stargardzie od ul. Wieniawskiego do wiaduktu przy ul. Składowej wraz z odcinkiem kanalizacji deszczowej wzdłuż ul. E. Orzeszkowej – wykonawca, w okresie sprawozdawczym, nie otrzymał decyzji zezwalającej na realizację inwestycji drogowej. Przedsięwzięcie jest kontynuowane w 2024 r	-	Gmina Miasto Stargard
	Rozbudowa ulic: B. Chrobrego, Kuśnierzy, Włosienniczej i Szewskiej znajdujących się na terenie Starego Miasta w Stargardzie – ze względu na trudną specyfikę układu drogowego na Starym Mieście i skomplikowaną organizację ruchu, wykonawca rozpoczął prace rozbiórkowe na przełomie października/listopada 2023 r. na ul. Włosienniczej, Kuśnierzy i Szewskiej. Wykonano wycinkę drzew, rozpoczęto budowę sieci kanalizacji deszczowej w ul. Włosienniczej. Zaawansowanie prac na poziomie 5 % (na koniec 2023 roku). Przedsięwzięcie realizowane w cyklu trzyletnim w ramach Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg	-	Gmina Miasto Stargard
	Przebudowa drogi w popegeerowskiej części miasta Stargard – Giżynek – w ramach przebudowy drogi wykonano m.in. jezdnię o nawierzchni bitumicznej długości 352,79 m, chodniki z kostki brukowej betonowej, kanalizację deszczową, postawiono 13 słupów oświetleniowych wraz z oprawami	Inwestycję zrealizowano w ramach programu Polski Ład Program Inwestycji Strategicznych. Budżet zadania: 2 595 164,92 zł Kwota dofinansowania: 1 999 200,00 zł	Gmina Miasto Stargard
	Wykup urządzeń kanalizacyjnych od inwestorów prywatnych	495 705,00 zł	Wody Miejskie Stargard Sp. z o.o.
	Wymiana sieci kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej w ulicy Kuśnierzy-Teren miasta 152.000 Włosienniczej-Szewskiej	152 000,00 zł	Wody Miejskie Stargard Sp. z o.o.

Rok	Nazwa zadania	Koszt	Podmiot odpowiedzialny (+ jednostki włączone)
2023 r. – ciąg dalszy	Zwiększenie wydajności przepompowni P2 ul. Broniewskiego	149 000,00 zł	Wody Miejskie Stargard Sp. z o.o.
	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej, tłocznej wraz z 68.000 przepompownią ścieków w ul. Niklowej, Kobaltowej, Metalowej, PPNT Śniadeckiego PPNT(opracowanie projektu)	68 000,00 zł	Wody Miejskie Stargard Sp. z o.o.
	Budowa sieci kanalizacyjnej sanitarnej grawitacyjnej na os. Pырzyckim	51 699,00 zł	Wody Miejskie Stargard Sp. z o.o.
	Wykonanie monitoringu sieci kanalizacyjnej na terenie miasta	32 220,00 zł	Wody Miejskie Stargard Sp. z o.o.
	Uzupełnienie monitoringu przepompowni i tłoczni na terenie miasta	24 350,00 zł	Wody Miejskie Stargard Sp. z o.o.
	Inwestycje w Oczyszczalni ścieków – Rozbudowa trafostacji	44 262,00 zł	Wody Miejskie Stargard Sp. z o.o.
	Inwestycje w Oczyszczalni ścieków – Zakup panelu do stacji zlewnej na OŚ (układ sterowania)	33 188,00 zł	Wody Miejskie Stargard Sp. z o.o.
	Wypkup urządzeń wodociągowych od inwestorów prywatnych	236 329,00 zł	Wody Miejskie Stargard Sp. z o.o.
	Budowa sieci wodociągowej na odcinku wiaduktu kolejowego na ulicy Składowa- 178.542 Składowej do ulicy Wieniawskiego - odcinek obwodnicy północnej w Stargardzie	178 542,00 zł	Wody Miejskie Stargard Sp. z o.o.
	Zakup Paczkowarki do wody pitnej	104 000,00 zł	Wody Miejskie Stargard Sp. z o.o.
	Budowa sieci wodociągowej na terenie miasta - ul. Matejki	62 095,00 zł	Wody Miejskie Stargard Sp. z o.o.
	Rozbudowa systemu do zdalnego odczytu wodomierzy firmy Kamstrup	21 000,00 zł	Wody Miejskie Stargard Sp. z o.o.
	Zakup agregatów - 4 szt. do studni głębinowych (ujęcie wody)	57 482,00 zł	Wody Miejskie Stargard Sp. z o.o.
	Modernizacja studni głębinowych (4 szt.) na terenie UW	50 000,00 zł	Wody Miejskie Stargard Sp. z o.o.

Źródło: opracowanie własne

3.6 ZREALIZOWANE ZADANIA ZWIĄZANE Z OCHRONĄ ZASOBÓW GEOLOGICZNYCH WYSTĘPUJĄCYCH NA TERENIE GMINY

W latach 2022-2023 działania związane z ochroną zasobów geologicznych występujących na terenie Stargardu ograniczały się głównie do prewencji. Jak podano wcześniej, w latach 2022-2023 samorząd Gminy Miasto Stargard przyjął uchwały w sprawie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla następujących terenów:

- 1) Uchwała Nr XLVIII/489/2023 RADY MIEJSKIEJ W STARGARDZIE z dnia 31 stycznia 2023 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Stargard dotyczącego terenu w rejonie ulic: Elizy Orzeszkowej, Władysława Reymonta,

- 2) Uchwała Nr LI/517/2023 RADY MIEJSKIEJ W STARGARDZIE z dnia 25 kwietnia 2023 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Stargard dotyczącego terenu w rejonie ulic: Składowej, Ceglanej,
- 3) Uchwała Nr LIII/527/2023 RADY MIEJSKIEJ W STARGARDZIE z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Stargard dotyczącego terenu w rejonie granicy miasta przy ulicy Niepodległości,
- 4) Uchwała Nr LIV/535/2023 RADY MIEJSKIEJ W STARGARDZIE z dnia 29 sierpnia 2023 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Stargard dotyczącego terenu u zbiegu ulic: Podleśnej, Podmiejskiej,
- 5) Uchwała Nr LIV/536/2023 RADY MIEJSKIEJ W STARGARDZIE z dnia 29 sierpnia 2023 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Stargard dotyczącego terenu w rejonie ulic: Jana Śniadeckiego, Krzemowej, Tytanowej,
- 6) Uchwała Nr LVII/560/2023 RADY MIEJSKIEJ W STARGARDZIE z dnia 28 listopada 2023 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Stargard dotyczącego terenu w rejonie centrum handlowego przy ulicy Szczecińskiej,
- 7) Uchwała Nr LVIII/574/2023 RADY MIEJSKIEJ W STARGARDZIE z dnia 19 grudnia 2023 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Stargard dotyczącego terenu w rejonie ulic: Podmiejskiej, Wojciecha Kossaka, Sybiraków.

MPZP, które dotyczą obszaru, terenu górniczego i złoża wód termalnych Stargard to:

- teren w rejonie ulic: Elizy Orzeszkowej, Władysława Reymonta,
- teren w rejonie ulic: Składowej, Ceglanej,
- teren u zbiegu ulic: Podleśnej, Podmiejskiej,
- teren w rejonie centrum handlowego przy ulicy Szczecińskiej,
- teren w rejonie ulic: Podmiejskiej, Wojciecha Kossaka, Sybiraków.

W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, w rozdziałach dotyczących zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu powołano się na przepisy odrębne dotyczące zasad zagospodarowania na terenach, obszarach górniczych i miejscach występowania złóż (Prawo geologiczne i górnicze) i konieczności ich przestrzegania. Zgodnie z przepisami, granice stref ograniczeń w zagospodarowaniu terenu określono również na rysunkach planów miejscowych.

3.7 ZREALIZOWANE ZADANIA ZWIĄZANE Z OCHRONĄ GLEB PRZED DEGRADACJĄ NA TERENIE GMINY

Dla obszaru interwencji „gleby” przewidziano do realizacji trzy zadania:

- a) Identyfikacja i likwidacja dzikich wysypisk śmieci,
- b) Prowadzenie monitoringu jakości gleb,
- c) Stosowanie Kodeksu uciążliwości zapachowej i tzw. „dobrych praktyk rolniczych”.

Zadanie dotyczące identyfikacji i likwidacji „dzikich” wysypisk realizuje aktualnie spółka miejska BIO Star Sp. z o.o. (do 31.03.2022 r. Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o.). łącznie w 2022 roku zlikwidowano 35 takich miejsc. Na terenie miasta Stargard zlokalizowano 24 miejsca szczególnie narażonych na powstawanie „dzikich wysypisk”. Niezwłocznie po stwierdzeniu powstania „dzikiego wysypiska”, BIO Star Sp. z o.o. - na zlecenie ZUK - oczyszczało teren i usuwało

zebrane odpady. Z miejsc, na których porzucono odpady w ciągu całego 2022 roku spółka miejska zebrała 15,48 Mg odpadów, a koszt likwidacji „dzikich wysypisk” wraz z zagospodarowaniem odpadów wyniósł 8 401,56 zł brutto. W 2023 roku kontynuowana była akcja przeciwdziałania powstawaniu „dzikich wysypisk” na terenach gminnych. Łącznie w 2023 roku zlikwidowano 33 „dzikich wysypisk”. Na terenie miasta Stargard zlokalizowano 27 miejsc szczególnie narażonych na powstawanie „dzikich wysypisk”. Z miejsc, na których porzucono odpady w ciągu całego 2023 roku spółka miejska zebrała 14,80 Mg odpadów, koszt likwidacji „dzikich wysypisk” wraz z zagospodarowaniem odpadów wyniósł 9 335,14 zł brutto.

W tabeli 11 przedstawiono wyniki badań gleb z terenu Gminy Miasto Stargard z lat 2022-2023. Bezpośrednie badania gleb rolniczych m.in. na zawartość makroelementów, odczynu pH czy potrzeb wapnowania prowadzi na omawianym terenie Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza (OSChR) w Szczecinie. Łącznie w okresie sprawozdawczym przebadano 7 gospodarstw i dokonano analizy 40 próbek. Badania objęły 125,06 ha gruntów ornych. Dane wskazują, że gleby omawianego terenu cechują się dobrymi parametrami, a samo zadanie było realizowane w okresie sprawozdawczym.

W kontekście realizacji zadania pn. stosowanie Kodeksu uciążliwości zapachowej i tzw. „dobrych praktyk rolniczych”, należy wskazać, że duże przedsiębiorstwa rolne z terenu miasta takie jak np. Spółdzielcza Agrofirma Witkowo (przetwórstwo mięsa i drobiu) czy Dutch Farmers Sp. z o.o. (uprawa ziemniaków konsumpcyjnych i dla przetwórstwa) są kontrolowane przez WIOŚ w Szczecinie w zakresie przestrzegania przepisów o ochronie środowiska i racjonalnego użytkowania zasobów przyrody (w tym np. gleb). Portal informatyczny Inspekcji Ochrony Środowiska, umożliwiający społeczeństwu dostęp do informacji o ustaleniach z przeprowadzonych kontroli oraz o podjętych działaniach pokontrolnych jest dostępny pod adresem internetowym <https://iswk.gios.gov.pl/>.

3.8 ZREALIZOWANE ZADANIA ZWIĄZANE Z UTRZYMANIEM FUNKCJONALNEGO SYSTEMU GOSPODARKI ODPADAMI NA TERENIE MIASTA

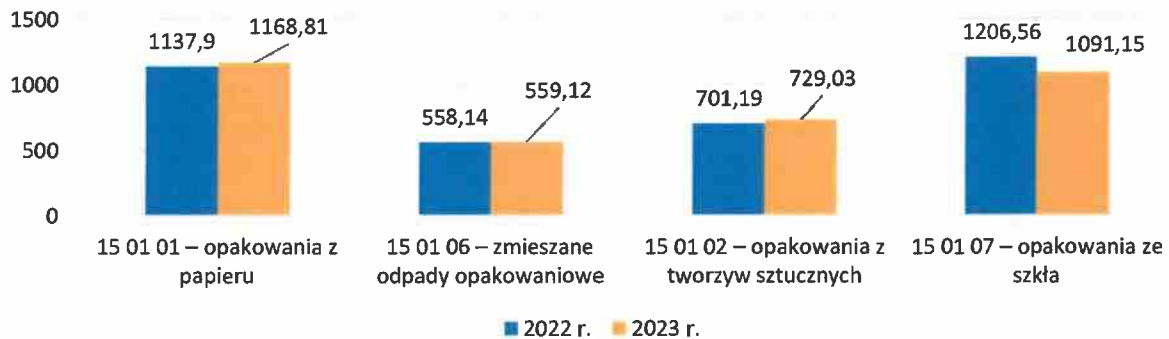
Dla obszaru interwencji GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW w zakresie celu utrzymania sprawnie działającego systemu gospodarowania odpadami przewidziano do realizacji następujące zadania:

- 1) Prowadzenie selektywnej zbiórki odpadów komunalnych w postaci surowców wtórnych,
- 2) Kierowanie zmieszanych odpadów komunalnych do odzysku,
- 3) Prowadzenie selektywnej zbiórki odpadów komunalnych w postaci odpadów budowlano-remontowych,
- 4) Prowadzenie selektywnej zbiórki odpadów komunalnych w postaci odpadów ulegających biodegradacji,
- 5) Egzekwowanie zapisów wynikających z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminie i regulaminu utrzymania czystości i porządku,
- 6) Aktualizacja „Programu oczyszczania miasta Stargard Szczeciński z azbestu na lata 2010- 2032”,
- 7) Modernizacja, rozbudowa obiektów przeznaczonych do przetwarzania odpadów,
- 8) Rozbudowa składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne,
- 9) Budowa instalacji do spalania paliwa-RDF,

10) Przygotowanie i prowadzenie działań edukacyjnych w zakresie ograniczania ilości wytwarzanych odpadów, prawidłowego postępowania z odpadami oraz ochrony środowiska przed odpadami poprzez prowadzenie działań edukacyjnych.

Sprawność prowadzenia selektywnej zbiórki odpadów komunalnych w postaci surowców wtórnych potwierdzają osiągnięte poziomy przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych, tj. w 2022 roku – 29,25% (wymagane minimum 25%) i 2023 roku – 35,67% (wymagane 35,0%). Zapewnienie selektywnej zbiórki odpadów, w tym funkcjonowanie stacjonarnego Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (EKOPUNKTU) jest jednym ze statutowych zadań mających na celu utrzymanie funkcjonalnego systemu gospodarki odpadami na terenie Stargardu. System zarządzany jest przez Zarząd Usług Komunalnych w Stargardzie.

Wyniki selektywnej zbiórki odpadów w ramach gminnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie Gminy Miasta Stargard w latach 2022-2023 zaprezentowano na wykresie. W obu latach odnotowano niewielki spadek ilości odebranych odpadów względem roku poprzedniego (2022 rok: -0,91%, 2023 r.: -1,55%).

Wykres 17 Wyniki selektywnej zbiórki odpadów (w Mg) w ramach gminnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie Gminy Miasta Stargard w latach 2022-2023

Źródło: Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi dla Gminy Miasta Stargard za 2022 i 2023 rok

Podobnie „zapewnienie odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych” to również kolejne statutowe zadanie Zarządu Usług Komunalnych w Stargardzie celem sprawnego funkcjonowania GSGOK. Na podstawie zawartej umowy, Bio Star Sp. z o.o. przetwarza odpady w trzech Regionalnych Instalacjach Przetwarzania Odpadów Komunalnych w Łęczycy gm. Stara Dąbrowa tj. instalacji mechaniczno – biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych, kompostowni odpadów zielonych i innych oraz na składowisku odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, będących własnością Gminy Miasto Stargard, zgodnie z przyjętą hierarchią sposobów postępowania z odpadami. Zadaniem Instalacji Komunalnej jest przetworzenie przyjmowanych odpadów komunalnych poprzez:

- 1) zagospodarowanie niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych oraz odpadów opakowaniowych pochodzących z selektywnej zbiórki,
- 2) prowadzenie mechanicznego i ręcznego przesegregowania odpadów w celu wydzielenia drobnej frakcji organicznej oraz surowców wtórnych możliwych do zagospodarowania,
- 3) belowanie surowców wtórnych uzyskanych w wyniku pracy linii sortowniczej,
- 4) prowadzenie czasowego magazynowania surowców wtórnych przed ich wywozem do zakładu przetwórczego (recyklera) lub punktów skupu,

5) kompostowanie odpadów ulegających biodegradacji, w tym odpadów zielonych i odpadów kuchennych.

Odpady, których Spółka nie była w stanie zagospodarować we własnym zakresie, zagospodarowano na zasadzie pośrednictwa w obrocie odpadami.

Należy również zaznaczyć, że stopień wysegregowania surowców wtórnych uległ wypłaszczeniu od 2020 r. tj. od momentu, gdy obowiązek segregacji objął wszystkich właścicieli nieruchomości. Przed 2020 r. stopień segregacji można było zwiększać poprzez sukcesywną edukację kolejnych osób, które rozpoczynały segregować odpady, zatem stopień segregacji kształtował się dynamicznie z tendencją wzrostową.

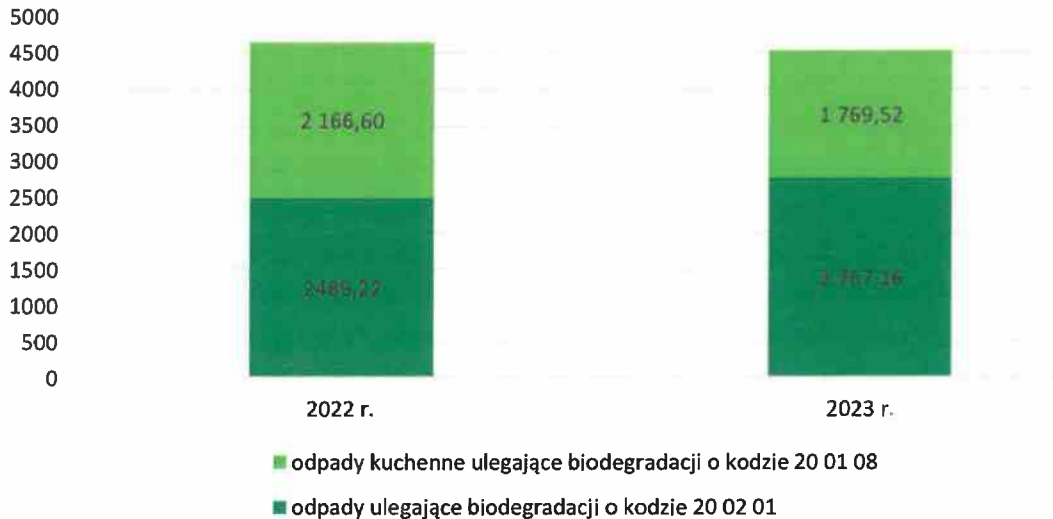
W Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych przyjmowane są wysegregowane odpady, w tym odpady remontowe i gruz powstający w ramach wykonywanych własnym sumptem drobnych remontów w gospodarstwach domowych. Dodatkowo, dla właścicieli nieruchomości, którzy nie mieli możliwości przywiezienia odpadów remontowych samodzielnie do Ekopunktu zapewniono możliwość skorzystania z odbioru tych odpadów z nieruchomości przez Bio Star Sp. z o.o. – ale należało wtedy uiścić opłatę za transport. Masa odpadów remontowych wytworzonych i odebranych w latach 2022-2023 z terenu Gminy Miasto Stargard prezentuje wykres 18.

Wykres 18 Masa odpadów remontowych wytworzonych i odebranych w latach 2022-2023 z terenu Gminy Miasto Stargard

Źródło: Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi dla Gminy Miasta Stargard za 2022 i 2023 rok

W ramach gminnego systemu istnieje również obowiązek prowadzenia selektywnej zbiórki odpadów komunalnych w postaci odpadów ulegających biodegradacji. W 2022 roku odpady ulegające biodegradacji o kodzie 20 02 01 w ilości 2 489,22 Mg oraz odpady kuchenne ulegające biodegradacji o kodzie 20 01 08 w ilości 2 166,6000Mg wytworzone przez właścicieli nieruchomości objętych gminnym systemem gospodarowania odpadami komunalnymi zostały poddane kompostowaniu w procesie R3 w kompostowni odpadów zielonych i innych bioodpadów w Łęczycy. W 2023 roku odpadów o kodzie 20 02 01 było 2 767,16 Mg, a odpadów kuchennych ulegających biodegradacji o kodzie 20 01 08 – 1 769,52 Mg. Odpady te również zostały poddane kompostowaniu w procesie R3 w kompostowni odpadów zielonych i innych bioodpadów w Łęczycy. Ilość odbieranych odpadów ulegających biodegradacji jest w ostatnich latach stabilna – wykres 19.

Wykres 19 Masa odpadów ulegających biodegradacji wytworzonych i odebranych w latach 2022-2023 z terenu Gminy Miasto Stargard

Źródło: Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi dla Gminy Miasta Stargard za 2022 i 2023 rok

W latach 2022-2023 ZUK dokonywał wielokrotnych kontroli w terenie, w trakcie których sprawdzano poprawność gromadzenia i segregacji odpadów, ład i porządek w miejscach składowania odpadów oraz stan techniczny i utrzymanie stopnia czystości pojemników. Wszystkie nieprawidłowości i zastrzeżenia zgłaszane były do właścicieli nieruchomości z prośbą o zastosowanie się do przyjętych zasad. W zakresie gospodarki odpadami przeprowadzono postępowania wyjaśniające w sprawach:

- 1) zalegania odpadów remontowych oraz niebezpiecznych przy altanach,
- 2) zalegania i nieporządku przy workach na odpady remontowe (tzw. Big-Bag) zlokalizowanych przy altanach,
- 3) zalegania odpadów i nieporządku przy pojemnikach przeznaczonych do gromadzenia odpadów segregowanych i/lub altanach śmietnikowych,
- 4) zalegania odpadów wielkogabarytowych i/lub opon zgromadzonych przy wiatkach śmietnikowych,
- 5) zmiany miejsca usytuowania pojemników do gromadzenia odpadów

Ponadto, zgodnie z zapisami Zarządzenia nr 13/2018 Dyrektora Zarządu Usług Komunalnych w Stargardzie z dnia 31.10.2018 r. w sprawie przeprowadzania kontroli w ramach funkcjonowania gminnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie Gminy Miasto Stargard w latach 2022-2023 przeprowadzono kontrole planowane. Właściciele nieruchomości zamieszkałych, zostali skontrolowani w zakresie przestrzegania obowiązków i wymagań wynikających z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku na terenie Gminy Miasto Stargard:

a) 2022 rok:

- 18 kontroli wobec właścicieli nieruchomości zamieszkałych,
- 3 kontrole wobec Operatora systemu (kontrole zostały przeprowadzone w jednym terminie, tematy kontroli zostały połączone).

b) 2023 rok:

- 18 wobec właścicieli nieruchomości zamieszkałych,
- 3 wobec Operatora systemu (kontrole zostały przeprowadzone w jednym terminie, tematy kontroli zostały połączone),
- 8 wobec podmiotów wpisanych do RDR.

„Programu oczyszczania miasta Stargard Szczeciński z azbestu na lata 2010- 2032” w okresie sprawozdawczym nie aktualizowano, ale program był aktywnie realizowany. W 2022 roku realizowano projekt pn. „Usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Miasta Stargard – 2022”. Łączna wartość zrealizowanego projektu wyniosła 47 112,50 zł, w tym 19 650,27 zł stanowiło dofinansowanie z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie. Program skierowany był do właścicieli nieruchomości na terenie, których zlokalizowane są wyroby zawierające azbest, głównie pokrycia dachowe. W 2022 roku, z dachów zniknęło ok. 54 ton niebezpiecznych materiałów. W roku 2023 przystąpiono dwukrotnie do realizacji projektu usunięcia wyrobów zawierających azbest, na który Miasto otrzymało dofinansowanie z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie. Pieniądze na likwidację dachów z azbestem pochodziły z budżetu miasta tj. 34 899,88 zł oraz 16 041,20 zł z dofinansowania z WFOŚiGW. Całość inwestycji wyniosła 50 941,08 zł. Z dachów zniknęły prawie 40,27 ton niebezpiecznych materiałów. Znaczna większość pochodziła z terenów rodzinnych ogrodów działkowych.

Zadania:

- 1) Modernizacja, rozbudowa obiektów przeznaczonych do przetwarzania odpadów,
- 2) Rozbudowa składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne,
- 3) Budowa instalacji do spalania paliwa-RDF

dotyczą lat wcześniejszych obowiązywania POŚ i zostały już zrealizowane.

Ostatnim zadaniem przedstawionym w harmonogramie realizacyjnym POŚ jest „przygotowanie i prowadzenie działań edukacyjnych w zakresie ograniczania ilości wytwarzanych odpadów, prawidłowego postępowania z odpadami oraz ochrony środowiska przed odpadami poprzez prowadzenie działań edukacyjnych”. Opis realizacji tego zadania w latach 2022-2023 przedstawiono poniżej.

Zarząd Usług Komunalnych w 2022 r. przeprowadził działania edukacyjno – informacyjne w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami komunalnymi, a w szczególności w zakresie selektywnego zbierania odpadów komunalnych. Ze względu na pandemię, częściowo działania prowadzono w sposób nie wymagający bezpośredniego kontaktu z odbiorcami informacji. Wśród najważniejszych działań należy wymienić:

- 1) warsztaty ekologiczne dla szkół biorących udział w ekologicznej rywalizacji szkół w ekozadaniu „Uczniów rady na odpady”, organizowane wraz z Muzeum Archeologiczno-Historycznym w Stargardzie. Do udziału zgłosiło się 6 szkół podstawowych, które odbyły warsztaty w Bastei.,
- 2) lekcje ekologiczne. Przeprowadzono 8 lekcji ekologicznych z cyklu „ekoPrzedszkolak w ekoStargardzie”. Podczas prelekcji przeszkolono 336 osób,
- 3) przygotowano wystawę „strój z duszą-zaklęta historia pewnego przedmiotu” w Muzeum Archeologiczno-Historycznym z okazji Tajemniczej nocy muzeów. Wystawa przedstawiała odzież uszytą z niepotrzebnych odpadów, którą pracownicy ZUK tworzyli przez kilkanaście dni. Wszystko po to by mieszkańcy rozwijali świadomość ekologiczną, by odnajdywali potencjał w zwykłych przedmiotach, które są im niepotrzebne- dając drugie życie przedmiotom,
- 4) w Parku Chrobrego zamontowano eko-wystawę plenerową poświęconą ekologii, Gospodarce Obiegu Zamkniętego, a także maksymalnemu wykorzystaniu surowców wtórnych w życiu codziennym. Wystawa składała się z 14 tablic. Każda z nich zawierała

nie tylko niezbędne informacje np. jak segregować poszczególne frakcje odpadów i jak postępować z odpadami, ale także mnóstwo ciekawostek oraz Eka-rady na odpady. Wystawa widniała od 1 do 31 lipca,

- 5) Miasto Stargard zgłoszono do udziału w programie „Polska Stolica Recyklingu”. Przedmiotem Programu było zebranie jak największej masy zużytego sprzętu elektronicznego i elektrycznego w terminie do 30.11.2022 r. W związku z tym, nagrano wywiad dot. promocji projektu Polska Stolica Recyklingu, oraz dwa filmy, emitowane na portalu e-Stargard oraz na profilu Facebook oraz YouTube tego portalu. Ostatecznie Stargard otrzymał medal z recyklingu elektrycznych śmieci oraz bon na sadzonki drzew. Wiosną, Fundacja Odzyskaj Środowisko wspólnie z mieszkańcami zasadzi 313 drzew,
- 6) wzięto udział w festynie „Dzień Sąsiada” organizowanym przez Stowarzyszenie „Potrzebny Dom” oraz Stargardzie TBS. Stoisko zorganizowano tak, by mieszkańcy mogli wziąć udział w konkursach i zabawach w tematyce ekologicznej,
- 7) wzięto udział w memoriale pamięci Zenona Świętońskiego w hali OSiR przy ulicy Pierwszej Brygady, gdzie prowadzono gry i zabawy ekologiczne,
- 8) poprowadzono grę miejską „Stargardzian rady na odpady” w ramach Europejskich Dni Dziedzictwa wraz z Muzeum Archeologiczno-Historycznym,
- 9) ogłoszono akcję sprzątnięcia świata na terenie Miasta Stargard od 19 września 2022 r. do 23 września 2022 r. W akcji udział wzięły dwie grupy ze stargardzkich szkół tj. I Liceum Ogólnokształcące oraz Szkoła Podstawowa Specjalna. Młodzież uprzątnęła tereny miejskie znajdujące się przy tych szkołach,
- 10) poprowadzono w Muzeum bezpłatne warsztaty ekologiczne dla dzieci szkół podstawowych w ramach 16 edycji powiatowego konkursu, którego głównym założeniem jest stworzenie komiksu pt. „Ekologia w komiksie”. Konkurs ma zasięg powiatowy, jest cykliczny i odbywa się raz w roku,
- 11) edukowano mieszkańców poprzez tworzenie treści na stronę internetową www.zuk.stargard.pl,
- 12) rozpropagowano wśród mieszkańców ulotek/plakatów w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi na terenach nieruchomości wielorodzinnych oraz na terenach nieruchomości jednorodzinnych - zarówno przez ZUK jak i Operatora systemu (Bio Star Sp. z o.o.).

Ponadto, w ramach zawartej umowy na odbiór odpadów komunalnych pochodzących z gminnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi Operator systemu został zobowiązany do prowadzenia prelekcji w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi oraz organizowania pokazów sprzętu używanego do odbioru odpadów komunalnych dla stargardzkich szkół i przedszkoli na terenie Bio Star Sp. z o.o. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w zakresie niewłaściwego postępowania z odpadami na danej nieruchomości, ZUK pouczał właścicieli nieruchomości o obowiązujących zasadach. Ponadto na bieżąco pisemnie lub ustnie udzielano informacji dotyczących utrzymania czystości i gospodarowania odpadami na wniosek osób zainteresowanych.

Wśród najważniejszych działań edukacyjno-informacyjnych w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami komunalnymi, a w szczególności w zakresie selektywnego zbierania odpadów komunalnych zrealizowanych w 2023 roku należy wymienić:

- 1) zajęcia ekologiczne w szkole podstawowej w zakresie oddziaływania odpadów niebezpiecznych, w ramach realizacja zadań prowadzonej innowacji międzyszkolnej. W zajęciach wzięli udział uczniowie klas V-VII,
- 2) udział w Kongresie Miast Polskiej Stolicy Recyklingu, gdzie poruszano zagadnienia nowoczesnej edukacji i niestandardowych kampanii społecznych, kwestie smart rozwiązań w miastach, a także oddolnych inicjatyw społeczności lokalnych. W Kongresie wzięli udział Prezydenci i Wiceprezydenci Miast, Dyrektorzy Jednostek Miejskich, naukowcy i eksperci. Dodatkowo tego samego dnia program Polska Stolica Recyklingu rozstrzygnięty. ZUK został wyróżniony i otrzymał 313 drzewek,
- 3) lekcje ekologiczne dla przedszkola, które zgłosiło chęć przeprowadzenia prelekcji dla przedszkolaków. Temat – segregacja odpadów, dbanie i środowisko każdego dnia. Podczas prelekcji przeszkolono 16 dzieci,
- 4) organizację akcji sprzątania świata z okazji Światowego Dnia Ziemi. W akcji udział wzięło 11 grup - tj. 245 osób. Podczas akcji uczestnicy zebrali 0,56 Mg odpadów,
- 5) przeprowadzenie spotkania z zarządcami nieruchomości dotyczące gsgok oraz przypomnienie zasad gromadzenia i odbioru odpadów poruszając nieustający problem z brakiem swobodnego dojazdu do miejsc gromadzenia odpadów,
- 6) produkcję spotu reklamowego (30 sekund) dot. segregacji odpadów, który był puszcany przed każdym seansem filmowym w Stargardzkim Centrum Kultury a także na portalu e-stargard,
- 7) udział w PIKNIKU NAUKOWYM-SZLAKIEM GRYFIKÓW, gdzie ZUK prowadził gry i zabawy dla mieszkańców,
- 8) udział w akcji „Sprzątanie Świata-Polska 2023 “. W akcji wzięło udział ponad 3000 dzieci ze stargardzkich przedszkoli oraz szkół wraz z nauczycielami. Akcja terenowa była prowadzona z podziałem na szkoły – każda szkoła wraz z opiekunami sprzątała inny wyznaczony teren. Zebrano łącznie 1020 kg odpadów,
- 9) prowadzenie cyklicznej edukacji mieszkańców poprzez rozdawanie ulotek informacyjnych dotyczących właściwego postępowania z odpadami komunalnymi, przygotowywania ich do odbioru oraz segregacji odpadów,
- 10) postawienie eko-biblioteczki w Biurze Obsługi Klienta ZUK, gdzie mieszkańcy mogą pozostawić nieprzydatne książki, dzieląc się z innymi mieszkańcami, a także wybrać jakąś dla siebie. To pozytywny aspekt w zakresie gospodarki odpadami ponieważ ma na celu wydłużenie życia książek, i ochronę zasobów naturalnych, takich jak drzewa i woda,
- 11) edukacja mieszkańców poprzez tworzenie treści na stronę internetową www.zuk.stargard.pl,

Ponadto, w ramach zawartej umowy na odbiór odpadów komunalnych pochodzących z gminnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi Operator systemu został zobowiązany do prowadzenia prelekcji w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi oraz organizowania pokazów sprzętu używanego do odbioru odpadów komunalnych dla stargardzkich szkół i przedszkoli na terenie Bio Star Sp. z o.o. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w zakresie niewłaściwego postępowania z odpadami na danej nieruchomości, ZUK pouczał właścicieli nieruchomości o obowiązujących zasadach. Ponadto na bieżąco pisemnie lub ustnie udzielano informacji dotyczących utrzymania czystości i gospodarowania odpadami na wniosek osób zainteresowanych.

3.9 ZREALIZOWANE ZADANIA ZWIĄZANE Z OCHRONĄ OBIEKTÓW CENNYCH PRZYRODNICZO ORAZ WALORÓW KRAJOBRAZU

Informacje o zrealizowanych zadaniach związanych z ochroną zasobów przyrodniczych i walorów krajobrazu opisano poniżej.

1. **Uwzględnienie w Miejscowych Planach Zagospodarowania Przestrzennego oraz dokumentach planistycznych obszarów cennych przyrodniczo** – w 2022 roku nie podejmowano uchwał w sprawie MPZP, w 2023 roku we wszystkich uchwalonych MPZP przedstawiono zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu. Wykaz uchwalonych w 2023 roku MPZP jest przedstawiony np. w rozdziale 3.2. ZREALIZOWANE ZADANIA ZWIĄZANE Z POPRAWĄ KLIMATU AKUSTYCZNEGO I OCHRONĄ MIESZKAŃCÓW GMINY PRZED NADMIERNYM HAŁASEM,

2. **Rewitalizacja parków:**

– w 2022 roku:

- naprawa tablic w parku B. Chrobrego oraz przy Przystani Kajakowej wzdłuż rzeki Iny – 1 451,40 zł,
- pokrycie kosztu naprawy muru w parku Podworskim – 2 460,00 zł,
- wymiana uszkodzonych opraw oświetleniowych w parku Jagiellońskim i w parku B. Chrobrego,
- zakupiono urządzenia na plac zabaw w parku 3 Maja,
- wykonano inwentaryzację dendrologiczną terenów miejskich przeznaczonych pod park, pokryto koszty organizacji warsztatów studenckich, podczas których opracowane zostały cztery koncepcje zagospodarowania nowego parku na os. Pyrzyckim – 12 906,80 zł,
- zawarto umowę na wykonanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej modernizacji alei w Parku Stefana Batorego – 12 000,00 zł,

– w 2023 roku:

- pokryto koszt opracowania dokumentacji projektowo - kosztorysowej na utworzenie nowego parku „Ogród na Wzgórzu - os. Pyrzyckie” – 42 312,00 zł,
- Przebudowa Amfiteatru Miejskiego położonego w Parku Chrobrego w Stargardzie wraz z zagospodarowaniem najbliższej przestrzeni wokół obiektu – przedsięwzięcie realizowane przez Stargardzkie Centrum Kultury. Roboty budowlane rozpoczęto 02.09.2022. Na koniec grudnia 2023 roku zakończono stan surowy otwarty budynku wraz z konstrukcją słupów żelbetowych pod konstrukcją zadaszenia sceny. Trwały prace instalacyjne wewnątrz budynku oraz rozpoczęto prace wykończeniowe pomieszczeń. Odbływały się roboty zewnętrzne dot. sieci instalacji elektrycznych i sanitarnych jak również rozpoczęto prace przygotowawcze pod utwardzenia terenu. Trwały przygotowania do zaplanowanego na koniec stycznia montażu zadaszenia sceny. Całkowity koszt zadania to 32 067 054,08 zł. W 2023 roku wydatkowano: 16 921 641 zł.

3. **Rewitalizacja zieleni w parkach: Bolesława Chrobrego, Popiela i Jagiellońskim:** zadanie zrealizowane we wcześniejszych latach – projekt unijny „Planty Stargardzkie - ogrody rekreacji Rewitalizacja zieleni w parkach: Bolesława Chrobrego, Popiela i Jagiellońskim”. Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 – działanie 2.5 Poprawa jakości środowiska miejskiego. W 2022 roku poniesiono jedynie koszty związane z utrzymaniem w okresie trwałości projektu – 349 374,59 zł, w 2023 roku – 250 000,00 zł,
4. **Bieżące utrzymanie zieleni na terenach zielonych, przydrożnych pasach zieleni, cmentarzach oraz zabiegi pielęgnacyjne w obrębie pomników przyrody:**
  - 2022 rok: łącznie konserwacja i porządkowanie terenów zielonych w mieście – 1 035 690,35 zł. Zadanie obejmowało:
    - wykonanie obsługi eksploatacyjnej w obrębie parków, zieleńców oraz niezagospodarowanych terenów zielonych w granicach miasta,
    - zakup: 40 sztuk donic wiszących, 6 sztuk wież kwiatowych oraz materiału roślinnego na kwietniki,
    - pokrycie kosztu naprawy muru w parku Podworskim,
    - opracowanie planu operacyjnego „Zielone miasto z klimatem. Standardy utrzymania, ochrony i rozwoju zieleni dla Stargardu”,
    - utrzymanie obiektu typu PUMTRACK,
    - utrzymanie w okresie trwałości projektu pn.: „Planty stargardzkie - ogrody rekreacji. Rewitalizacja zieleni w parkach: Bolesława Chrobrego, Popiela i Jagiellońskim”
  - 2023 rok: łącznie konserwacja i porządkowanie terenów zielonych w mieście – 1 571 655,46 zł. Zadanie obejmowało:
    - wykonanie obsługi eksploatacyjnej w obrębie parków, zieleńców oraz niezagospodarowanych terenów zielonych w granicach miasta,
    - zakup materiału roślinnego i tablic informacyjnych oraz utrzymanie ławek multimedialnych i zwykłych,
    - opracowanie dokumentacji: Plan operacyjny „Zielone miasto z klimatem”. Standardy utrzymania, ochrony i rozwoju zieleni dla Stargardu – etap II – obejmującej 12 miesięcy obserwacji i analiz, zakup map oraz koszty wynagrodzenia za prace terenowe,
    - utrzymanie placów zabaw, obiektu typu Pumptrack i innych obiektów użyteczności publicznej,
    - utrzymanie w okresie trwałości projektu pn.: „Planty stargardzkie - ogrody rekreacji. Rewitalizacja zieleni w parkach: Bolesława Chrobrego, Popiela i Jagiellońskim”,
    - utrzymanie zieleni w pasach drogowych,
    - realizację zadania pn.: „Rewitalizacja Placu Targowego” – analizowanym okresie poniesiono koszt wykonania koncepcji rewitalizacji placu.
5. **Nasadzenia drzew i krzewów:** w 2022 roku na terenach miejskich nasadzono 887 drzew i 2 752 krzewy w ramach różnych inwestycji (w pasach drogowych, w parkach i na zieleńcach, na cmentarzach komunalnych w ramach inwestycji miejskich

realizowanych przez Urząd Miejski). Zarząd Usług Komunalnych w roku 2022 nasadził na terenach miejskich 342 drzewa. W 2023 roku przeprowadzono kontrole nasadzeń zamiennych wykonanych w roku 2020, wynikających z art. 84 ustawy o ochronie przyrody i stwierdzono nasadzenie przez Lidl 36 sztuk drzew oraz 442 m kw. krzewów na swoim terenie przy ul. Metalowej oraz przez Sąd Okręgowy w Szczecinie 11 sztuk drzew na terenie Sądu Rejonowego w Stargardzie przy ul. Stefana Okrzei (są to tzw. nasadzenia zastępcze). Przedmiotowe drzewa zachowały żywotność po upływie 3 lat od posadzenia. W ramach zadań inwestycyjnych realizowanych przez Miasto dokonano także nasadzeń drzew i krzewów: na terenie Kwatery Saperów –18 laurowiśni i 12 forsycji, przy ul. Giżynek – 17 wiśni piłkowanej (nasadzenia zastępcze), 795 tawułów japońskich magic carpet, przy ul. J. Chełmońskiego – 8 robinii akacjowej oraz 3 brzozy doorenbos. ZUK nasadził w Stargardzie 163 drzewa, w tym: 51 drzew w pasach drogowych, 72 drzewa w parkach i na zieleńcach oraz 40 drzew na cmentarzach.

6. **Zintegrowane projekty rozwoju zielonej i niebieskiej infrastruktury dla ochrony gatunków naturalnych:** zadanie było realizowane w okresie sprawozdawczym poprzez działania planistyczne (miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego), rewitalizacje parków, bieżące utrzymanie zieleni na terenach zielonych, przydrożnych pasach zieleni, cmentarzach oraz zabiegi pielęgnacyjne w obrębie pomników przyrody, nasadzenia drzew i krzewów, bieżącą konserwację form ochrony przyrody oraz utrzymanie terenów leśnych. Sposób realizacji tych zadań opisano w całym rozdziale 3.9 ZREALIZOWANE ZADANIA ZWIĄZANE Z OCHRONĄ OBIEKTÓW CENNYCH PRZYRODNICZO ORAZ WALORÓW KRAJOBRAZU.
7. **Bieżąca konserwacja form ochrony przyrody:**
  - zadania związane z utrzymaniem koryt cieków naturalnych na terenie PGW WP RZGW w Szczecinie opisano w rozdziale 4.4 ZREALIZOWANE ZADANIA ZWIĄZANE Z OSIĄGNIĘCIEM DOBREGO STANU EKOLOGICZNEGO WÓD POD WZGLĘDEM JAKOŚCIOWYM I ILOŚCIOWYM NA TERENIE GMINY. W dużej mierze jest to bowiem teren użytku ekologicznego "Niebieski korytarz ekologiczny koryta rzeki Iny i jej dopływów – III". Były to zadania takie jak np. utrzymanie koryta rzeki Iny, podcięcia drzew stwarzających zagrożenie, koszenie czy naprawy szkód wyrządzonych przez dzikie zwierzęta,
  - pomniki przyrody w Stargardzie są pod bieżącym monitoringiem,
  - w stosunku do form ochrony występujących na obszarze Gminy Miasto Stargard nie prowadzono w okresie sprawozdawczym działań związanych ze zmianą zapisów obowiązujących uchwał, zakresu ochrony itp.
8. **Bieżące i zrównoważone utrzymanie obszarów leśnych na terenie gminy –** Nadleśnictwo Dobrzany na bieżąco wykonuje następujące zabiegi gospodarcze i ochronne: czyszczenia późne i wczesne, odnowienie zrębów zupełnych, odnowienie po rębni złożonej, zwalczanie szkodliwych owadów, zwalczanie szkodliwych grzybów, ograniczanie szkód powodowanych przez zwierzynę czy zbieranie śmieci. Nadleśnictwo Kliniska nie administruje lasami w obrębie gruntów miasta Stargard, ale prowadzi aktywną edukację ekologiczną.

3.10 ZREALIZOWANE ZADANIA ZWIĄZANE Z OGRANICZANIEM RYZYKA WYSTĄPIENIA POWAŻNYCH AWARII PRZEMYSŁOWYCH ORAZ MINIMALIZACJA ICH SKUTKÓW

W celu eliminacji zagrożenia poważnymi awariami w harmonogramie realizacyjnym POŚ przewidziano do realizacji jedno zadanie, tj. „prowadzenie rejestru zakładów zwiększonego i dużego ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych (ZDR, ZZR)”. Zadanie to było realizowane w okresie sprawozdawczym. Na stronie internetowej Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska dostępny jest bowiem wykaz zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, w tym:

- zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZDR),
- zakładów o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZZR)¹⁷.

Zakład Bridgestone Stargard Sp. z o. o. (73-110 Stargard, ul. Most Kamienny 7) znajduje się na wykazie zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZDR), a zakład CARGOTEC POLAND Sp. z o.o. z siedzibą przy ul. Metalowej 2 zakwalifikowany został natomiast jako potencjalny sprawca poważnej awarii z wyłączeniem zakładów dużego ryzyka i zakładów zwiększonego ryzyka (informacje WIOŚ w Szczecinie). W latach 2022-2023 nie odnotowano poważnych awarii przemysłowych na terenie Stargardu.

3.11 ZREALIZOWANE ZADANIA ZWIĄZANE ZE ZWIĘKSZENIEM ŚWIADOMOŚCI EKOLOGICZNEJ MIESZKAŃCÓW

Średniookresowy cel ekologiczny „Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców” zgodnie z harmonogramem realizacyjnym POŚ zakłada realizację dwóch zadań:

- 1) Prowadzenie działań dotyczących edukacji ekologicznej,
- 2) Dofinansowania do działań edukacyjnych dla placówek oświatowych.

W rozdziale 3.8 ZREALIZOWANE ZADANIA ZWIĄZANE Z UTRZYMANIEM FUNKcjONALNEGO SYSTEMU GOSPODARKI ODPADAMI NA TERENIE MIASTA przedstawiono wykonane w latach 2022-2023 działania edukacyjne w zakresie ograniczania ilości wytwarzanych odpadów, prawidłowego postępowania z odpadami oraz ochrony środowiska przed odpadami. Działania prowadził Zarząd Usług Komunalnych. Od 2021 roku w Ratuszu (Rynek Staromiejski 1) działa Punkt Konsultacyjno-Informacyjny do programu Czyste Powietrze. To pomoc dla mieszkańców Stargardu, którzy chcą dostać dofinansowanie m.in. na wymianę starych pieców na paliwo stałe, instalację centralnego ogrzewania lub ciepłej wody użytkowej, a także ocieplenie domów oraz wymianę okien i drzwi. W punkcie mogą się dowiedzieć jak wypełnić i złożyć wniosek na miejscu – wystarczy zabrać ze sobą wymagane dokumenty. Spotkania dotyczące chęci udziału w Programie są organizowane cyklicznie i również pełnią funkcję edukacyjną.

W 2022 roku z budżetu Gminy Miasto Stargard wydatkowo łącznie 37 955,96 zł na działania i akcje w zakresie ochrony środowiska i edukacji ekologicznej. Obejmowały one m.in. wykonanie ekspertyz dendrologicznych wykorzystywanych w trakcie prowadzonych postępowań

---

¹⁷ <https://www.gov.pl/web/gios/di-zaklady-stwarzajace-zagrozenie-wystapienia-powaznej-awarii-przemyslowej>

administracyjnych oraz ogłoszenia związane z prowadzonymi działaniami, w tym dotyczące postępowań w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięć. W 2022 roku z budżetu Gminy wydatkowano również łącznie 85 240,43 zł na wsparcie działań proekologicznych realizowanych przez Rodzinne Ogrody Działkowe mających na celu poprawę warunków korzystania z ogrodów, zwiększenie dostępności dla społeczności lokalnej oraz podniesienie standardów ekologicznych otoczenia.

W 2023 roku na działania i akcje w zakresie ochrony środowiska i edukacji ekologicznej wydatkowano łącznie 39 862,95 zł m.in. na wykonanie ekspertyz dotyczących gospodarki wodnej oraz ekspertyz dendrologicznych m.in. pod kątem zagrożenia bezpieczeństwa ludzi i mienia, wykorzystywanych m.in. w trakcie prowadzonych postępowań administracyjnych oraz ogłoszenia związane z prowadzonymi działaniami, w tym dotyczące postępowań w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięć. Zadanie „wsparcie działań proekologicznych realizowanych przez Rodzinne Ogrody Działkowe” w 2023 roku również było kontynuowane. Wydatkowano łącznie 89 025,54 zł.

W ramach realizacji zadania „Poprawa efektywności energetycznej w budynku Szkoły Podstawowej nr 3 im. Kamela Makuszyńskiego z Oddziałami Mistrzostwa Sportowego w Stargardzie” pokryto koszty zakupu środków nauczania i narzędzi dydaktycznych, takich jak: ulotek, broszur, ścianek ekspozycyjnych, systemów linkowych oraz innych materiałów niezbędnych do prowadzenia koła ekologicznego i warsztatów dla uczniów.

4 PODSUMOWANIE STOPNIA REALIZACJI ZADAŃ PRZEWIDZIANYCH W „PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY MIASTO STARGARD NA LATA 2018-2021 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2022-2025” W LATACH 2022-2023. WNIOSKI KOŃCOWE

Raport z realizacji w latach 2022-2023 „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Miasto Stargard na lata 2018-2021 z perspektywą na lata 2022-2025” miał na celu weryfikację założonych celów ekologicznych zaplanowanych w strategii polityki ochrony środowiska Gminy Miasto Stargard. Dokument ten jest również wypełnieniem ustawowego obowiązku w zakresie sporządzania raportu z wykonania programu ochrony środowiska i obejmuje okres od 1 stycznia 2022 roku do 31 grudnia 2023 r. W dokumencie przedstawiono postępy z wykonania zadań wytyczonych w Programie ochrony środowiska, zarówno w zakresie zadań własnych Gminy, jak i zadań koordynowanych (monitorowanych). Dokument zawiera także ocenę stanu środowiska Gminy w latach 2022-2023.

Ocena stopnia realizacji założeń programowych dokumentu obejmuje wykaz zrealizowanych zadań służących realizacji celów zawartych w harmonogramie realizacyjnym POŚ oraz ich efekt końcowy w postaci oceny stanu środowiska w latach 2022-2023.

W kolejnej tabeli zebrano zbiorczo dane dotyczące zrealizowanych zadań wymienionych w harmonogramie realizacyjnym POŚ, które opisano w rozdziale 3 i poszczególnych podrozdziałach.

Tabela 21. Realizacja „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Miasto Stargard na lata 2018-2021 z perspektywą na lata 2022-2025” w latach 2022-2023

Kierunek interwencji	Zadanie	Czy zadanie było realizowane?		Wyjasnienia
		2022 r.	2023 r.	
objaśnienia:				
	realizowano we wcześniejszych latach obowiązywania POŚ			
	realizowano w okresie sprawozdawczym			
	nie realizowano			
Ochrona klimatu i jakości powietrza	Modernizacja transportu miejskiego na obszarze miasta Stargard poprzez zakup 16 autobusów energooszczędnych o najmniejszej emisji CO ₂ i zanieczyszczeń			
	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej			
	Termomodernizacja Szkoły nr 3 w Stargardzie oraz Przedszkola Miejskiego nr 6 w Stargardzie			
	Termomodernizacja Przedszkola Miejskiego nr 3 w Stargardzie			
	Termomodernizacja Przedszkola Miejskiego nr 5 w Stargardzie			
	Termomodernizacja budynków wielorodzinnych przy ulicach: M. Konopnickiej 8, 10 a-b i W. Polskiego 78a w Stargardzie			
	Termomodernizacja budynków wielorodzinnych przy ulicy M. Konopnickiej 2 i 3 w Stargardzie			
	Termomodernizacja budynków wielorodzinnych przy Placu Świętego Ducha 26 i ulicach: Ks. Bogusława IV 22 i H.S. Czarnieckiego 19 w Stargardzie			
	Likwidacja pieców kaflowych oraz innych źródeł spalania paliw o niskiej mocy w budynkach użyteczności publicznej			
	Kampanie edukacyjne podnoszące świadomość mieszkańców w zakresie zanieczyszczania powietrza atmosferycznego oraz popularyzacji instalacji OZE			
	Montaż układów solarnych i instalacji fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej			
	Modernizacja oświetlenia ulicznego – montaż lamp solarnych lub hybrydowych			
	Montaż lamp ulicznych z technologią LED			
	Modernizacja dróg gminnych			
	Przebudowa ulicy Towarowej wraz z budową ciągu pieszo-rowerowego w Stargardzie			
	Przebudowa ul. Aleja Żołnierza			
	Budowa dróg gminnych			
	Budowa drogi łączącej ul. Ceglaną z terenami byłego ZNTK			
Budowa ścieżek rowerowych				

Raport z realizacji w latach 2022-2023 „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Miasto Stargard na lata 2018-2021 z perspektywą na lata 2022-2025”

Kierunek interwencji	Zadanie	Czy zadanie było realizowane?		Wyjasnienia
		2022 r.	2023 r.	
	Kontrole przestrzegania zakazu spalania odpadów w urządzeniach grzewczych i na otwartych przestrzeniach.			
	Budowa zintegrowanego Centrum Przesiadkowego w Stargardzie (teren pokolejowy)			
	Termomodernizacja budynków I Liceum Ogólnokształcącego w Stargardzie			
	Termomodernizacja budynku Bursy Szkolnej w Stargardzie			
	Termomodernizacja budynku Zespołu Szkół Nr 1 w Stargardzie			
	Termomodernizacja budynków mieszkalnych nie stanowiących własności Gminy Miasto Stargard			
	Rozbudowa sieci ciepłowniczej			
	Wykonanie odwiertów do wydobywania wód termalnych w celu wzrostu wydobywania			
	Montaż instalacji fotowoltaicznych i układów solarnych na budynkach mieszkalnych			
Zagrożenia hałasem	Ochrona obszarów o korzystnym klimacie akustycznym poprzez uwzględnianie ich Miejskowych Planach Zagospodarowania Przestrzennego.			w 2022 roku nie uchwalano nowych MPZP
	Preferowanie niekonfliktowych lokalizacji obiektów usługowych i przemysłowych.			
	Kontrola emisji hałasu do środowiska z obiektów działalności gospodarczej.			
	Kontrola emisji hałasu do środowiska w otoczeniu dróg oraz linii kolejowych			dane za 2023 rok nie są jeszcze dostępne
	Stosowanie rozwiązań technicznych i organizacyjnych zapobiegających nadmiernej emisji hałasu do środowiska			
Promieniowanie elektromagnetyczne	Ograniczanie powstawania źródeł pól elektromagnetycznych na terenach gęstej zabudowy mieszkaniowej na etapie planowania przestrzennego oraz wprowadzenie zagadnienia pól elektromagnetycznych do Miejskowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego.			w 2022 roku nie uchwalano nowych MPZP
	Prowadzenie ewidencji źródeł promieniowania elektromagnetycznego			
	Kontrola obecnych i potencjalnych źródeł promieniowania elektromagnetycznego			
	Utrzymanie poziomów elektromagnetycznego promieniowania poniżej dopuszczalnego lub co najwyżej na poziomie dopuszczalnym			
Gospodarowanie wodami	Prowadzenie ewidencji przydomowych oczyszczalni ścieków i zbiorników bezodpływowych.			
	Wspieranie finansowe budowy indywidualnych systemów oczyszczania ścieków (głównie na terenach zabudowy rozproszonej i obszarach trudnych do skanalizowania, gdzie jest to prawnie dozwolone)			nie udzielano dofinansowań, nie było potrzeby
	Bieżąca konserwacja i utrzymanie cieków wodnych			

Raport z realizacji w latach 2022-2023 „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Miasto Stargard na lata 2018-2021 z perspektywą na lata 2022-2025”

Kierunek interwencji	Zadanie	Czy zadanie było realizowane?		Wyjasnienia
		2022 r.	2023 r.	
	Konserwacja rowów melioracyjnych			<i>brak szczegółowych danych, konserwacja bieżąca</i>
Gospodarka wodno-ściekowa	Budowa i modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej na terenie całej gminy			
	Budowa i modernizacja sieci wodociągowej na terenie całej gminy			
	Przebudowa istniejącego kolektora deszczowego na terenie Kluczewo Lotnisko wraz z modernizacją oczyszczalni			
Zasoby geologiczne	Ochrona zasobów złóż kopalin poprzez uwzględnianie ich w dokumentach planistycznych			<i>w 2022 roku nie uchwalano nowych MPZP</i>
Gleby	Identyfikacja i likwidacja dzikich wysypisk śmieci			
	Prowadzenie monitoringu jakości gleb.			
	Stosowanie Kodeksu uciążliwości zapachowej i tzw. „dobrych praktyk rolniczych”.			
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Prowadzenie selektywnej zbiórki odpadów komunalnych w postaci surowców wtórnych			
	Kierowanie zmieszanych odpadów komunalnych do odzysku			
	Prowadzenie selektywnej zbiórki odpadów komunalnych w postaci odpadów budowlano-remontowych			
	Prowadzenie selektywnej zbiórki odpadów komunalnych w postaci odpadów ulegających biodegradacji			
	Egzekwowanie zapisów wynikających z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminie i regulaminu utrzymania czystości i porządku			
	Aktualizacja „Programu oczyszczania miasta Stargard Szczeciński z azbestu na lata 2010- 2032”			<i>programu nie aktualizowano, ale był realizowany</i>
	Modernizacja, rozbudowa obiektów przeznaczonych do przetwarzania odpadów			
	Rozbudowa składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne			
	Budowa instalacji do spalania paliwa-RDF			
	Przygotowanie i prowadzenie działań edukacyjnych w zakresie ograniczania ilości wytwarzanych odpadów, prawidłowego postępowania z odpadami oraz ochrony środowiska przed odpadami poprzez prowadzenie działań edukacyjnych			
Zasoby przyrodnicze	Uwzględnienie w Miejscowych Planach Zagospodarowania Przestrzennego oraz dokumentach planistycznych obszarów cennych przyrodniczo			<i>w 2022 roku nie uchwalano nowych MPZP</i>
	Rewitalizacja parków			
	Rewitalizacja zieleni w parkach: Bolesława Chrobrego, Popiela i Jagiellońskim			<i>w latach 2022-2023 prowadzono</i>

Kierunek interwencji	Zadanie	Czy zadanie było realizowane?		Wyjasnienia
		2022 r.	2023 r.	
				<i>tylko działania związane z utrzymaniem trwałości projektu</i>
	Bieżące utrzymanie zieleni na terenach zielonych, przydrożnych pasach zieleni, cmentarzach oraz zabiegi pielęgnacyjne w obrębie pomników przyrody			
	Nasadzenia drzew i krzewów			
	Zintegrowane projekty rozwoju zielonej i niebieskiej infrastruktury dla ochrony gatunków naturalnych			
	Bieżąca konserwacja form ochrony przyrody			
	Bieżące i zrównoważone utrzymanie obszarów leśnych na terenie gminy			
Zagrożenia poważnymi awariami	Prowadzenie rejestru zakładów zwiększonego i dużego ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych (ZDR, ZZR)			
Edukacja ekologiczna	Prowadzenie działań dotyczących edukacji ekologicznej			
	Dofinansowania do działań edukacyjnych dla placówek oświatowych			

Źródło: opracowanie własne

Podsumowując dane w tabeli 21, pomimo pewnych uogólnień (np. część danych nie jest jeszcze dostępna), należy uznać, że Gmina Miasto Stargard jak i inne jednostki włączone w realizację POŚ (np. spółki miejskie, RZGW w Szczecinie, Nadleśnictwo, Okręgowa Stacja Chemiczna – Rolnicza w Szczecinie itp.) realizowały zdecydowaną większość zadań wymienionych w Harmonogramie realizacyjnym POŚ, dlatego ocena końcowa realizacji zadań wytyczonych w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Miasto Stargard na lata 2018-2021 z perspektywą na lata 2022-2025” w latach 2022-2023 jest pozytywna. Część zadań została również zrealizowana we wcześniejszych latach obowiązywania Programu ochrony środowiska.

W rozdziale 2 dokonano również oceny stanu środowiska w Gminie Miasto Stargard w latach 2022-2023, dlatego w tabeli 22 zbiorczo podsumowano zebrane dane i informacje wskazując ocenę i trend zmian zachodzących w środowisku.

Raport z realizacji w latach 2022-2023 „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Miasto Stargard na lata 2018-2021 z perspektywą na lata 2022-2025”

Komponent środowiska	Ocena za lata 2022-2023	Czynniki determinujące ocenę
OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA	↑	<ul style="list-style-type: none"> poprawa jakości powietrza w mieście w stosunku do lat wcześniejszych, w latach 2022-2023 w ocenie jakości powietrza strefa zachodniopomorska nie uzyskała dla żadnego zanieczyszczenia klasy C ze względu na kryteria określone pod kątem ochrony zdrowia ludzi, podobnie ze względu na kryteria określone pod kątem ochrony roślin, liczne działania naprawcze
ZAGROŻENIA HAŁASEM	↕	<ul style="list-style-type: none"> duże natężenie ruchu pojazdów, przekroczenia poziomów hałasu w ramach pomiarów hałasu komunikacyjnego, kolejowego, przemysłowego
POLA ELEKTROMAGNETYCZNE	↕	<ul style="list-style-type: none"> nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnego poziomu pól elektromagnetycznych, prowadzono pomiary natężenia pól elektromagnetycznych i kontrole źródeł promieniowania elektromagnetycznego
GOSPODAROWANIE WODAMI	↕	<ul style="list-style-type: none"> jakość wód powierzchniowych rzecznych i jeziornych na terenie Stargardu jest generalnie zła i w ostatnich latach nie uległa znaczącej poprawie
GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA	↕	<ul style="list-style-type: none"> bieżący monitoring wody przeznaczonej do spożycia, wysoki stopień zwodociągowania i skanalizowania, liczne działania polegające na przebudowie, modernizacji i budowie infrastruktury wodociągowo-kanalizacyjnej
ZASOBY GEOLOGICZNE	↕	<ul style="list-style-type: none"> ochrona złóż w MPZP, eksploatacja złoża Stargard zgodnie z koncesją
GLEBY	↕	<ul style="list-style-type: none"> dobra jakość gleb
GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW	↑	<ul style="list-style-type: none"> poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych z roku na rok wzrasta, miasto osiąga wszystkie poziomy recyklingu, ograniczania ilości składowanych odpadów, edukacja mieszkańców w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami przynosi pozytywne rezultaty
ZASOBY PRZYRODNICZE	↑	<ul style="list-style-type: none"> nie odnotowano pogorszenia jakości cennych przyrodniczo terenów, pielęgnacja i rozwój istniejących terenów zielonych w mieście
ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI	↕	<ul style="list-style-type: none"> brak poważnych awarii
EDUKACJA EKOLOGICZNA	↑	<ul style="list-style-type: none"> edukacja ekologiczna prowadzona była na wielu płaszczyznach (powietrze, odpady, cenne przyrodniczo tereny) i zwiększa świadomość ekologiczną mieszkańców Stargardu
objaśnienia:		
	ocena pozytywna	
	ocena negatywna	
↑	trend pozytywny	
↓	trend negatywny	
↕	bez wyraźnych zmian	

Źródło: opracowanie własne

WNIOSKI KOŃCOWE

Gmina Miasto Stargard jak i inne jednostki włączone w realizację „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Miasto Stargard na lata 2018-2021 z perspektywą na lata 2022-2025” w okresie sprawozdawczym (2022-2023) zdecydowaną większością zadań wymienionych w Harmonogramie realizacyjnym. Część zadań została zrealizowana w poprzednich latach.

W okresie sprawozdawczym nie odnotowano pogorszenia stanu środowiska w mieście. Wciąż dużym problemem środowiskowym miasta jest jednak zła jakość wód powierzchniowych i narażenie mieszkańców na nadmierny poziom hałasu (wnioski z tabeli 22). Z kolei znaczącymi sukcesami odnotowanymi w kilku ostatnich latach jest poprawa jakości powietrza oraz zwiększenie poziomu zwodociągowania i skanalizowania obszaru Stargardu.

Należy również mieć na uwadze, że realizacja założonych w Programie ochrony środowiska zadań nie przekłada się w sposób natychmiastowy na poprawę stanu środowiska naturalnego. Proces ten jest długotrwały i efekty realizacji zadań, które zostały przeprowadzone lub wykonywane są obecnie, mogą być widoczne dopiero w dłuższej perspektywie czasowej. Raport wskazuje jednak, że przyjęte kierunki były słuszne, gdyż nie odnotowano pogorszenia stanu środowiska.

Z uwagi na bliską utratę waloru aktualności „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Miasto Stargard na lata 2018-2021 z perspektywą na lata 2022-2025” raport stanowi również cenną informację o stanie środowiska omawianego obszaru, która może być użyta przy tworzeniu Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Miasto Stargard na kolejne lata.

Z up. Prezydenta Miasta

Piotr Mync
Z-ca Prezydenta Miasta